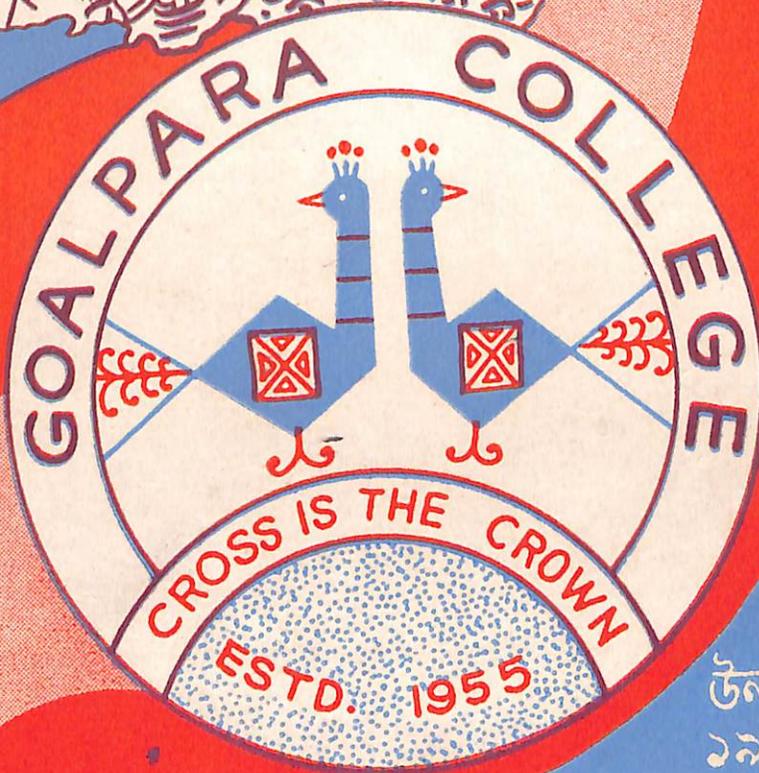

গোলপাড়া মহাবিদ্যালয় আলোচনা

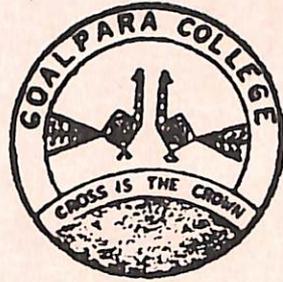

উনবিংশতম সংখ্যা
১৯০৫-০৬ শকাব্দ

সম্পাদনাত - গোতম সোম

গোবালগাৰা মহাবিদ্যালয়

আলোচনী

বছৰেকীয়া প্ৰকাশ

উনবিংশতম সংখ্যা

১৯০৫-০৬ শকাব্দ

সম্পাদক—

গৌতম সোম

বেটুপাতৰ শিল্পী :—

চিত্ৰাঙ্কনত :—

ভাষ্য সংক্ৰা :— সম্পাদকৰ

প্ৰকাশক :— সম্পাদক

মুদ্ৰণ :— ডি. পি. মুদ্ৰণ
গুৱাহাটী

কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ :—

পত্ৰিকা প্ৰকাশৰ প্ৰতিটো খোজত মহাবিদ্যালয়ৰ বিভিন্ন জনৰ পৰা পোৱা সহায় আৰু অপৰিসীম আন্তৰিকতাক মই কোনো দিনেই পাহৰিব নোৱাৰিম। বিশেষকৈ মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয় শ্ৰীখগেন্দ্ৰ প্ৰসাদ ডেকা, উপাধ্যক্ষ মঃ লুতফৰ বহমান, তত্ত্বাবধায়ক শ্ৰীবীৰেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰী, উপদেষ্টাদ্বয় শ্ৰীবোহিত কুমাৰ শৰ্মা আৰু শ্ৰীমঞ্জুশ্ৰী বৰুৱা আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ

ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বন্ধু বান্ধৱী প্ৰফুল্ল চন্দ্ৰ শইকীয়া, মাকনি দাস, ছেমিমা জানাত, মিতালী ব্ৰহ্ম, কবিতা গোস্বামী, নমিতা শৰ্মা, পাঞ্চালী সিন্ধা, বীনা সৰকাৰ, সুনীল ঘোষ, আব্দুৰ ৰহিম আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, মহাবিদ্যালয়ৰ বিভিন্ন কৰ্মচাৰীলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো।

—সম্পাদক—

অসমীয়া বিভাগ
গোৱালগাৰা মহাবিদ্যালয়

আ লো চ নী

বছৰেকীয়া প্ৰকাশ
উনবিংশতম প্ৰকাশ
১৯০৫-০৬ শকাব্দ
(১৯৮৩-৮৪ইং)

সম্পাদনা সমিতি :

সভাপতি—শ্ৰীখগেন্দ্ৰ প্ৰসাদ ডেকা (এম,এ)
তত্ত্বাবধায়ক—শ্ৰী ববীন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰী (এম,এ)
উপদেষ্টা—শ্ৰী বোহিত কুমাৰ শৰ্মা (এম,এ)
শ্ৰীমঞ্জুশ্ৰী বৰুৱা (এম,এ,বিটি)

সম্পাদক—গৌতম সোম

সদস্য—প্ৰফুল্ল চন্দ্ৰ শইকীয়া

ঃ সূচীপত্ৰ ঃ

ঃ কবিতা ঃ

আৰ্ত্তনাদ—প্ৰফুল্ল চন্দ্ৰ শইকীয়া
অনাদৃত এটা জাতি—পুলকানন্দ বয়
বিহু—ৰূপলেখা দেৱী
এমুঠি মিনি কবিতা—নুৰুল ইছলাম
সময়—লীনা অধিকাৰী

ঃ প্ৰবন্ধ ঃ

মানুহৰ ক্ৰমবিকাশ—অধ্যাপক গোবিন্দ কলিতা
জ্যামিতিৰ আঁত বিচাৰি—অধ্যাপক এ, মাচুম
লুইত আৰু আমি—সঞ্জীৱ শইকীয়া
কালিদাসৰ দৃষ্টিত বসন্ত—অধ্যাপক উত্তম শৰ্মা
শক্তি সংকট আৰু ইয়াৰ সমাধান—জয়া দাস

ঃ গল্প ঃ

স্বীকাৰোক্তি—বিনোদ কুমাৰ নাথ
সেই মালাধাৰী—ধৰ্মেশ্বৰ ৰায়
ফাণ্ডনেতে পাতি দিম বিয়া—বিনোদ কুমাৰ নাথ
সাধাৰণ সম্পাদকৰ বছৰেকীয়া প্ৰতিবেদন
ফুটবল শাখাৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন
সমাজ সেৱা বিভাগৰ প্ৰতিবেদন
ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন
সাংস্কৃতিক বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন
তৰ্কসভা সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন
সম্পাদকীয়

ঃ ENGLISH SECTION ঃ

Daisy—Nurul Islam Ansari
My Life—Dharma Kanta Das
Phenomenon—Binod Kumar Nath
Last Voyage—Abul Fateh Md. Sofiq-
uzzaman
U.N.R.A.P.R.G.D.

—Apurba Kr. Sarma
First Indian In Space
—Ali Munib Bin Mehd
If I were the Chief Minister
of Assam —Gautam Shome

আলোচনী সম্পাদক শ্ৰীমান গৌতম সোমৰ তত্বাবধানত গোৱালপাৰা মহাবিদ্যালয় আলোচনীখন প্ৰকাশৰ পথত আগ বঢ়া বুলি জানিবলৈ পাই সুখী হৈছো। আলোচনী খনেই মহাবিদ্যালয়ৰ দাপোন বুলি কোৱা হয়। ইয়াতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ শৈক্ষিক মানদণ্ড প্ৰতিফলিত হয়। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে পঢ়াশুনা নিয়মিত ভাবে কৰাৰ উপৰিও সাহিত্য চৰ্চা, খেল ধেমালী, আৰু সঙ্গীত সাধনা কৰা বাঞ্ছনীয়। গোৱালপাৰা মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে এইবোৰ বিষয়ত আগ ভাগ লব বুলি আশা কৰিলো আৰু তেওঁলোকলৈ আন্তৰিক শুভেচ্ছা জনালো। মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীখন প্ৰতি বছৰে নিয়মিত ভাবে যথা সময়ত প্ৰকাশ কৰিবলৈ আলোচনী সম্পাদকে চেষ্টা কৰিব বুলি আশা বাখিলো।

জয়তু গোৱালপাৰা মহাবিদ্যালয়
শ্ৰীথাগন্দ্ৰ প্ৰসাদ ডেকা
অধ্যক্ষ গোৱালপাৰা মহাবিদ্যালয়

১২-৩-৮৫

ডঃ বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য্য
থাৰঘূলি
গুৱাহাটী-৭৮১০০৪
ফোন-২৫০১৯

গোৱালপাৰা মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা আৰু গোৱালপাৰা কলেজৰ
ছাত্ৰ তথা অধ্যাপক মণ্ডলীলৈ মোৰ আন্তৰিক শুভেচ্ছা আৰু নববৰ্ষৰ শ্ৰদ্ধা
জনাইছো। একান্ত মনে জ্ঞান সাধনা কৰি বুদ্ধি-বাজি কৰ্ম কৰাই মানৱ ধৰ্ম।
আমাৰ জিৰণি নাই। এক মাত্ৰ মৰনতেই হৈ জিৰণি গতিকৈ কাম কৰক।
কলেজ আলোচনীখন সকলো প্ৰকাৰে সুন্দৰ হওক।

ডঃ বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য্য
৩-১-৮৫

କାର୍ତ୍ତିକା

আৰ্ত্তনাদ

প্ৰফুল্ল চন্দ্ৰ শইকীয়া
স্নাতক—১ম বাৰ্ষিক।

লোহাব পিন্জৰা—
এজাক সিংহ ;
বাহিৰত এজাক শিয়াল
পিন্জৰা ভেদি সিহঁত ওলাই আহে
নিপীড়িত জনতাৰ কাষলৈ ;
গভীৰ বাতিৰ নিৰ্জনতাত
নীতি শিক্ষাৰ কোনো এক গোপন কক্ষত
আৰ্ত্তনাদ কৰি উঠে সিহঁতে,
হঠাৎ নীলা শিয়াল জাকৰ—
“হোৱা”—।
সন্ধিয়াৰ কানিমুনিত। বাৰীচাপৰ পাচফালে,
“নীলা শিয়ালৰ”—“হোৱা”—, কিমান শুনিবা !!
সিংহজাক ওলাই আহে,
কোনো এক গোপন কক্ষত,
নীতি শিক্ষাৰ “আখৰা” চলে।

—: :—

“অবাদৃত এটা জাতি”

পুলকানন্দ বসু।
প্ৰাক্-স্নাতক।
দ্বিতীয় বাৰ্ষিক (কলা)

মৃত মাকৰ স্তনত মুখ দি
কেঁচুৱাতো শুই পৰিল
নিবৰে।
তাৰ কণমানি হিয়াৰ
ধপধপনি এসময়ত
বৈ গল।
বুঢ়া লুইতৰ সোঁতত
ধাবমান হ'ল বগুচুৱা পানী
বঙ্গপলৈ,
এক—
অমানবীয় ধ্বংসলীলা বৈ গল
গলিটোৰ ওপৰেৰে।
নিঃস্পৰ্দীপ হ'ল—
সৰু সৰু জুপুবীবোৰ
নিঃশেষ হ'ল—
সৰু সৰু মানুহবোৰ।

তোমালোকে কবিতা নপঢ়া কিয় ?

—নীলমণি ফুকন

বিহু

ব্যাচ ভাৱত

শ্ৰীৰূপনেথা দেৱী

P.U. 2nd year

"সীতাৰিণী তনুভাৱত"

হঠাৎ দেখিলো
পদুনি মূৰত
ফাগুনিৰ পৰশত
মদাৰ জোপা ফুলিয়েই আছে,
বঙাকৈ
বৰদৈ চিনা
মাকৰ হৰলৈ গ'ল,
আমাৰ উৰুখা পজাটিলে তাইৰ বৰ খং।
আহো নাহো কৈ,
নঙঠা মদাৰ জোপালৈ
বহাগী আহিলে
এমোকোৰা হাঁহি লৈ
বিষাদৰ—
বহাগীৰ সৈতে কুলিজনীও আহিলে
মাতত তাইৰ বিষাদৰ সুৰ।
বহাগীৰ হাতত জেতুকাৰ বোল
নাই
আছে; কেচা তেজৰ চেকুৰা,
বিহুৱান কৰবাত ব'ল
হাতত কৰচ কাপোৰ,
খট্ খট্ খট্
সোনপাহীৰ তাতৰ মাত
কৰচ কাপোৰ
বং মনৰ
কাইলৈ বাতি পুৱাই য়ে বিহু।

"জীৱনটো এখন সংগ্ৰামী খলী। সাহসী আৰু কৰ্ম পটুজনহে এই সংগ্ৰামত
কৰিব পাৰে।"

—নেপোলিয়ন

এম্বুঠি মিতি কবিতা

—নুৰুল ইছলাম

হায়াব চেকেণ্ডৰী কোছ

প্ৰথম বাৰ্ষিক (বিজ্ঞান)

(১) মোৰ দেশত

মোৰ দেশৰ

প্ৰতিজন ক্লুধাত

প্ৰতিজন নাগৰিক

সময়ৰ দৰেই মূল্যবান

মোৰ দেশৰ

এগৰাকী প্ৰৌঢ়া গণিকা

সৰ্বাংগত চৌখেলে বিদ্যাৎ

তন্নাছ তাই হৃদয় বিকে

ক্লুধাৰ তাড়নাত

মোৰ দেশত

এতিয়া 'নতুন আইন'

'পখিলা হত্যা' প্ৰাণদণ্ড

(২) ৰাজনৈতিক ভাষণ

সিহঁতৰ একো একোটা

মৃদু তবংগায়িত শব্দ

একো একো জাক

ছাইক্ল'ন ধুমুহাৰ দৰেই

(৩) পিৰামিড

ঘূনে ধৰা সমাজ

তহঁতক 'পিৰামিড' কিয় ?

ৰমা ব'লাৰ কবিতাত পঢ়িছোঁ

'সঁচা মানুহৰ নাম

আমাৰ মুখত নুশুৰায়।'

(৪) সদন

সদনত এতিয়া

কিহৰ আলোচনা হয়

'সাম্যবাদী নীতিৰ

নে ভেটিব ?'

সময়

নীনা অধিকাৰী
বি,এ (২য় বাৰ্ষিক)

হাতৰ তলুৱাত কতয়ে

সময় নিঃশেষহে গ'ল—

ধুমুহাৰ বাতিয়েই হওঁক

অথবা

সূৰ্য্যদীপত পুৱাই হওঁক

নিয়ৰ সিন্ত শেৱালী দিনেই হওঁক

সময়ে চুপছি মেলিবই।

কাঁচি জোনৰ কোমলতাৰে

তোমাৰ প্ৰতিশ্ৰুতিৰ উদ্দীপ্ত প্ৰেৰণাৰে।

আকৌ কেতিয়াবা সদ্যজাত দিনবোৰত

শেষ হবনে কৃষ্ণ পক্ষ বাতিৰ

অবুজ উচুপনীত—??

বঙা তেজৰ প্ৰাসাদত

মৰহা ফুলৰ নিৰ্মালী

হাত মোৰ আগবাঢ়ি যায়—

সেই নিৰ্মালী বিচাৰি—॥

প্ৰত্যাশাৰ সেন্দূৰীয়া পিঠিত

সময় চাবুকৰ কোৰ

সেই শব্দত আৰু কঠিন হয়

মোৰ হাতৰ মুঠি—।

“কাঠজ্বলি এঙাৰ হয়, এঙাৰ জ্বলি ছাই হয় ; কিন্তু মোৰ হৃদয় জ্বলিলে ছাই হবনে এঙা

—মিজা

ॐ-ॐ प्रवक्त ॐ-ॐ

মানুহৰ ক্ৰমবিকাশ

EVOLUTION OF MAN

অধ্যাপক গোবিন্দ কলিতা
প্ৰাণীবিদ্যা-বিজ্ঞান

প্ৰাণী বৈজ্ঞানিক সকলে ভাৱে অলিগ'চিন (oligocene) আৰু মায়'চিন (Miocene) যুগৰ বনমানুহৰ পৰা মানৱৰ উৎপত্তি হৈছে। ১৯৩০ চনত ভাৰতত পোৱা মানুহ সদৃশ 'ৰেমাপিথেকাচ' (Ramapithecus) নামৰ যিটো জীৱাশ্ম পোৱা গৈছিল তেনেকুৱা প্ৰাণী এচিয়া আৰু আফ্ৰিকাত প্ৰায় ১৪ নিযুত বছৰৰ আগতে উৎপত্তি হৈছিল। কিন্তু আদিম মানৱে কোনটো বাটেৰে ক্ৰমবিকাশ হৈ বৰ্তমানৰ অৱস্থা পাইছে তাক খাটাংকৈ কোৱাত অসুবিধা আছে।

গ্ৰেগৰয়'ৰ (Gregoroy) মানুহ যিটো মূলৰ পৰা উৎপত্তি হৈছে সেইবিলাক ডাঙৰ মস্তিষ্ক যুক্ত বৰ্তমানৰ চিম্পাঞ্জী গৰিলা সদৃশ প্ৰাণী আছিল। শৰীৰ বিষয়ক সামঞ্জস্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰিহে এই কথা কোৱা হৈছে।

মধ্য এছিয়াকে মানুহৰ উৎপত্তি স্থল বুলি ভবা হয় তাৰ কাৰণ সমূহ হ'ল—

(১) এই ঠাইখণ্ডৰ পৰা চাৰিওফালে যিকোনো প্ৰাণীয়ে প্ৰব্ৰজন (Migration) কৰিব পাৰে।

(২) জাভাত পোৱা বৰ্তমানলৈ আটাইতকৈ পুৰণি বুলি ভবা মানুহৰ জীৱাশ্মৰ লগত এচিয়াৰ আদিম মানুহৰ সামঞ্জস্য প্ৰভুত পৰিমাণে আছে।

(৩) মধ্য এচিয়াই হ'ল আটাইতকৈ পুৰণি সভ্যতা গঢ়ি উঠা স্থান।

(৪) মধ্য এচিয়াই হ'ল আমাৰ প্ৰায় আটাই-বোৰ ঘৰচীয়া প্ৰাণীৰে উৎসস্থল।

(৫) মায়'চিন বা প্ৰথম প্লায়চিন (Pliocene) যুগৰ জলবায়ু মানুহৰ উৎপত্তিৰ বাবে অনুকূল আছিল।

মানুহ উৎপত্তি হোৱাৰ কাৰণ :—

গছৰ ডালে ডালে বগাই ফুৰা চিম্পাঞ্জী গৰিলা সদৃশ প্ৰাণীয়ে কিয় ৰূপান্তৰিত হৈ কালক্ৰমত মানুহৰ সৃষ্টি কৰিব লগা হ'ল সিও এটা বিতৰ্কৰ বিষয়। আমি যদি সেই সময়ৰ ভূতাত্ত্বিক অৱস্থালৈ চাও তেন্তে দেখাপাও সেই সময়ত মহাদেশীয় স্থলভাগৰ কিছু অংশ উঠি গৈছিল আৰু জলবায়ুও যথেষ্ট পৰিমাণে শুকান হৈ গৈছিল। বিশেষকৈ হিমালয়ৰ উত্তৰ অঞ্চললৈ জলবায়ু শুকান হৈ যোৱা বাবে আৰু তাপমাত্ৰা বাঢ়ি যোৱা বাবে বননি অঞ্চলৰ পৰিমাণ কমি গৈছিল। যাৰ ফলত গছত বাস কৰা প্ৰাণী সমূহৰ ওপৰত এটা প্ৰভাৱ পৰিছিল। গতিকে ওপৰত উল্লেখ কৰা প্ৰাণী সমূহৰ কিছু অংশ প্লায়চিন যুগত মাটিলৈ নামি আহিও বসবাস কৰিব শিকিছিল আৰু তাৰ পৰাই বহু বিবৰ্তনৰ মাজেদি গৈ মানুহৰ উৎপত্তি হৈছিল।

মানুহৰ উৎসস্থল বুলি ভবা প্ৰাণী সমূহ সমতললৈ বা মাটিলৈ নামি অহাৰ লগে লগে কিছুমান স্পষ্ট প্ৰক্ৰিয়া সংঘটিত হ'ল।

(১) থিয় ভাবে বা দেহ লম্বভাবে ৰাখিব লগা হোৱা বা দেহ লম্বমান হোৱা।

(২) আগঠেং বা হাতদুখন চলন অংগহিচাবে ব্যৱহাৰ কৰাৰ পৰিবৰ্তে আন কামৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা।

জ্যামিতিৰ আঁত বিচাৰি

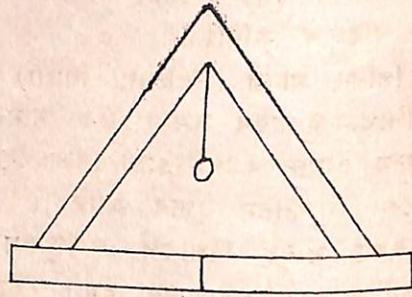
অধ্যাপক এ, মাচুম

“Egypt is a gift of Nile”। আনহাতে “Nile is the mother of Geometry”।

আৰিচেনিয়া পৰ্ব্বতৰ পৰাওলাই ভূমধ্য সাগৰলৈ গতি কৰা নীল নদীৰ প্ৰাৰম্ভে ইজিপ্তবাসীৰ খেতি পথাৰত যথেষ্ট সাক্ষৰ মাটিৰ প্ৰলেপ পেলাইছিল, মাটিৰ সীমা নিঃচিহ্ন কৰিছিল। ফলত মাটিৰ সীমা নিৰ্ধাৰণ আৰু তাৰ বৰ্ণনাবেষ্ণণৰ বাবে ইজিপ্তবাসীয়ে মাটিৰ জোখ-মাখ আৰম্ভ কৰিছিল। ইজিপ্তৰ এই ক্ষেত্ৰ পৰিমাণক বা আমিনক Harpedonapta বোলা হৈছিল। Harpedonapta ৰ অৰ্থ ‘বচি টনা ব্যক্তি’। বৃষ্টিছায়াদুৰ্ভৱত সংৰক্ষিত ইজিপ্তৰ Ahmes নামৰ ব্যক্তিয়ে Papyrus (এক প্ৰকাৰ সাঁচিপাত)ত লিখা গণিতৰ প্ৰাচীনতম পুথিত বচি টনা ব্যক্তিসকলে সমকোণ চিহ্নিত কৰাৰ কোনো সাক্ষ্য প্ৰমাণ দিয়া নাই। এই প্ৰাচীনতম পুথিৰ ইংৰাজী অনুবাদক Dr. T.E. Peet ৰ মতে পুথিখনত বচিৰ সহায়ত জোখ-মাখৰ বিষয়ে উল্লেখ আছে। কিন্তু প্ৰাচীন ইজিপ্তৰ স্মৃতি স্তম্ভ বা সমাধি স্তম্ভবোৰৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য্যই প্ৰমাণ কৰে যে বচি টনা ব্যক্তিসকলে সমকোণ চিহ্নিত কৰাৰ নিশ্চই কোনো পদ্ধতি অনুসৰণ কৰিব জানিছিল।

বচি এডালত ৫, ৪, ৩, একক জোখত দুটা গাঁঠি দি তিনিভাগত বিভক্ত কৰি তিনিজন ক্ৰীতদাসৰ সহায়ত প্ৰাচীন ইজিপ্তৰ বচি টনা ব্যক্তি এজনে সমকোণিক অট্টালিকাৰ ভিত্তি স্থাপন কাৰ্য্য সমাপন কৰাৰ কথাও পোৱা যায়। আনকি তাহানিৰ দিনতে ইজিপ্তবাসীয়ে ডাঙৰ ডাঙৰ পিৰামিড প্ৰস্তুত কৰিব জানিছিল। সিহঁতে নিৰ্মাণ কাৰ্য্যবোৰত এক ধৰণৰ সমতা মাপক যন্ত্ৰ (Level) ব্যৱহাৰ কৰাৰ কথা জনা যায়। চিত্ৰত দেখুৱা ধৰণে

সমদ্বিবাহু ত্ৰিভুজ আকৃতিৰ যন্ত্ৰটোৰ শীৰ্ষ বিদূত গধুৰ বস্তু এটা ওলামাই ভূমিত চিহ্নিত মধ্যবিদূত মিলাই লৈ নিৰ্মাণ কাৰ্য্যৰ সমতা বিচাৰ কৰিছিল।

এইটোও ঠিক যে ইজিপ্তবাসী সকলে এই ধৰণৰ আহিলাৰ প্ৰয়োগ জানিলেও এইবোৰৰ কাৰণ উৎপাদন কৰা নাছিল নাইবা কাৰণ সম্পৰ্কে উদাসীন আছিল। খৃঃপূঃ ৪৫০ চনত Democritus এ সিহঁতৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য্যৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰি গৈছে।

ইজিপ্তবাসী সকলৰ মাটিৰ জোখ-মাখৰ ব্যৱহাৰৰ সহস্ৰাধিক বছৰ পিচত গ্ৰীচ দেশৰ মিলেটাচ্ চহৰৰ এজন ব্যৱসায়ী এই দেশ ভ্ৰমণলৈ আহি মাটিৰ জোখ-মাখৰ শিক্ষাৰ প্ৰতি আকৃষ্ট হয়। সেইজন ব্যক্তি এতিয়া মাইনৰৰ মিন্ডাৰ নদী পাৰৰ চহৰ মিলেটাচ্ খৃঃপূঃ ৬৪০ চনত জন্ম গ্ৰহণ কৰা থেলচ্ (Thales)। ব্যৱসায়ী থেলচ্ বৰ্জনীতিতে তেতিয়াৰ গ্ৰীচত ‘সপ্ত জ্ঞানী ব্যক্তি’ (Seven wise man) ৰ এজন আছিল। ব্যৱসায়ী হিচাবে একচেতীয়া ব্যৱসায়ত কৃতকাৰ্য্য হোৱাৰ উদাহৰণো পোৱা যায়। পৰবৰ্তী কালত ব্যৱসায়ৰ পৰা অব্যাহতি লৈ ইজিপ্তৰ মাটিৰ জোখ-মাখৰ বিষয়ে চৰ্চা আৰম্ভ কৰে। ইজিপ্ত ভ্ৰমণ কালত বেবিলনত চলি থকা জ্যোতিৰ্বিজ্ঞান

চৰ্চাৰ জ্ঞানো আহৰণ কৰে আৰু গ্ৰীচত এই বিষয়ৰ চৰ্চা তেওঁয়েই প্ৰথম আৰম্ভ কৰে। গ্ৰীক বুৰঞ্জীবিদ Herodotus ৰ মতে খৃঃপূঃ ৫৮৫ চনত সূৰ্য্য গ্ৰহণ হব বুলি খেলচে যি ভবিষ্যৎ বাণী কৰিছিল সি ফলৱতী হয় ২৮ মে ৫৮৫ খৃঃপূৰ্বত। বহুতৰ মতে এই গ্ৰহণৰ পূৰ্বাভাষ বেবিলনৰ পৰাই খেলচে লাভ কৰিছিল। এইজন ব্যক্তিয়েই ইজিপ্ত সকলোৰ মাটিৰ জোখ-মাখৰ গণিতক গ্ৰীক ভাষাত Geometry আখ্যা দিছিল। Geo ৰ অৰ্থ পৃথিবী বা মাটি আৰু metry ৰ অৰ্থ জোখ-মাখ। ইজিপ্ত সকলোৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য্যৰ কৰ্মকুশলতা আৰু মাটিৰ জোখ-মাখৰ পদ্ধতিবোৰৰ বিশেষণ কৰি প্ৰকৃত কাৰণবোৰ উলিয়াই তেখেতে জ্যামিতিত অন্তৰ্ভুক্ত কৰে। খেলচে যুক্তিৰ দ্বাৰা জ্যামিতিৰ ধৰ্মবোৰৰ সত্যতা প্ৰতিপন্ন কৰাৰ যি কৌশল উলিয়াইছিল সেয়াই আজিৰ জ্যামিতিত যুক্তিৰ অববোহ প্ৰণালী (Deductive method of reasoning in Geometry)। তেখেতৰ জ্ঞান চৰ্চা ইমান দূৰলৈ আগ বাঢ়িছিল যে পিৰামিডৰ ছাঁ জুখি তাৰ উচ্চতা নিৰ্ণয় আৰু সমুদ্ৰপাৰৰ পৰাই জাহাজৰ দূৰত্ব নিৰ্ণয় কৰি ইজিপ্তবাসীক আচৰিত কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল।

থেলচ্ৰ জন্মস্থানৰ ওচৰতে খৃঃপূঃ ৫৮০ চনত অৰ্থাৎ থেলচ্ৰ মৃত্যুৰ ৩৬ বছৰ পূৰ্বে সৰ্বজন পৰিচিত গণিতজ্ঞ পাইথাগোৰাচৰ জন্ম হয়। এখেতৰ জন্মস্থান Samos দ্বীপ। এই দ্বীপত গ্ৰীক বংশধৰ সকলৰ বসতি আছিল। থেলচ্ৰ উপদেশ ক্ৰমে তেখেতৰ শিষ্য পাইথাগোৰাচ ইজিপ্ত ভ্ৰমণ কৰে আৰু মাটিৰ জোখ-মাখৰ জ্ঞান আহৰণ কৰে। পিচলৈ তেখেতে Samos দ্বীপ ত্যাগ কৰি দক্ষিণ ইটালীৰ Gotona চহৰত বসবাস কৰে আৰু তাতেই গাণিতিক দৰ্শন শাস্ত্ৰৰ চৰ্চা আৰম্ভ কৰে।

এসময়ত পাইথাগোৰাচ ইমান জনপ্ৰিয় হৈছিল যে গণিত আৰু দৰ্শনৰ ওপৰত দিয়া তেখেতৰ বক্তৃতা শুনিবলৈ তেতিয়াৰ দিনতে মহিলা সকলো

উপস্থিত হৈছিল। তেনেকুৱা এগৰাকী গুণমুগ্ধ মহিলা থিয়ানো (Theano) যিজনী মহিলাক পাইথাগোৰাচে গুণমুগ্ধ সকলে ভাতৃত্বৰ বন্ধনৰ মাজেৰে এটা Society গঠন কৰিছিল যি সংগঠনৰ নাম আছিল ‘Order of Pythagoras’। এই সংগঠনৰ ভক্তসকলে পাইথাগোৰাচৰ শিক্ষা আৰু তাৰ বহস্য আনৰ আগত ব্যক্ত নকৰাৰ শপত লৈছিল।

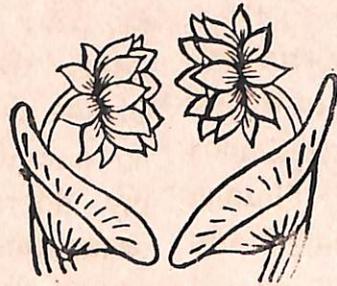
সমকোণী ত্ৰিভুজৰ বাহুবোৰৰ মাজৰ সম্পৰ্ক তেখেতৰ এক উল্লেখযোগ্য অবদান। তেখেতৰ দিনতে জ্যামিতিৰ বহু শব্দৰ আৰ্হিভাৰ ঘটে। তাৰ ভিতৰত Parabole, Ellipsis, Hyperbole ইত্যাদি। পিচত গ্ৰীক গণিতজ্ঞ Apollonius য়ে এই শব্দবোৰক Parabola, Ellipse, Hyperbola আদিৰে প্ৰচলিত কৰে। পাইথাগোৰাচৰ শিষ্যবোৰে Mathematics শব্দটো সৰ্বপ্ৰথম ব্যৱহাৰ কৰে। গ্ৰীক শব্দ Mathema ৰ অৰ্থ ‘বিজ্ঞান’ (Science)।

ইয়াৰ পিচত খৃঃপূঃ ৪২৯ চনত জন্ম গ্ৰহণ কৰা বিখ্যাত দাৰ্শনিক Plato। এথেনচ্ চহৰৰ নিলগত Akademos নামৰ এজন ব্যক্তিৰ এখনি মনোৰম বাগিচা আছিল। বাগিচাখনৰ নাম Akademia। এই বাগিচাৰ কাষতে এখনি ক্ষুদ্ৰ ভূসম্পত্তিত প্ৰায় ৫০ বছৰ ধৰি প্লেটোয়ে দৰ্শন বিদ্যাৰ শিক্ষা দান কৰিছিল। প্লেটোৰ এই বিদ্যালয়ৰ নাম বাগিচাৰ নামৰ অনুকৰণে Academy ৰখা হৈছিল। জ্যামিতিৰ শিক্ষাৰ প্ৰতি তেখেতৰ অকৃত্ৰিম ভালপোৱা আছিল যাৰ বাবে তেখেতৰ পাঠদানৰ কোঠালীৰ আগত লিখা আছিল “Let no one destitute of geometry enter my doors” অৰ্থাৎ জ্যামিতিৰ অভাবগ্ৰস্ত কোনেও মোৰ দুৱাৰত নোসোমাব। প্লেটোৱে অন্তৰ্ভাৱে বিশ্বাস কৰিছিল যে ভবিষ্যৎ জননেতাৰ মনৰ প্ৰকৃত প্ৰশিক্ষণ আৰু বিকাশ গণিতৰ মাজেদিহে সম্ভৱ আৰু এই উপদেশত আস্থাভাজন বিশ্ববৰেণ্য জননেতা আব্ৰাহাম লিঙ্কন ৪০ বছৰ

বয়সত ইউক্লিডৰ জ্যামিতিৰ প্ৰথম ছয় খণ্ড আয়ত্ব কৰিছিল।

বিশ্ববিখ্যাত গণিতজ্ঞ Euclid (৩৩০ খৃ পূ: ২৯৫ খৃ পূ:) ৰ ত্ৰয়দশ খণ্ডত বিভক্ত Element নামৰ গ্ৰন্থখন সৌ সিদিনালৈকে ব্যৱহাৰিক দিশৰ পৰা গণিত শাস্ত্ৰত বিশেষ সমাদৰ লাভ কৰিছিল। আজি বিংশ শতিকাত তেখেতৰ অবদানৰ নানা সমালোচনা হলেও ভাৰতবৰ্ষৰ বিদ্যালয় সমূহত এতিয়াও পাঠ্যক্ৰমে প্ৰচলিত আছে। অসমৰ স্কুলীয়া পাঠ্যক্ৰমত তেখেতৰ সূত্ৰ সমূহৰ প্ৰভাৱ বাককৈ দেখা যায়। সামন্তলিক জ্যামিতিৰ উপৰিও ঘন-জ্যামিতি তথা জ্যোতিৰ্বিজ্ঞানৰ ওপৰত তেখেতে যি অবদান আগবঢ়াই থৈ গল তাৰ বাবে আধুনিক বিজ্ঞান চিৰখনী হৈ ৰব।

এইজনা ব্যক্তিৰ জন্মৰ স্থান আৰু কালৰ বিষয়ে সঠিককৈ একো জনা নেজায়। বজা Ptolemy য়ে আলেকজেন্দ্ৰিয়াত প্ৰতিষ্ঠা কৰা স্কুলত ইউক্লিডে গণিত শাস্ত্ৰ শিক্ষাদিয়াৰ বিষয়ে জনা যায়। তেতিয়াৰ দিনত এই আলেকজেন্দ্ৰিয়াই আছিল গ্ৰীক, ইহুদী আৰু আৰব সকলৰ মিলন-ক্ষেত্ৰ। তাত থকা পুথিভঁড়ালত জ্ঞান চৰ্চাৰ সাঁচিপাতসমূহ সহতনে সংৰক্ষিত হৈছিল।

তেখেতৰ অবদান অতি পুৰণি হলেও মাত্ৰ ৭৫০-৮০০ খৃষ্টাব্দতহে আৰব খলিফাই গ্ৰীক ভাষাত ৰচিত মূল 'Element' ৰ এছোৱা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয় আৰু আৰব সম্ৰাট হাৰুণ-উল-ৰছিদৰ আমলত আৰবী ভাষালৈ অনূদিত হয়। এই মূল্যবান গ্ৰন্থখনৰ ১১২০ খৃ:ত ইংৰাজ লিখক Athelhard এ আৰবী ভাষাৰ পৰা লেটিন ভাষালৈ অনুবাদ কৰে। ১৫৭০ চনলৈ এই গ্ৰন্থখনৰ ইংৰাজী অনুবাদ পোৱা হোৱা নাছিল। Shakespeare ৰ আমোলতেই ইয়াৰ ইংৰাজী পাঠ পোৱা যায়।

ইয়াৰ পিচত Apollonius নামৰ গণিতজ্ঞই জ্যামিতিক বহু দূৰলৈ আগুৱাই থৈ যায়। খৃষ্ট-পূৰ্বৰ সৰ্বশেষৰ গণিতজ্ঞ জন হ'ল Syracuse ত ২৮৭ খৃ: পূ: ত জন্ম গ্ৰহণ কৰা আৰ্কিমিডিচ। তেখেতৰ অবদানৰ কথা ইয়াত লিখি শেষ কৰিব নোৱাৰি। জ্যামিতিৰ সমাধান বিচাৰি থাকো-তেই ৰোমান সৈনিকৰ তৰোৱালৰ আঘাতত জীৱন দান কৰি গৈছে। আজি তেখেত থকা হলে মহা-শুণ্যত ভৰি দিবলৈ বিচৰা ঠাইকণ পালেহেঁতেন আৰু পৃথিবীক লৰাই দিব পৰাৰ হাবিয়াস পুৰ কৰি আমাক তবধ কৰিব পাৰিলেহেঁতেন।

লুইত আৰু আমি

শ্ৰীসঞ্জীৱ শইকীয়া

স্নাতকমহলা দ্বিতীয় বাৰ্ষিক

লুইত মানেই ব্ৰহ্মপুত্ৰ আমাৰ আশা-ভৰসা। অসমীয়া জাতিৰ উত্থান পতনৰ ইতিহাস ব্ৰহ্মপুত্ৰই বুকুত লৈ নীৰবে বৈ আছে। অসমীয়া জাতিৰ বুকুৰ আপোন এই বৰলুইত। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ইতিহাস অসমীয়া জাতিৰ ইতিহাস। অসমীয়া জাতিৰ লগত ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী নিবিড় ভাবে জড়িত। যতেই অসমবাসীৰ কথা উল্লেখ কৰা হৈছে ততেই ব্ৰহ্মপুত্ৰও স্থান পাইছে। ব্ৰহ্মপুত্ৰ অবিহনে যেন অসমবাসীৰ অস্তিত্বই নাই।

পৌৰাণিক কালৰ পুথিত ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ নাম পোৱা যায়। কালিকাপুৰাণত থকা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ কাহিনীটো এনেধৰণৰ। কৈলাশৰ ওচৰৰ মৰ্যাদা পৰ্বতত শান্তনু ঋষিয়ে পত্নী আমোমাৰ সৈতে আশ্ৰম কৰি বস-বাস কৰিছিল। ঋষিৰ অনুপস্থিতিত ব্ৰহ্মা আশ্ৰ-মলৈ আহিল। ব্ৰহ্মাই আমোমাৰ ৰূপত মোহিত হল। ব্ৰহ্মাই কামত জৰ্জৰিত হৈ আমোমাক তেওঁৰ নিবেদন জনালত আমোমাই তেওঁক প্ৰত্যা-খান কৰিলে। তেতিয়াও আমোমাক ব্ৰহ্মাই ধৰিব বিচৰাত আমোমা দৌৰি গৈ ঘৰৰ ভিতৰত সোমাই দুৱাৰ বন্ধ কৰি দিলে আৰু শাপ দিম বুলি কলে। শাপৰ ভয়ত ব্ৰহ্মা আতৰি গল যদিও কামৰূপত জৰ্জৰিত ব্ৰহ্মাৰ বীৰ্য্যপ্ৰকলন হয়। ঋষি আৰু আশ্ৰ-মত ব্ৰহ্মাৰ বাহন ৰাজহংসৰ খোজ আৰু তেজো-দীপ্ত বীৰ্য্য দেখি পত্নীয়ে—সকলো কথা কলে। ঋষিয়ে তেতিয়া ধ্যান কৰি জানিব পাৰিলে যে জনসাধাৰণৰ কল্যাণৰ বাবেই ব্ৰহ্মাৰ এই আগমন। সেয়ে ঋষিয়ে পত্নীক সেই বীৰ্য্য গ্ৰহণ কৰিব কলে।

এফালে পৰ বীৰ্য্য আৰু আনফালে পতীৰ আদেশ বাবে আমোমাৰ মন উগল-থুগল লাগিল। শেষত পত্নীয়ে উচিষ্ট কৰি দিয়াত সেই বীৰ্য্য ধাৰন কৰিলে আৰু সময়ত এটি পুত্ৰৰ জন্ম দিলে আৰু ই পৰ্বতৰ মাজত কুণ্ড কৰি সোমাই থাকিল। ব্ৰহ্মাৰ পুত্ৰৰ পুত্ৰ বাবেই ইয়াৰ নাম ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু ব্ৰহ্মাৰ পুত্ৰই কুণ্ড কৰি সোমাই থকা ঠাইখিনিক হিন্দু ধৰ্মৰ ধৰ্মস্থান ব্ৰহ্মকুণ্ড নামে জনাজাত হল। জমদগ্নি ঋষিৰ পুত্ৰ পৰশুৰামে কুঠাৰেৰে সেই কুণ্ড কাটি তাক বোৱাই দিছিল।

ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ভৌগোলিক অৱস্থিতিও মন কৰিব লগীয়া। এই নৈখনক তিনিটা ভাগত ভগাব পাৰি। প্ৰত্যেক ভাগৰ নাম বেলেগ বেলেগ। মানস সৰোবৰৰ ১০০ কিলোমিটাৰ দক্ষিণ পূৰ ভাগত অৱস্থিত চেমায়ুংদং হিমবাহৰ পৰা উৎপত্তি হোৱা নদীখনৰ নাম টামছাখামৰাব। ইয়াৰ পৰা তিব্বত মালভূমিৰ মাজেদি ১, ২৫০ কিলোমিটাৰ পূৰলৈ বৈ অহা অংশৰ নাম চেংপো। ইয়াৰ পাছত ইয়ংগেপ গিৰিখাতৰ মাজেদি দক্ষিণলৈ গতি কৰি উত্তৰ পূৰ সীমান্তৰ চিয়াং জিলাত প্ৰৱেশ কৰে। সীমান্ত অঞ্চলত এই নদী দিছিং বা চিয়াং নামেৰে জনাজাত। পাৰ্ছিয়াটৰ ওচৰত এই নদীয়ে ভৈয়ামত প্ৰৱেশ কৰি পূৰৰ পৰা বৈ অহা লোহিত নৈ আৰু উত্তৰ পূৰৰ পৰা বৈ অহা দিবং নৈৰ লগ লাগে। ইয়াৰ পৰাই এই মিলিত জলধাৰাই লুইত বা ব্ৰহ্মপুত্ৰ নামেৰে পশ্চিমলৈ গতি কৰি অসমদেশৰ সোঁমাজেৰে বৈ গৈ গোৱালপাৰা জিলা

অতিক্রম কৰি বাংলাদেশ আৰু অসমৰ দক্ষিণ সীমাই দি দক্ষিণ সীমাই দি দক্ষিণ মূৰাকৈ বাংলা-দেশত প্ৰৱেশ কৰে আৰু পদ্মানদীৰ লগ লাগি ঘোষণা নামেৰে বঙ্গোপসাগৰত পৰে।

ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী প্ৰায় ২,৬৮৮ কিলোমিটাৰ দীঘল। ইয়াৰ ভিতৰত প্ৰায় ১,২৮০ কি: মিটাৰ তিব্বত মালভূমীৰ অন্তৰ্গত। ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ উপত্যকা প্ৰায় ৮০০ কি: মিটাৰ দীঘল। ৯,২৮০ কি: মিটাৰ পথ জলপথৰ বাবে ব্যৱহাৰ হয়। সদিয়াৰ পৰা মোহনালৈকে এই নদী নব্য।

অতীজৰে পৰাই ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ পাৰত নদী সভ্যতা গঢ় লৈ উঠিছিল। অতীজতেই দ্ৰাবিড়, মঙ্গোলিয়া জাতিৰ লোক সকলে অসমদেশত বৰ লুইতৰ পাৰত বাস কৰিছিল। লুইতৰ পাৰত শোণিত পুৰ, শদিয়া, গুৱাহাটীত আৰু আন আন ঠাইত থকা ধ্বংসাৱশেষ বোৰে ইয়াৰ প্ৰমাণ দিয়ে। অনাৰ্য্য সকলৰ পাছতেই আৰ্য্য সকল অসমলৈ বিভিন্ন সময়ত, বিভিন্ন পথেদি অসমত সোমাই লুইতৰ সাৰুৱা মাটিত বসবাস কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে। আহোম সকলৰ নামৰ পৰাই এই দেশ-খনৰ নাম অসম হল।

লুইতেই অসমবাসীৰ প্ৰাণ। অসম কৃষি প্ৰধান দেশ। অসমবাসী কৃষিৰ ওপৰতেই নিৰ্ভৰশীল। কৃষিৰ বাবে পানী অপৰিহাৰ্য্য। লুইতে আমাক কৃষিত পানী যোগান দি আমাৰ শস্য বৃদ্ধি হোৱাত অৱদান যোগাই আহিছে। লুইতৰ উপনৈ সমূহে এই ক্ষেত্ৰত সমানে উল্লেখ যোগ্য। মাছ মাৰি জীৱন নিৰ্ব্বাহ কৰোতা সকলো লুইতৰ দ্বাৰা উপকৃত হৈছে। লুইতৰ মাছ বজাৰত কেজি লৈ উপাৰ্জন কৰিছে। লুইতৰ ওচৰৰ বিনাখান বোৰো লুইতৰ মাছেৰে পৰিপূৰ্ণ হৈ পৰে আৰু সময়ত সেইবোৰৰ পৰা অসমৰ চৰকাৰে অৰ্থনৈতিক ভাৱে লাভবান হয়। ব্ৰহ্মপুত্ৰই সৃষ্টি কৰা পলসুৱা চৰ অঞ্চলত মানুহ বসবাস কৰিছে। বেপাৰ বাণিজ্যৰ ক্ষেত্ৰত লুইতৰ অৱদান নুই কৰিব নোৱাৰি। লুইতৰ ওপৰেদি ইঠাইৰ পৰা সিঠাইলৈ বস্তু বাহানি লৈ

বনিক সকলে নাৱৰে বানিজ্য চলায়। তাৰোপৰি নাৱৰে ইটোমূৰৰ পৰা সিটোমূৰলৈ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বুকু-ৱেদি আমি অহা যোৱা কৰিব পাৰো। উৰা-জাহাজ অসমলৈ অহাৰ আগতে অসমৰ বাহিৰলৈ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দ্বাৰাই অসমৰ পৰা চাহ পাত আৰু নানান মূল্যবান বনজ সম্পদ বপ্তাণি কৰা হৈছিল। অৱশ্যে এতিয়াও পশ্চিমবঙ্গলৈ অসমৰ পৰা জাহাজেৰে বৰ লুইতৰ বুকুৱেদি বাহ-বেত আদি বপ্তানি হয়।

সৌন্দৰ্য্য পিয়াসী মানৱ মনত প্ৰকৃতিৰ সৌন্দৰ্য্য সন্তাবে যি আবেগ অনুভূতিৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে তেনে আবেগ অনুভূতিৰ সঞ্চাৰ আন একোৱেই কৰিব নোৱাৰে।

প্ৰকৃতিৰ কামনাৰে সৌন্দৰ্য্য বঞ্জিত
কবিতা কল্পনাময় কৰিব বাঞ্জিত

সৌন্দৰ্য্য পিয়াসী মানৱৰ বাবে অসম আৰু লুইত সৌন্দৰ্য্যৰ অক্ষয় ভাণ্ডাৰ। লুইতক কবিয়ে অসমৰ “বক্ষঃছাৰ” বুলি বৰ্ণনা কৰিছে। ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু ইয়াৰ উপনৈ সমূহৰ কুলু-কুলু ধবনি, পানীৰ ঢৌৰ লহৰ ৰূপালী বালিয়ে সৌন্দৰ্য্য প্ৰেমীৰ প্ৰাণ মোহিত কৰে, ভাৱত বিভোৰ কৰে ভাবুক কবিৰ মন। নাৱৰীয়াই মুখত ভাটিয়ালী সুৰ টানি শুকুলা পাল তৰি যেতিয়া বৰলুইতৰ বুকুৱেদি অচিন ঠাইলৈ যাত্ৰা কৰে, সেই দৃশ্যই কবিৰ প্ৰানত তোলে কবিতাৰ জোৱাৰ মুখেৰে নিম্পিত হয় সুমধুৰ কবিতা। গানৰ সুৰে কৰি তুলে মন আকুল, উদাস। সন্ধিয়া বেলি পশ্চিম আকাশত অস্তম্ভাৱাৰ সময়ত নৈৰ বুকুত তাৰ প্ৰতিবিম্ব পৰিলে যি অপৰূপ সৌন্দৰ্য্য সৃষ্টি হয় তাক মাথোন সৌন্দৰ্য্য প্ৰেমীয়েই উপ-লব্ধি কৰিব পাৰে। কবিৰ ভাষাত—

‘বক্তজবা ৰূপ ধৰি সাক্ষ্য দিন-মণি মাৰ যায়—
লুইতৰ বুকুত’।
লুইতৰ পাৰৰ নল-থাগৰি হালিজালি যেন
নৃত্য কৰে বতাহ আৰু বৰলুইতৰ ঢৌৰ তালে তালে
শবৎ কালৰ শুকুলা মেঘৰ দৰে শুভ্ৰ খাগৰিবোৰৰ
যি সৌন্দৰ্য্য সি মাত্ৰ অনুভৱহে কৰিব পাৰে তাক
লিখনিৰ প্ৰকাশ কৰাতো দুষ্কৰ।

বহুবৰ বিভিন্ন খাতুত বিভিন্ন সৌন্দৰ্য্য সন্তা-ৰেৰে বৰলুইত হৈ থাকে সৌন্দৰ্য্যৰ খনি। সৌন্দৰ্য্য প্ৰেমীৰ বাবে বৰলুইত অতি আপোন। কৰিব কবিতাৰ উৎস বৰলুইতৰ সৌন্দৰ্য্য।

অসমীয়া সংস্কৃতিৰ লগতো বৰলুইত ওতঃ প্ৰোতঃ ভাৱে জড়িত। বিহবলীয়া অসমীয়া ডেকা গাভৰুৱে বিহুৰ বতৰতেই হওঁক বা, অবতৰতেই হওঁক মনত আনন্দ লাগিলেই সুৰ টানিব।

লুইতৰে বালি বগী চকেচকী

কাছই কণী পাৰে লেখি

গাতে জুই জ্বলিছে সৰিয়হ ফুটিছে

চেনাইকে বিহুতনীত দেখি।

সমাজৰ কঠিন বান্ধোণৰ বাবে হয়তো কোনো ডেকা গাভৰুৱে মনৰ আশা মনতে মাৰ নিয়াৰ লগিয়াত পৰিছে। সমাজৰ অম্বেয়া হলে বিক্ৰিছে। তেন্তে তাৰো মাজলৈ টানি আনিবলৈ চিৰ প্ৰবাহ মান লুইতক

বৰহমপুত্ৰ নৈখন ইমানে যিনানে কোনো পাৰি দিব সাকোঁ ৰঙালি বিহুটিকে লিখকে ৰূপকাৰে লুইতৰ লগত ৰিজাব খোজে। লুইতৰ লগত তুলনা কৰে বিহুবলীয়া নাচনিক—

ফাগুন মাহৰ ফিৰ ফিৰিয়া বতাহ জাকে লুইতৰ গাতো যেন পিৰ পিৰণি তুলিছে। লাহে লাহে চত’ৰ শেষৰ ফালে গ্ৰীষ্ম কাল পৰো নপ-ৰোতেই আৰম্ভ হয় বাৰিষা লুইত যেন তেতিয়া বিহুবলীয়া মোড়শী নাচনীৰ দৰে নাচি নাচি আহে অসমৰ প্ৰাণ বিহুটী লুইতৰ লগত দিয়া কৰি লিখকৰ উপায়েৰে যে আৰু বেছি জিলিকি উঠে।

“লুইতৰ গুৱনি বহলকৈ চাপৰি”। কহৰা বিৰিণাৰে ভৰা লুইতৰ চাপৰিৰ মুকলি সৌন্দ-ৰ্য্যৰ যেন মন উৰণীয়া কৰে। সেই কাৰণে।” মহ মেলি গুৱালটি চাপৰি পায়গৈ”।

লুইতৰ পাৰৰ লুইত পৰিয়া সংস্কৃতিয়ে জন-সাধাৰনৰ মাজত গভীৰ ভালপোৱা লাভ কাচৰিব ই স্বাভাৱিক। লুইতৰ পাৰৰ দিগন্ত বিয়পা কাচলি-বদৰ পোহৰত ৰূপালী হৈ তিৰবিবাই উঠে। চাওঁতে

চকু হয় জনক তবক—

(১) লুইতৰে বালি বগী চকেচকী
কাছই কণী পাৰে লেখি।

(২) লুইতে নেঘাৰা বালি মোৰ মইনা
লুইতে নেঘাৰা বালি।

লুইত বা ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ উল্লেখ অজস্ৰ বিহু-গীতত আছে। বৰলুইতৰ বিশাল গভীৰ স্ত্ৰোতে প্ৰকৃতিৰ তুলনাত অসহায় মানুহৰ মনত অশৰীৰ দেৱতাৰো কল্পনা দিছে।

ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ কানতে বৰহমথুৰি জুপি
আমি খৰি লোৱা ঠাই।

উটুৱাই নিনিবা ব্ৰহ্মপুত্ৰ দেৱতা
তামোল দি মাতোতা নাই।

জীৱনৰ গতিপথৰ সন্নিহন হয়। জীৱনত সুখৰ দিনৰ পিছে পিছে দুখৰ দিনো আহে। ভৰপূৰ হৈ বৈ থকা সুঁতিও পৰিণত হয় কেতিয়াবা মৰা সুঁতিত। জীৱনৰ এনে স্বৰূপ বুজাবলৈ গোৱা গীততো লুইতক ৰূপক ৰূপে ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়।

লুইতে এৰিলে দীঘলে এসুঁতি
দিহিও এৰিলে কুল—

কাচন কুৰুঁৰী ফুলতে বাৰীহল
হালধীৰ নুঙচিল বোল। (মণি কোঁৱৰৰ গীত)

মহা শক্তি ভাগৱতীক “শীতলা আই” ৰূপে সংকট জৰ্জৰিত অসহায় মানুহে প্ৰাৰ্থনা কৰোতে প্ৰকৃতিৰ উপমাই স্বতঃ ফল্ভ ভাৱে দুৰি উঠে লুইতৰ বালি তিয়াব নোৱাৰি

বৰুনে নিয়াই মানে
দুখীয়াৰ জীৱনক ৰাখিব নোৱাৰি

আয়ে দয়া নকৰে মানে ॥ (আই নাম)
আধুনিক যুগৰ গীতিকাৰ সকলোৰ প্ৰাণতো বুঢ়া লুইত
চিৰ প্ৰবাহ মান লুইতে কপনি তুলিছে। সেয়ে গাইছে—

(১) লুইতৰে পানী যাবি অ’বৈ

.....
(২) লুইতৰ পাৰৰে আমি ডেকা লৰা
মৰিবলৈ ভয় নাই।

লুইতৰ কিন্তু মাজে মাজে খণ্ড উঠে। সেয়ে

লুইতে বান পানীৰ দ্বাৰা অসম বুকুলৈ অসমৰ জন সাধাৰণৰ জীৱনলৈ দুৰ্যোগ মাতি আনে। বানে খেতি পথাৰৰ শস্য নষ্ট কৰে, খাদ্য অনা-টনৰ সৃষ্টি কৰে। বানপানীৰ মহা আতংকৰ সময়তো কবিয়ে সাগৰৰ বিশালতা অনুভৱ কৰে। বানপানী যেন এজন উদগু যুৱকৰ দৰে উদ্ভ-গালি কৰি ফুৰিছে। যেন লুইতে কালৰূপ ধৰি কাৰোবাক খেদিছে ফুৰিছে।

লুইতৰে বলিয়া বান

তই কলৈনো চাপলি মেলিছ,
হিৰ হিৰ শব্দে কালৰূপ ধৰিছ
কাকনো বাৰে বাৰে খেদিছো?

মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰই আমাক আমাৰ অতীতৰ গৌৰৱময় ইতিহাস সোৱঁ বাই দিছে। ইয়াৰ পাৰতে লাচিত বৰফুকনে মোগল সেনাক কচুকটা দিছিল। তাৰ চিন এতিয়াও লুইতৰ চাপৰিত আছে। সোতৰ বাৰ আক্ৰমণ কৰিও মোগল বাজে অস-মৰ লুইত পৰিয়া বীৰক পৰাজিত কৰিব নোৱাৰিলে। নানাজাতি, উপজাতি, বিভিন্ন সংস্কৃ-তিৰ মিলনৰ ফলতেই সৃষ্টি হৈছে লুইতপৰীয়া সংস্কৃতি।

কিন্তু আজি লুইত পৰীয়া সংস্কৃতি লুইতৰ পাৰৰ কহৰাত যেন জুই লাগিছে। কবিৰ ভাষাত “বহিমান ব্ৰহ্মপুত্ৰ” লুইতৰ পাৰৰ সংস্কৃতি আজি প্ৰায় ধ্বংস। আজিৰ লুইতৰ পাৰৰ ন-পুৰুষে চিঞৰিছে—

আমি নহও নতুন পুৰুষ
আমিতো নহও
ভীম পুৰুষ।

যুগে যুগে মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰ চিৰ প্ৰবাহমান লুইতে লুই পৰীয়া অসমবাসীৰ গৌৰৱময় ইতি-হাস কঢ়িয়াই নাচি নাচি বিশ্বক জনাই যাব যেতিয়ালৈকে লুইত আছে তেতিয়া লৈকে লুই-পৰীয়া সংস্কৃতিৰ গাত কোনেও চেকা লগাব নোৱাৰে। “বক্তময় লুইত”ৰ গৰ্জন মাৰ গৈ আকৌ শীতল শান্ত বুঢ়া লুইতে নিজ কপ ধাৰণ কৰিব। গীতিকাৰৰ ভাষাত আমি গাব পাৰো

মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰ মহামিলনৰ তীৰ্থ
কতযুগ ধৰি আহিছে প্ৰকাশি
সমন্বয়ৰ অৰ্ঘ্য।

“স্বৰ্গলৈ গলে কেনে সুখ সন্তোষ পোৱা যায় কব নোৱাৰো। কিন্তু জন্মভূমিলৈ গৈ মাতৃভূমিৰ মুখৰ পৰা মধুৰ ভাষা শুনিবলৈ পালে আমি স্বৰ্গলৈ যাবলৈ ইন্দ্ৰৰ পৰা পোৱা নিমন্ত্ৰনো যে অস্বীকাৰ কৰিব সাজু আছো তাক বোধ হয় স্বয়ং ইন্দ্ৰইও জানে। মাতৃ ভাষাটো বাদ দিলে জন্মভূমিৰ মূল্য সবহভাগ বাদ পৰে।

ড: বেজবৰুৱা।

কালিদাসৰ দৃষ্টিত বসন্ত

(বসুৰংশ মহাকাব্যৰ পৰা)

অধ্যাপক উত্তম শৰ্মা

জ্ঞান সূৰ্য্যৰ প্ৰথম আলোকৰে যিদিনাই জ্ঞান পীঠ ভাৰত বৰ্ষ আলোকিত হৈ উঠিল সেই দিনাৰ পৰাই ভাৰতৰ বুকুৰ প্ৰকৃতিৰ বৈচিত্ৰপূৰ্ণ ৰূপক এক মহিমাম্বিত ৰূপত অঙ্কিত কৰি গৈছে সৌন্দৰ্য্য সন্ধানী ভাৰতীয় মনীষী সকলে তেওঁলোকৰ আশ্চৰ্য্য মেধা শক্তিয়ে অপৰাজেয় তুলিকাৰে। সেই চিত্ৰই, সেই লেখনিয়ে কালক প্ৰতিহত কৰি বিশ্বৰ প্ৰান্তৰে প্ৰান্তৰে ভাৰতীয় মনীষীৰ বিজয় ঘোষণা কৰিছে। প্ৰকৃতি আৰু মানুহৰ যি নিবিড় সম্বন্ধ তাৰ যি বৈচিত্ৰ পূৰ্ণ চিত্ৰ ভাৰতীয় মনীষী সকলৰ ৰচনাত পোৱা যায় তাক দেখি আজিও বিশ্বৰ বৰেণ্য লেখক আৰু চিন্তাবিদ সকল গভীৰ ভাৱে আকৰ্ষিত হৈ আছে।

ভাৰতৰ সেই চিৰ পূজ্য মনীষী সকলৰ অন্য-তম হল মহাকাব্য কালিদাস। মহান কলাকাৰ কালিদাসে তেওঁৰ অপৰূপ লেখনি কৌশলৰে তেওঁৰ সৃষ্টিক এক অনিন্দ্য সুন্দৰ ৰূপ দিয়াৰ অৰ্থে নিগুঢ় অৰ্থবাহী মনোমুগ্ধকৰ শব্দৰ ব্যৱহাৰে, বৈচিত্ৰ পূৰ্ণ প্ৰতীকীৰ ব্যৱহাৰে বিচিত্ৰ ৰং ৰূপ আৰু বসক অমৃত বৰষা ভাষাৰ সোনালী সূতাৰে যেনে দৰে গাঠি ৰাখিছে তাকে চাই প্ৰাচ্য পাশ্চা-ত্যৰ পণ্ডিত সমাজত আজি বিচময়ৰ শেষ নাই। তেখেতৰ সৃষ্টিৰ মাজত অচৈতন্যই চেতনা বা নিজীৱ সজীৱ হৈ উঠাই নহয় এক প্ৰাণ চঞ্চল গতিও লাভ কৰিছে। তেখেতৰ স্পৰ্শত তৰু, তৃণ, লতা নদী নিজৰা জোন বেলি, ফুল-ফল পশু-পক্ষী প্ৰাণচঞ্চল, অনুভূতি প্ৰৱণ মান অভিমান, দয়া

কাৰুণ্যৰে সমৃদ্ধ মানৱ মনৰ অধিকাৰী হৈ উঠিছে—যেন প্ৰকৃতি মানুহৰ আনন্দ বিষাদ সুখ দুখৰ সঙ্গী।

সমালোচকৰ মতে—

“With same sense of equipose kali-dasa’s imagination hold in perfect fusion the two elements of natural beauty and human feeling. His nature pictures grow out of the situations, and his situation merge into the nature pictures.” (History of S.K.T, literature : Dasgupta & Dey)

প্ৰকৃতিৰ বুকুত এই মানৱীয় অনুভূতিৰ যি বৰ্ণনা চিত্ৰ কালিদাসৰ লেখনি সমূহত পোৱা যায় তেনে চিত্ৰ আৰু প্ৰকৃতি আৰু মানুহৰ নিবিড় আত্মীয়তা বোধ আন কোনো ভাৰতীয় কবি সাহি-ত্যিকৰ লেখনিত পোৱা নাযায়। এই বিষয়ে “শকুন্তলা” নাটকৰ সমালোচনাৰ সময়ত মেক্-ডোনেল্ড চাহাবে কৰা মন্তব্য উল্লেখযোগ্য—

In comparison with Greek and modern drama, Nature occupies much more important place in sanskrit plays. The characters are surrounded by nature with which they are constant communion. The mango and other trees creepers lotuses and pale red trumpet flowers, gazells, flamingoes, bright

hued parrots and Indian cuckoos, in the midst of which they move, are often addressed by them and form an essential part of their lives”

কালিদাসৰ সাহিত্যত সৰ্ব্বত্র বিৰাজ কৰিছে প্রকৃতিৰ এই মনুমোহিনী ৰূপ। শকুন্তলা, মেঘ-দূত, বহুবংশ বিক্রমোৰ্বশী, মানবিকাগ্নি মিত্র, ঋতু সংহাৰ আদি সকলোতে। বিভিন্ন ঋতুৰ প্রকৃতিৰ বিভিন্ন ৰূপ বিভিন্ন প্রকাৰে বিভিন্ন সাজ সজ্জাবে, বিভিন্ন ভঙ্গীৰে কালিদাসৰ মানস মন্দিৰত ধৰা দিছে। কেতিয়াবা দূতি ৰূপে, কেতিয়াবা, নৰ্ত্তকীৰূপে কেতিয়াবা প্ৰেয়সী ৰূপে, কেতিয়াবা মাতৃৰূপে আকৌ কেতিয়াবা ধাতৃৰূপে। কালিদাসৰ সাহিত্যত প্রকৃতি আৰু মানুহ একাত্ম। অৱশ্যে ভাৰতীয় ঐতিহ্যত প্রকৃতিৰ লগত মানুহৰ নিবিড়, গভীৰ সম্পৰ্ক লক্ষ কৰা যায়।

কবিগুৰু বৰীন্দ্র নাথ ঠাকুৰৰ ভাষাত কবলৈ হলে “The Indian life never has any hesitation in acknowledging its kinship with nature, ist unbroken relation with all”

কালিদাসৰ ঋতুসংহাৰত যড়ঋতুৰ প্ৰাণময় চিত্ৰ প্রকাশ পালেও বিশেষতঃ বৰ্ষা শৰৎ আৰু বসন্ত ঋতুৰ প্ৰাণ চঞ্চল বৰ্ণনা তেখেতৰ একাধিক কাব্য আৰু নাট্যত পোৱা যায়। আৰ্য্য বৃদ্ধ বগিতা সকলোৰে মন চুই যোৱা বসন্তই নিত্য নতুন ৰূপত যুগে যুগে মানুহক নিত্য নতুন আনন্দ আৰু অনু-প্ৰেৰণা দি আহিছে। মধুময় ইয়াৰ ৰূপ, মধুময় ইয়াৰ ৰং, মধুময় ইয়াৰ চন্দ, মধুময় ইয়াৰ গতি

“মধুমাসে মধুভাৰে মধুৰসে মধুৰূপম।

মধুধবনি চতুর্দিশে মধুধ্বৰ ফেৰলম ॥

মধুমাসৰ (বসন্ত কালৰ) মধুৰূপ কালিদাসৰ বিভিন্ন ৰচনাত বিচিত্ৰ ৰূপত প্রকাশ পাইছে। প্ৰত্যেক ৰচনাৰ মাজেৰে নিজৰি অহা মধুৰস বসন্তাহী পাঠকে আজিও আকণ্ঠ পান কৰি পৰিতপ্ত হৈ আছে। প্ৰত্যেক ৰচনাত বস-

ন্তৰ প্ৰাণচঞ্চল ৰূপ প্রকাশ পালেও তাৰ বিভিন্ন আৰু বৈচিত্ৰ পূৰ্ণ প্রকাশে সাহিত্য ৰসিক সকলক বিমগ্ন কৰি তোলে। কুমাৰ সম্ভৱত মহাদেৱৰ তপোৱনৰ বসন্তৰ এক বিশেষ ৰূপ, মালবিকাগ্নি মিত্ৰ নাটকৰ বসন্তৰ এক বিশেষ ৰূপ, বিক্রমোৰ্বশী নাটকৰ বসন্তৰ এক বিশেষ ৰূপ, বহুবংশত অঙ্কিত বসন্তৰ আকৌ আন এটা ৰূপ। কালিদাসৰ সৃষ্টিৰ মহত্ব এই খিনিতেই যে স্থান কাল পৰিবেশে একে বিষয়েই বিভিন্ন ভঙ্গীমাত কালিদাসক ধৰা দিছে। অথচ স্বকীয় বৈশিষ্ট্য কতো হেৰাই যোৱা নাই। ইয়াত কেৱল মহাকবি কালিদাসে বহুবংশ মহাকাব্যত বসন্তৰ সামগ্ৰীক ৰূপক কেনে প্ৰাণৰত কৰিছে তাকেহে আলোচনা কৰা হব। আৰু ইয়াৰে মাজেদি প্রকৃতি আৰু মানুহৰ নিবিড় সম্পৰ্ক, মধুৰ বন্ধুত্ব কেনে ভাৱে কালিদাসৰ দৃষ্টিত ধৰা দিছে তাকো প্রকাশ কৰাৰ চেষ্টা কৰা হব।

বহুবংশৰ শ্ৰেষ্ঠ ৰজা দশৰথৰ অভিষেকৰ ঠিক পিছতেই অযোধ্যালৈ বসন্তৰ আগমন। দশৰথ ৰজাৰ জীৱনতো পূৰ্ণ বসন্ত বিৰাজমান। এই বাৰ বসন্তই প্রকৃতিৰ বুকুলৈ কেৱল পূৰ্ণ যৌৱনৰ ৰংকায় আৰু আনন্দই বহন কৰি অনা নাই, দশৰথ ৰজা হোৱাত সহাস্য বদনে ৰজা দশৰথক অভিনন্দন জনাবলৈ যেন আহিছে—

“অথ সমাৰবৃত্তে কুশুমৈৰ্ণবৈস্তম্ভিৰ সেবিতুম
এক নৰাধিপম।

য়ম কুৰেব জলেশ্বৰ বজ্জিগাং সমধুৰং মধু-
ৰক্ষিত ধিক্ৰমম্ ॥

“ঋতুবাজ বসন্তই কুসুমাজলিৰে সমতুল্য ন্যায় বিচাৰক, কুৰেবৰ দৰে দাতা, বৰুণৰ দৰে সুশাসক আৰু ইন্দ্ৰৰ সদৃশ ঐশ্বৰ্য্যৰে মহিমান্বিত অদ্বিতীয় ৰজা দশৰথক সেৱা জনাবলৈকেহ যেন আহিছে।

বসন্ত এক ঋতু নহয়, যেন প্ৰাণৰত মানৱ সত্তা। প্রকৃতিৰ প্ৰত্যেক উপাদানৰ ওপৰত তেওঁৰ অধিকাৰ। প্রকৃতিৰ ৰজা বসন্ত আহিব দশ-

ৰথক সন্মান জনাবলৈ। আহি দেখিবলৈ পাব লাগিব প্রকৃতিৰ ৰূপ সজ্জা দশৰথৰ অভিষেকৰ উদ্দেশ্যে। নহলেহে বসন্তৰ সন্মানত ক্ৰটি হব। সেয়েহে ফুল ফুলিল। কুঁহিপাত ওলাল। ভোমো-বাৰ গুঞ্জত, কুলি চৰাইৰ কুলু-কুলু ধবনিত দশোদিশ মুখৰিত হল। যেনিবা দশৰথৰ অভিষেক উদ্দেশ্যে বিভিন্ন ফুলৰ তোৰণ সাজিছে, সঙ্গীতৰ মুচ্চনা তুলিছে। প্ৰিয়তম বসন্তই যেন আহি এই আয়োজন দেখি সম্ভ্ৰষ্ট হয়।

অধীৰ অপেক্ষাৰ পিছত প্ৰিয়ৰ দৰ্শন পাই নাৰীৰ মন চঞ্চল হৈ পৰাৰ দৰে বসন্তৰ আগমনত প্রকৃতিও চঞ্চলা ৰমনীৰ ৰূপ লৈছে। হিয়াত আনন্দই নধৰা হৈছে। প্রকৃতিৰ এই পৰিৱৰ্ত্তনত হিয়া নাচি উঠিছে প্রকৃতিজাত প্ৰতিটো সামগ্ৰীৰ, যেন সিহঁতে বহু আকাঙ্ক্ষিত সম্পদহে লাভ কৰিছে। কালিদাসে এই দৃশ্যটোৰ লগত দশৰথৰ অতুলনীয় দানৰ তুলনা কৰিছে। যেন বসন্তৰ দানেৰে কৃতার্থ হোৱা প্রকৃতি আৰু দশৰথৰ দানেৰে কৃতার্থ হোৱা মনত একেই আনন্দ বিৰাজ কৰিছে।

নৰগুনোপচিতামিৰ ভূপতে সদুপকাৰ ফলাং
শিয়মৰ্থিনঃ ॥

অভিযযুঃ সবসো মধু সম্ভুতাং কমলিনী-
মালিনীৰ পতাত্ৰিনঃ ॥

বসন্তৰ অনুগ্রহত সৰোবৰত পদুমৰ হাঁহি বিৰিঙিল। ন্যায় বান দশৰথৰ দ্বাৰা সদুপকাৰৰ অৰ্থে দান কৰা সম্পদ গ্ৰহন কৰি যি আনন্দ পাই সৰোবৰত ফুলি থকা পদুমবোৰ দেখি ৰাজ-হাঁহ আদি জনচৰবোৰেও তেনে আনন্দকেই অনুভৱ কৰিছে।

বসন্তৰ আগমনত ফুল ফুলে, সমীৰণে ফুলে ফুলে ৰেণু বিলাই ফুৰে। সেই ৰেণু গাত সানি প্রকৃতি আনন্দত অধীৰা হয়। মানুহৰ মন ঘৰৰ চাৰিবেৰৰ পৰা বাহিৰলৈ উৰা মাৰে। (নাহৰ ফুলৰ গোন্ধপাই, শিপিনীৰ তৎ নাই গছ-তত ভাঙি যাই যতৰ।) মানুহ আৰু প্রকৃতিৰ কি আত্মিক

আকৰ্ষণ! কপৌফুল খোপাত গুজি, জেতুকা পাতেৰে হাত বোলাই বিহু মাৰিবলৈ যায় প্রকৃতিৰ উন্মুক্ত আঞ্জিনাত। কবি কালিদাসৰ দৃষ্টি-তো প্রকৃতি আৰু মানুহৰ আনন্দ এক হৈ মিলি গৈছে।

“নৰ পক্ষুটিত অশোক ফুলবোৰে মানুহৰ মন চঞ্চল কৰি তুলিছে। আনকি ৰঙা কুঁহিপাতবোৰ সুন্দৰী ৰমনীয়ে কাণত পিন্ধাত যি ৰূপ প্রকাশ পাইছে তাকে দেখি বিনাসী চঞ্চল পুৰুষৰ মন খৌকি বাথো লাগিছে। কুৰুৱক ফুলে যেন বনলক্ষ্মীৰ (প্রকৃতি?) গাঁত চাদৰৰ শোভা বৰ্দ্ধন কৰিছে। আৰু সেই লম্পট ভোমো-বাবোৰে কুৰুৱক ফুলৰ মৌ পান কৰি মতলীয়া হৈ গুণ গুণ কৈ গানকে আৰম্ভ কৰিছে”—“মধু-লিহং মধুদানবিশাৰদাঃ কুৰবকা ৰবকাৰণতাং যযুঃ।” কালিদাসৰ এই উপমাই আমাক মনত পেলাই দিয়ে বিহু মতলীয়া যুৱকে গুণ গুণ কৈ গোৱা বিহু গীতৰ দৃশ্যলৈ।

বকুল ফুলৰ ৰূপে গোন্ধে মন উদ্ভাউল কৰি তোলে। জাক জাক ভোমোৰাই বকুলৰ ৰূপত, সৌগন্ধত মতলীয়া হৈ বকুল জুপিক যেন অস্থিৰ কৰি তুলিছে। যেন নাৰীৰ ৰূপত বলিয়া কোনোবা উতনুৱা ডেকাৰ দলহে। কালিদাসৰ বাবে প্রকৃতি আৰু মানুহ একে সত্তাৰেই গঠিত।

বসন্তৰ আগমনত বননি পত্ৰে পুষ্প সুগো-ভিত। মৃদু মলয় সমীৰণে নৰ পল্লৱিত নৰ পুষ্পে সজ্জিত গছ লতিকাব বুকুত এক তীৱ্ৰ সিহৰণ জগাই তুলিছে। ডাল পাত লৰাই যেনিবা নানান অঙ্গী-ভঙ্গীৰে নাচোনৰ আখৰা কৰিছে। লতাই লতাই ভোমোৰাৰ গুণ গুননি। নাচোনৰ লগত যেন সঙ্গীতৰ সংযোগ। বগা ফুলেৰে বগা-মুকুতা সদৃশ দাঁতৰ শোভা কৰিছে। আজি যেন প্রকৃতি হাস্যময়ী লাস্যময়ী কোনোবা নৃত্যৰতা নৰ্ত্তকী। কবি কালিদাসৰ কল্পনাত জড় প্রকৃতি অকল জীৱন্তই নহয় হাস্যময়ী লাস্যময়ী নৃত্য-ৰতা উৰ্বশী মেনকা নাইবা কোনোৱা দেৱ-

ভোগ্যা অপ্সৰী তিলোত্তমা। আৰু আমি? কালিদাসৰ কৃপাত বিষ্ণুমাতিভূত হৈ জড়ৰ দৰে স্থবিৰহৈ কালিদাসে প্ৰদান কৰা ৰূপ সূধা পান কৰি কৃতার্থ লভিছো।

জ্যোৎস্না বিধৌত বাসন্তী নিশা কবিৰ বাবে বিৰহ বিধুৰা সৈতা পৰা বোৱাৰী জনীৰ দৰে। শীতৰ দীঘল বাতি বসন্তকাল অহাৰ লগে লগে ছুটি হৈ আহিল। কবিৰ কাৰণে বাসন্তী নিশা প্ৰিয় সমাগম সুখ বঞ্চিতা ক্ষীণকায়া পাণ্ডুৰ্ণা নাৰী।

কালিদাসৰ উপমাৰ তুলনা নাই। দুটি সামান্য বঙা কুঁহিপাত, তাৰ মাজতেই এঠোপা বগা ফুল। যেন বঙা ওঠ দুটিৰ মাজৰ মিচিকিয়া হাঁহি। এওঁবাক কোণ? কালিদাসৰ মানস কন্যা “নবমল্লিকা”। বঙা ওঠৰ মিচিকিয়া হাঁহিৰে নিজৰ আশ্ৰয় খলি তৰুণ গছ জোপাকে বিমোহিত কৰা নাই, পথিকৰো চিত্তৰ বিভ্ৰম ঘটাইছে। আৰু সৌ ফালে চাওকচোন, কাজল কলা ফোটৰ দৰে উজ্জল ভোমোৰাবোৰে জাকে জাকে আঁহি তিলক গছজোপাৰ বগা ফুলবোৰৰ ওপৰত পৰিছে। যেন বগা মূক্তাৰ জালেৰে আৱৰি থকা কোনোবা নাৰীৰ কলা চুলিটাৰিছে।

প্ৰকৃতি আজি ফুলে-ফলে, ৰূপে ৰূপে-গোন্ধে জাতিষ্কাৰ। মধু বসন্তৰ মধুময় ৰূপ দেহমন মধুভাবেৰে, মধুৰসেৰ ভৰপূৰ। কেৱল সৌন্দৰ্য আৰু আনন্দ। এয়াই হল কালিদাসৰ বসন্ত, যত প্ৰকৃতি আৰু মানুহৰ অভেদ কল্পনা, যত প্ৰকৃতি আৰু মানুহ আনন্দৰ সমভাগী, যত প্ৰকৃতিৰ সম্পদ সমূহে পৰস্পৰে পৰস্পৰৰ সৌন্দৰ্য উপভোগ কৰি আনন্দ লভিছে। মানুহৰতো কথাই নাই।

বসন্তখাতু সৌন্দৰ্য্যৰ খাতু, আনন্দৰ খাতু। আকাশে বতাহে দণোদিশে ফেৱন ৰূপ বস আৰু গোন্ধ। তাক প্ৰাণভৰি উপভোগ কৰা। বসন্ত

কাল গলে এবছৰৰ পিছতহে আকৌ পাবা। বসন্ত কাল প্ৰিয় মিননৰ কাল। কালিদাসৰ ভাষাত সুকণ্ঠী কুলিজনীয়েও কামদেৱৰ সেই কথাকেই অভিমানী বমনীক কৈছে “হে অভিমানী নাৰী অভিমান ত্যাগ কৰা। তেঁহপাতি থাকি লাভ নাই পাহৰি নাযাবা। যৌৱন এবাৰ আতৰি গলে পুনৰাই উভতি নাহে।”

বহুতে হয়তো দুই এটা বৰ্ণনাত বিহুগীতৰ সাদৃশ্য লক্ষ কৰিব পাৰে; কিন্তু কালিদাস বাহ্যিক দৰ্শন বা স্থূল ৰূপৰহে অথবা আংশিক সাদৃশ্য দেখা পাব, সামগ্ৰীক মিল নাই। আনহাতে মহাকবি জনাৰ দৃষ্টিত প্ৰকৃতি মানৱী সজা। বিহুগীতত প্ৰকৃতি সৌন্দৰ্য্য বৰ্দ্ধনৰ সামগ্ৰীহে, চিত্তহৰণকাৰী ৰূপহে—চিত্তবহনকাৰী মানৱ গুণবিশিষ্টা নহয়। বয়ুবংশত কালিদাসে প্ৰকাশ কৰা বসন্তৰ ৰূপ অকল অপৰূপেই নহয়—প্ৰাণচঞ্চল সুন্দৰবো সুন্দৰ দেৱ বাঞ্ছিত সৌন্দৰ্য্যৰ আকৰ। অকল বসন্তই প্ৰিয়, সকলো বৰ্ণনাত কৰিব দৈৱশক্তিৰ প্ৰভাৱ স্পষ্ট।

সমালোচক পণ্ডিত ৰাজেন্দ্ৰ নাথ বিদ্যাত্মক কালিদাসৰ লিখনৰ সমালোচনা কৰি কৈছে— “যি ছবিত প্ৰাণৰ উন্মাদনা নাজাগে, যি কথাত কৰ্ণকুহৰত অমৃত বৰ্ষণ নহয়, যি হাঁহিত হৃদয় পৰিণ আৰু লঘু নহয়, আনকি যি বসে পাঠকৰ হৃদয় বিধৌত কৰি স্বচ্ছ দৰ্পনৰ দৰে নিৰ্মল আৰু ভাৱ গ্ৰহনৰ সম্যক উপযোগী নকৰে তেনে ছবি, কথা, হাঁহি, বস কালিদাসৰ কাব্যত নাই। তেওঁৰ কল্পনাৰ সমস্তই সুন্দৰ। বসন্তৰ কোকিল তেওঁৰ কল্পনাৰদূতী মধুমাহৰ কুসুম গুচছ তেওঁৰ কল্পনাৰ অলঙ্কাৰ, শৰতৰ নিৰ্মল কৌমুদী তেওঁৰ কল্পনাৰ বসন, ভাগীৰথীৰ নিৰ্বাৰ শীকৰ (জলধাৰা) তেওঁৰ কল্পনাৰ পাদ্য, হিমালয়ৰ গুহা মুখজাত নিৰ্বাৰ জলধাৰা (শীকৰ) সিন্ধু শ্যামল দুৰ্দ্ধাদন তেওঁৰ কল্পনাৰ অৰ্ঘ্য।”

“প্ৰথমে নিজক বুজি লোৱা। তেতিয়া আনক সহজেই বুজিব পাৰিবা।” —চন্দ্ৰেটি—

॥ শক্তি সংকট আৰু ইয়াৰ সমাধান ॥

জয়া দাস
বি. এচ. চি (১ম বাৰ্ষিক)

আৰম্ভণি :

বিজ্ঞানৰ ভাষাত কবলৈ গলে কাৰ্য্য কৰিব পৰা ক্ষমতা বা সামৰ্থ্যকে ‘শক্তি’ (Energy) বোলে। শক্তি পদাৰ্থৰ লগত নিহিত হৈ থাকে আৰু আমি মাত্ৰ শক্তি ক্ষয়হোৱাৰ ফলত সম্পন্ন হোৱা কাৰ্য্যকৰে দেখো বা উপলব্ধি কৰোঁ। বিভিন্ন ৰূপত শক্তি পদাৰ্থৰ লগত জড়িত হৈ থাকে। যান্ত্ৰিক, তাপ, বিদ্যুৎ, ৰাসায়নিক, পোহৰ আৰু আনবিক আদি শক্তিৰ বিভিন্ন ৰূপ। আমাৰ দৈনন্দিন জীৱনত আৱশ্যক হোৱা সামগ্ৰীবোৰৰ উৎপাদন কাৰ্য্য চলিবলৈ প্ৰয়োজন হয় শক্তিৰ আৰু এই শক্তি আমি বিভিন্ন উৎস যেনে— কাঠখৰি, কয়লা, তেল, গেছ, বিদ্যুৎ আদিৰ পৰা আহৰণ কৰি আহিছো।

মানৱ জাতি জন্মৰে পৰা অৰ্থাৎ ‘আদম আৰু ইভৰ’ দিনৰ পৰা মানুহে কাৰ্য্যৰ বাবে আৱশ্যকীয় শক্তি প্ৰকৃতিৰ পৰাই পাই আহিছে। সেই সময়ত শক্তিৰ প্ৰাথমিক উৎস (Primary Source) হিচাপে ‘কাঠখৰি’ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। এইদৰে কাঠখৰি ব্যৱহাৰৰ পাছত মানৱে বিভিন্ন যুগৰ মাজেৰে নানান দিশত উন্নতি কৰি আজি সম্পূৰ্ণৰূপে নতুন কয়লা, তেল, জলবিদ্যুৎ আৰু পাৰমাণবিক শক্তিৰ যুগত উপনীত হৈছে। জৈৱ-শিমিক ইন্ধন কয়লা, খনিজ-তেল আদি আৱিষ্কাৰ হোৱাৰ দিনৰে পৰা ইয়াৰ ব্যৱহাৰ পৃথিৱীজুৰি ক্ৰমশঃ ব্যাপক আৰু দ্ৰুতগতিত বৃদ্ধি পোৱাৰ ফল স্বৰূপে শক্তিৰ উল্লেখিত মূল উৎসসমূহে বেছি দিনলৈ মানৱ সমাজক যোগান ধৰাৰ অক্ষ-

মতা সূচনা কৰিছে! শক্তিৰ এই প্ৰাকৃতিক উৎস-সমূহ বা ভাণ্ডাৰ সমূহ শেষ হৈ আহিছে বা আহিব ধৰিছে আৰু এইদৰে ই একেবাৰে নোহোৱা হৈ যোৱাৰ আশংকাই দেখা দিছে।

এজন আমেৰিকাৰ প্ৰতিনিধিয়ে জনপতে কৰা এটা সমীক্ষা মতে—

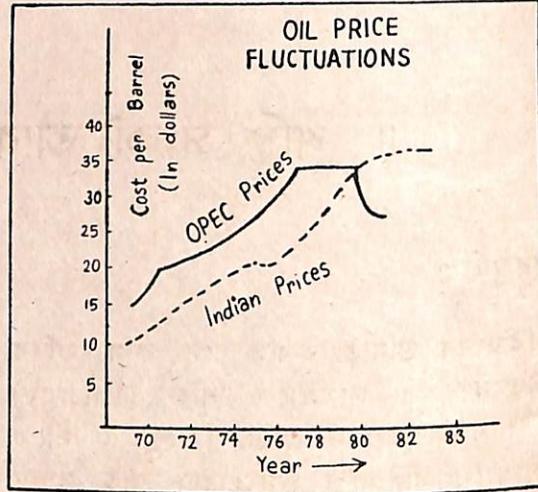
- Oil will disappear from earth in 35 years.
- The natural gas reserves can support man only for another 60 years.
- Uranium can propel the world only for 70 more years.
- The coal resources of the world will last only 225 years.

ওপৰোক্ত সমীক্ষাৰ পৰা এই কথা সহজে অনুমেয় যে বিশ্বই অহাশতিকাৰ শেষভাগত চৰম শক্তি অনাটনৰ সন্মুখীন হ’ব। উক্ত ইন্ধনবোৰ হ’ল জৈৱিক ইন্ধন আৰু এইবোৰ হ’ল ভূতাত্ত্বিক দুৰ্ঘটনাৰ ফলত হাজাৰ হাজাৰ বছৰ জুৰি ভূগৰ্ভত সঞ্চিত হৈ সৃষ্টি হোৱা; সেইবাবে ইয়াৰ মানো সীমিত। বিজ্ঞানৰ উন্নতিৰ লগে লগে এই ইন্ধনবোৰ মানুহে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ লৈছে ফলস্বৰূপে সকলোবোৰ ইন্ধনেই দিন যোৱাৰ লগে লগে দুৰ্ভৱ হৈ পৰিছে। তদুপৰি উল্লেখিত ইন্ধন সমূহৰ দহনৰ ফলত যি এটা সৰুটাপন্ন অৱস্থাৰ সৃষ্টি কৰিছে সি মানৱ সমাজক সচেতন কৰি তুলিছে শক্তিৰ বিকল্প উৎসৰ প্ৰতি। বিশ্বৰ

সকলো বৈজ্ঞানিক আৰু কাৰিকৰী মগজু সক্ৰিয় হৈ উঠিছে শক্তিৰ এই নাটনি দূৰ কৰি পৰবৰ্তী কোনো নতুন শক্তিৰ উৎসৰ দ্বাৰা মানৱক বক্ষা কৰিবলৈ। শক্তিৰ এই পুনৰ উৎঘাটনেই আজি মানৱৰ একমাত্ৰ চিন্তাৰ কাৰণ হৈ পৰিছে।

শক্তিৰ প্ৰাথমিক উৎস (Primary Source) ৰূপে ব্যৱহৃত হোৱা 'কাঠখৰি' (Wood) ৰ দিনৰ পৰা আজিৰ আনবিক শক্তিলৈ মানৱ সমাজে বিভিন্ন উৎসৰ পৰা শক্তি সংগ্ৰহ কৰিছে আৰু জীৱনৰ ক্ৰম উন্নত কৰিবলৈ বিভিন্ন কামত ব্যৱহাৰ কৰি আহিছে।

কাঠখৰি ব্যৱহাৰৰ পাছত প্ৰথম ইন্ধন বুলি গণ্য হোৱা 'পেট্ৰ'লিয়াম যাক জীৱাশ্মৰ পৰা উৎপত্তি হোৱা বুলি কোৱা হয় মানুহে ইয়াৰ আৱিষ্কাৰৰ দিনৰে পৰা অবিৰাম ভাৱে ব্যৱহাৰ কৰি আহিছে। সেইদৰে প্ৰাকৃতিক উৎসৰ পৰা পোৱা 'কয়লা'ৰ অৱদানো নুই কৰিব নোৱাৰি। বৰ্তমান বিশ্বত বাঢ়ি অহা ইন্ধন ব্যৱহাৰত যান-বাহন তথা কল-কাৰখানাবোৰৰ বাবে ইন্ধনবোৰৰ চাহিদা বাঢ়ি গৈ আছে। বাধাহীন ভাবে আৰু জ্ব-মধ্যে ব্যৱহাৰৰ বাবে উক্ত প্ৰাকৃতিক শক্তিৰ উৎস-সমূহ প্ৰায় নাইকিয়া হোৱাৰ পথত আগ-বাঢ়িছে। ইফালে শক্তিৰ উৎসসমূহৰ সংকট আৰু আনফালে ইয়াৰ বৰ্দ্ধিত চাহিদাই OPEC (Organisation of Petroleum Exporting Countries) ১৯৭১-৭৪ চনৰ ভিতৰত পেট্ৰ'-লিয়ামৰ দাম বৃদ্ধি কৰিবলৈ বাধ্য কৰায়। পৃথি-বীৰ অৰ্থনীতিবিদ সকলৰ শক্তি অনাটনৰ ওপৰত দৃষ্টি গোচৰ হ'ল যেতিয়া পুনৰ OPEC য়ে পেট্ৰ'লিয়ামৰ দাম ১৯৭৯-৮১ চনৰ ভিতৰত প্ৰতি বেৰেলত ৩৪ ডলাৰ কৈ বঢ়ালে। তেতিয়া বিশ্বৰ অৰ্থনীতিক "তৈল অৰ্থনীতিলৈ" পৰিৱৰ্তিত কৰি ই মুদ্ৰাস্ফীতিৰ সৃষ্টি কৰিছিল। ইয়াৰ মুখ্য কাৰণ বিশ্লেষণ কৰিলে দেখা যায় যে পৃথিৱীৰ কিছুমান বিশেষ স্থানত তৈলৰ অৱস্থিতিয়ে দুৰ্নত-তাৰ সৃষ্টি কৰিছে।

তৈলৰ দাম, চাহিদা আৰু নাটনি হিচাপে কেনেকৈ বাঢ়ি গৈছিল তাক আমি ওপৰৰ লেখৰ পৰা ভাঙদৰে অনুমান কৰিব পাৰো। তদুপৰি ওপৰোক্ত ইন্ধনবোৰ দহনৰ ফলত বায়ু দূষিত কৰণে ডাঙৰ চহৰবোৰ অস্বাস্থ্যকৰ হৈ পৰাৰ যি এটা সম্ভাৱনাই দেখা দিছে আৰু ই আমাক বিকল্প উৎসৰ বাবে সঁকিয়াই দিয়ে।

লগে লগে এক দ্ৰুতগতিত বৈদ্যুতিক শক্তিৰ প্ৰকল্পবোৰে মূৰ ডাঙি উঠিলে। কিন্তু বৈদ্যুতিক শক্তিৰ ক্ষেত্ৰত নাটনিৰ সমস্যা দূৰ নহ'ল। বৈদ্যু-তিক শক্তি উৎপাদন কৰিবলৈ প্ৰয়োজনীয় যান্ত্ৰিক শক্তিক তাপ শক্তিৰ কাপান্তৰণৰ দ্বাৰাহে সম্ভৱ হয়। আৰু তাপশক্তি যিহেতু ইন্ধনৰ দহনেহে যোগান ধৰে গতিকে বৈদ্যুতিক শক্তিয়ে কেবল দূষিতকৰণৰ সমস্যাহে হুঁস কৰিলে। বৈদ্যুতিক শক্তি উৎপাদ-নৰ বাবে পানীৰ সোঁত, সাগৰৰ জোৱাৰভাটা আৰু বতাহ আদিক যান্ত্ৰিক শক্তিকৰূপে ব্যৱহৃত হ'ল। পানীৰ সোঁতেৰে টাৰবাইন ঘূৰাই তাৰ দ্বাৰা জেনেৰেটৰৰ সহায়ত বিন্যুৎ উৎপাদন কৰা হয়। পানীৰ অসমান ভাঙাৰ বাবে এই আচনিও সম্ভৱ নহয়। আকৌ নদীত বাক দি বিন্যুৎ উৎ-পাদনৰ ক্ষেত্ৰত ভৌগলিক কাৰণত বহু পৰিমাণে প্ৰভাৱান্বিত কৰে বাবে এই আচনি সীমিত।

সাগৰৰ জোৱাৰ-ভাটাৰ সময়ত পানীভাগৰ পৰিমাণ কম বেছি হয় আৰু সেই সময়ত সৃষ্টি হোৱা পানীৰ ঢৌ আৰু সোঁতৰ পৰা টাৰবাইন ঘূৰাই কৃতকাৰ্য্যতাৰে বিন্যুৎ উৎপাদন কৰা হৈছে। ১৯৬৬ চনত প্ৰথমে ফ্ৰান্সৰ 'Rance Project'ত জোৱাৰ-ভাটাৰ ঢৌ আৰু সোঁতৰ পৰা বিন্যুৎ উৎপাদন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। কিন্তু বিন্যুৎ উৎপাদনৰ এই কৌশলটো অসুবিধাৰ দিশ ওলায়। এই ক্ষেত্ৰত উৎপাদিত শক্তি কেৱল সাগৰৰ উপ-কূলীয় অঞ্চলৰ বাবেহে সুবিধাজনক আৰু অবি-ৰামভাৱে শক্তিও পোৱা নাযায়। তদুপৰি সাগৰৰ প্ৰচণ্ড শক্তিক কামত নিয়োগ কৰিবলৈ আৱশ্যক হোৱা সংস্থাপনবোৰ যথেষ্ট মজবুত হ'ব লাগিব।

সাগৰৰ সোঁতৰ দৰে বতাহৰ শক্তিবো ব্যয় বহুলতাৰ বাবে আৰু সমানে শক্তি আহৰণ কৰিব নোৱাৰা বাবে ইয়াৰ ব্যৱহাৰ কম।

এইদৰে দেখা যায় যে, বিন্যুৎ উৎপন্ন কৰিবলৈ যি যান্ত্ৰিক শক্তিৰ আৱশ্যক সেই শক্তি বিভিন্ন প্ৰাকৃতিক ইন্ধন ব্যৱহাৰ নকৰি আৱশ্যক হোৱা তাপ-শক্তি পাব নোৱাৰি। ই এটা সমস্যা যদিও বিজ্ঞানী সকলে 'আনবিক শক্তি'ক তাপশক্তি পোৱাৰ পথ হিচাপে দেখুৱাই দিলে। আনবিক বিএক্টৰত বিভঞ্জন প্ৰক্ৰিয়াৰ ফলত উৎপন্ন হোৱা তাপশক্তিক যান্ত্ৰিক শক্তিলৈ ৰূপান্তৰিত কৰা হ'ল। 'বিড্ৰাৰ বিএক্টৰত'ত তাপশক্তি উৎপন্ন হোৱাৰ লগে লগে তাত ইন্ধন হিচাপে ব্যৱহৃত প্লুট'নিয়াম (তেজস্ক্ৰিয়) মৌলও উৎপাদন কৰাৰ ব্যৱস্থা আছে। এনে বিএক্টৰে ৪ পাউণ্ড ওজনৰ তেজস্ক্ৰিয় ইন্ধনক তাপলৈ ৰূপান্ত-ৰিত কৰি সেই সময়ছোৱাত ৫ পাউণ্ড একে তেজ-স্ক্ৰিয় ইন্ধন সৃষ্টি কৰে। আচলতে বিভঞ্জন প্ৰক্ৰি-য়াৰ ফলত সৃষ্টি হোৱা বিকিৰণে কিছুমান অতেজ-স্ক্ৰিয় মৌল তেজস্ক্ৰিয়লৈ ৰূপান্তৰিত কৰে।

কিন্তু বিড্ৰাৰ বিএক্টৰে শক্তিৰ সমস্যা দূৰ কৰাৰ অনিশ্চয়তাই দেখা দিলে কাৰণ পাৰমাণবিক শক্তি উৎপাদনৰ বাবে আৱশ্যকীয় ইন্ধন যেনে— ইউৰেনিয়াম, প্লুট'নিয়াম, থৰিয়াম আদি তেজস্ক্ৰিয়

মৌল সকলো বাস্তৱতে সমানে পোৱা নাযায়। বহুতো বাস্তৱ আকৌ থাকিলেও আন জৈৱিক ইন্ধনৰ দৰে নিঃশেষ হৈ যোৱাৰ সম্ভাৱনা আৰু লাভজনক ভাৱে কামত লগোৱাৰ বাবে ব্যৱহাৰিক জ্ঞান আৰু কাৰিকৰী জ্ঞানৰ অভাৱ। তেজস্ক্ৰিয় মৌলৰ ফলত সৃষ্টি হ'ব পৰা আন এটা সমস্যা হৈছে বায়ুমণ্ডল দূষিতকৰণ। ই কয়লা দহনৰ সমস্যাতকৈও বেছি ভয়াবহ। তেজস্ক্ৰিয় মৌলৰ বিকিৰণে কৰা দূষিত বায়ু প্ৰাণীজগতৰ বাবে মাৰাত্মক আৰু ই এক বিত্তিষিকাৰ কাৰণ।

যদিও ১৯৩৯ চনত মৌলৰ প্ৰথম বিযোজন প্ৰক্ৰিয়াৰ সহায়ত প্ৰচণ্ড শক্তি উৎপন্ন হয় এই কথা প্ৰমাণিত হয় তাৰ ঠিক ছবছৰ পিছত দ্বিতীয় মহা-সমৰৰ সময়ত জাপানৰ হিৰোচিমা আৰু নাগা-ছাকিৰ ধ্বংসত। এই ধ্বংসই যি ৰূপ ললে তেতিয়া পৃথিৱীৰ LDC (Less developed Coun-try) বিলাকে পাৰমাণবিক শক্তিক ডাঙৰ পদ-ক্ষেপত ব্যৱহাৰৰ পৰা পিছুৱাই আহিল। ফলত বিশ্বত চৰম শক্তি সংকটৰ সৃষ্টি হ'ল।

ভাৰতৰ ক্ষেত্ৰত সংকটৰ আভাষ :-

ভাৰতবৰ্ষ এখন উন্নয়নশীল ৰাষ্ট্ৰ। বৰ্তমান বিশ্বৰ লগতে এইদেশেও চৰম শক্তি সংকটৰ সন্মু-খীন হৈছে। আৰু এইকথা আটাইবোৰে দৃষ্টি গোচৰ হৈছে।

ভাৰতবৰ্ষত যদিও প্ৰাকৃতিক শক্তিৰ উৎস সমূহ এসময়ত টনকিয়াল আছিল বৰ্তমান ইয়াৰ ব্যৱ-হাৰৰ বিপুল চাহিদাই নাটনিৰ সূচনা কৰিছে।

১৯৭১-৭৪ আৰু ১৯৭৯-৮১ চনৰ ভিতৰত ভাৰতে বিপুল তৈল সংকটৰ সন্মুখীন হৈছিল। সেইদৰে সত্তৰৰ দশকৰ আৰম্ভণি কালতো হোৱা তৈল সংকটে ভাৰতৰ অৰ্থনীতিৰ ভেটি দুৰ্বল কৰি-ছিল। উন্নয়নশীল দেশ হিচাপে দেশত বাঢ়ি অহা উদ্যোগ, কল-কাৰখানা আদিৰ বাবে শক্তিৰ চাহিদা যথেষ্ট পৰিমাণে বাঢ়ি গৈ আছে ফলত

উৎসসমূহ প্ৰায় শেষ হোৱাৰ পথত আগবাঢ়িছে কয়লাৰ ক্ষেত্ৰত হোৱা নাটনিও আমাৰ অৰ্থনীতিত এটা আলোচ্য বিষয় হৈ পৰিছে। কয়লাৰ অভাবে যান-বাহন বিশেষকৈ ৰেল চলাচলত প্ৰভাৱ পেলালে আমাৰ মাজত আৱশ্যকীয় সামগ্ৰীৰো সংকটে দেখা দিয়াৰ সম্ভাৱনা আছে।

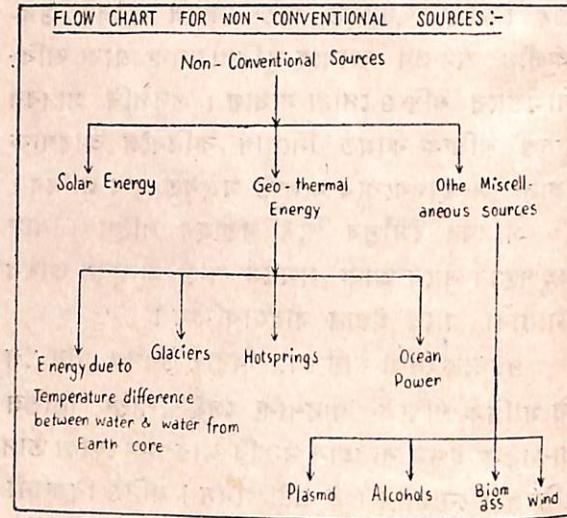
ভাৰতৰ বৃহৎ নদী—আচনি সমূহ (dam-construction) ৰ পৰা স্থৈতিক জলবিদ্যুৎ শক্তি (hydro electric potential) আহৰণ সম্ভৱপৰ আছিল যদিও বৰ্তমান ইয়াৰো একাধিক দিশ ওলাই পৰিছে। ভাৰতবৰ্ষৰ বৰষুণৰ একমাত্ৰ কাৰক হৈছে উত্তৰ-পূব মৌচুমী বতাহ আৰু দক্ষিণ পশ্চিম মৌচুমী বতাহ। ভাৰতবৰ্ষৰ বননি সমূহ জুখে-মখে কাটি নষ্ট কৰাৰ ফলত প্ৰত্যেক বছৰে ক্ৰমান্বয়ে বৰষুণৰ পৰিমাণ কমি গৈ আছে। ফলত ই নদী সমূহৰ পৰা জলবিদ্যুৎ উৎপাদনৰ সাম্ভাৱ্য পথত আশংকাৰ সৃষ্টি কৰিছে।

ভাৰতবৰ্ষই পাৰমাণৱিক শক্তিৰ ওপৰতো নিৰ্ভৰ কৰিব নোৱাৰে। কাৰণ তেজস্ক্ৰিয় মৌল ইউৰেনিয়াম আদি ভাৰতবৰ্ষত কম পৰিমাণেহে পোৱা যায়। স্থৈতিক নিউক্লিয় শক্তি হিচাপে 'থ'ৰিয়াম' পোৱা যায় যদিও বৰ্তমান ইয়াৰ উন্নত ব্যৱহাৰৰ গৱেষণা চলি আছে। গতিকে দেখা দিয়া শক্তি সংকটৰ বাবে ভাৰতবৰ্ষয়ো বিকল্প উৎস সন্ধানত মন দিবলৈ বাধ্য হৈছে। ভাৰতৰ অৰ্থনীতিত হোৱা অস্থিৰতা বিশেষকৈ তেলৰ ক্ষেত্ৰত মুৰব্বীসকলক ভৰাই তুলিছে কিছুমান অপ্ৰচলিত উৎস (Non-conventional) ৰ পৰা শক্তি উৎপাদন কৰিবলৈ।

শক্তি সংকটৰ সমাধান

বিশ্বত দেখা দিয়া শক্তিৰ সংকটে মানৱ সমাজক সচকিত কৰি তুলিছে। পৃথিৱীৰ মানুহৰ উন্নত সভ্যতাই কেতিয়াও মানুহক পিছলৈ নিব নোৱাৰে আৰু সেইবাবে শক্তিৰ সংকট মোচনৰ

বাবে মানুহ ব্যগ্ৰ হৈ পৰিছে। বিশ্ববাসীয়ে লগ হৈ 'WEC (World Energy Conference)' সৃষ্টি কৰিছে আৰু শক্তিৰ সংকটৰ সমাধানৰ পথ বিচাৰিছে। কিছুমান অপ্ৰচলিত (non-conventional) উৎসৰ পৰা শক্তি উৎপাদনৰ বাবে অহৰহ প্ৰচেষ্টা চলি আছে। তলত এই উৎসসমূহৰ তালিকা এখন আৰু সমাধানৰ কিছু অংশ আলোচনা কৰা হ'ল।

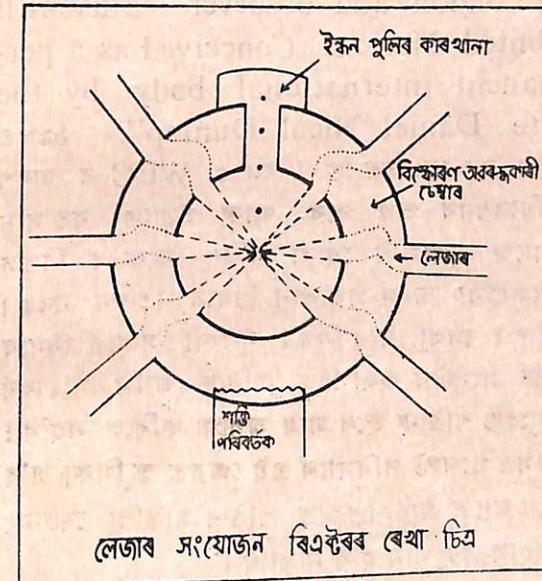

সূৰ্য্য আদি নক্ষত্ৰবোৰৰ প্ৰচণ্ড শক্তিৰ মূল উৎস হ'ল পৰমাণুৰ নিউক্লিয় সংযোজন (fusion) প্ৰক্ৰিয়া। এই প্ৰক্ৰিয়াত যথেষ্ট পৰিমাণে শক্তি উৎপন্ন হয় নিউক্লিয় বিয়োজন প্ৰক্ৰিয়াৰ তুলনাত। সেইবাবে বৰ্তমান শক্তি উৎপাদনৰ ক্ষেত্ৰত বৈজ্ঞানিক সকলে সংযোজন প্ৰক্ৰিয়াৰ ওপৰত যথেষ্ট গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে।

বৰ্তমান সমগ্ৰ বিশ্বই বছৰত ৬২ মহাপদ্ম (trillion) কিল'ৱাট শক্তি ব্যয় কৰে। এইখিনি শক্তি মাত্ৰ ৬০০ টন উয়টেৰিয়ামৰ সংযোজনৰ (fusion) ফলত উদ্ভৱ হ'ব পাৰে। এই উয়টেৰিয়াম সমুদ্ৰৰ পানীৰ পৰা সহজতে আহৰণ কৰিব পৰা যায়। গতিকে তাপ—পাৰমাণৱিক সংযোজন প্ৰক্ৰিয়া নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰিলে কৌটি কৌটি বছৰ সমুদ্ৰৰ পানীৰ পৰা শক্তি পোৱাৰ

সম্ভাৱনা আছে। এই কাম সম্পূৰ্ণৰূপে সফল হোৱা নাই। নিউক্লিয় সংযোজন বিক্ৰিয়া ঘটাই অবিৰাম শক্তি উৎপাদন কৰাবলৈ গৱেষক সকলে চাৰিটা উপায়ৰ ওপৰত পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা চলাইছে। ১) সাধাৰণতে উচ্চ তাপত সৃষ্টি হোৱা প্লাজমা (Plasma) চৌম্বিক ক্ষেত্ৰৰ মাজত আৱদ্ধ কৰি ৰখা (Plasma confinement) হয়। কিন্তু বৰ্তমান অইন উপায় হ'ল, [২] লেজাৰ সংযোজন (Laser fusion), (৩) আপেক্ষিকীয় ইলেক্ট্ৰন ৰশ্মি সংযোজন (Relativistic electron beam fusion) আৰু (৪) আয়ন ৰশ্মি সংযোজন (Ion beam fusion)। এই পদ্ধতিবোৰৰ ভিতৰত বৰ্তমানলৈকে লেজাৰ সংযোজন পদ্ধতিত শক্তি উৎপাদনত সক্ষম হৈছে।

তলৰ চিত্ৰত লেজাৰ সংযোজন পদ্ধতিৰে শক্তি উৎপাদনৰ এটা আভাষ দিয়া হ'ল। লেজাৰ ৰশ্মিৰে উয়টেৰিয়াম ট্ৰাইটিয়ামৰ ইন্ধন গুলিক আঘাত কৰি যথেষ্ট শক্তি উৎপাদন কৰা হয়।

গেছ লেজাৰ (CO₂) ব্যৱহাৰ কৰি সংযোজন বিক্ৰিয়া পোন প্ৰথমে ১৯৭৮ চনৰ মাৰ্চ মাহত ঘটোৱা হয়। নিউমেক্সিকোৰ লছ আলামছ বিজ্ঞানাগাৰত এই পৰীক্ষা সফলতাবে কৰা হয়। কেলি-

ফৰ্ণিয়া বিশ্ববিদ্যালয়ৰ লৰেঞ্চ লিভাৰম'ৰ গৱেষণাগাৰত লেজাৰ ৰশ্মিয়ে তাপ-নিউক্লিয় সংযোজনৰ বাবে অলপতে এটা যতন নিৰ্মান কৰি উলিয়াইছে এইটো বিশ্বৰ এনে যতনৰ ভিতৰত বৃহত্তম। অতি-তীব্ৰ লেজাৰ ৰশ্মিয়ে ইন্ধনৰ এটা ক্ষুদ্ৰ গুলিক এক চেকেণ্ডৰ নিযুত নিযুত ভাগৰ এভাগ সময়ত আঘাত কৰিলে ইন্ধনৰ (হাইড্ৰ'জেনৰ গধুৰ আইছ ট'প উয়টেৰিয়াম আৰু ট্ৰাইটিয়ামযুক্ত) প্ৰচণ্ড সংকোচনত ইন্ধনক্ষেত্ৰৰ বিস্ফোৰণ ঘটাই হাইড্ৰ'জেনৰ দহন ঘটাব। ফল স্বৰূপে যি নিউট্ৰনৰ উদ্ভৱ হ'ব তাক বিজুলী শক্তিরূপে ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা যাব।

বিজ্ঞানীসকলে ভবিষ্যতে ইয়াতকৈ বেছি কাম বা শক্তি উৎপাদন লেজাৰৰ দ্বাৰা কৰিব পৰা যাব বুলি আশা কৰিছে। এনে প্ৰক্ৰিয়া সম্ভৱ হলে শক্তি সংকটৰ সমস্যা বহু পৰিমাণে আঁতৰিব বুলি ক'ব পাৰি।

ভূগৰ্ভৰ তাপ-শক্তিৰ ব্যৱহাৰ আনবিক শক্তিৰ তুলনাত বহুদিন আগৰ পৰাই চলি আহিছে। এই শক্তিৰ প্ৰথম ভাগত ইটালি, নিউজিলেণ্ড আদি ঠাইত বিদ্যুৎ উৎপাদনৰ কাৰণে প্ৰাকৃতিক বাষ্প ব্যৱহৃত হৈছিল। আণ্বেয়গিৰি বা অগ্নুপাতৰ ফলত পৰ্বত মালাবোৰত সৃষ্টি হোৱা উষ্ণ প্ৰস্ৰৱন আৰু ভূগৰ্ভত থকা অতি উচ্চ তাপমাত্ৰাৰ ঠাইত পানী পৰিলেই বাষ্প হয়। তেলৰ সন্ধানত খন্দাৰ দৰে দ কূপ খান্দি ভূগৰ্ভত থকা উচ্চ তাপযুক্ত বাষ্প উলিয়াই আনি তাৰপৰা বৈদ্যুতিক শক্তি উৎপাদনৰ প্ৰচেষ্টা চলাইছে আৰু কিছুমান দেশে ইয়াৰ সুফলো পাইছে। ইয়াৰ সম্পূৰ্ণ কৃতকাৰ্য্যতাই নিশ্চয় শক্তি সংকটৰ সমস্যাত ভাগ লব।

সৌৰ শক্তি (Solar energy)য়ে হৈছে বৰ্তমান আটাইতকৈ বহনভৱে ব্যৱহাৰত লগাব পৰা শক্তি। সূৰ্য্যৰ পৰা পৃথিৱীয়ে দিনে যিমান খিনি শক্তিপায়, সেইখিনিৰ মান পৃথিৱীত উৎপাদন হোৱা বিদ্যুৎৰ প্ৰায় একলাখ গুণ। আকৌ আন উৎসৰ তুলনাত সৌৰশক্তিৰ নাটনি বা দুৰ্বিত কৰণৰ সমস্যাও নাই। সূৰ্য্যৰ তাপ শক্তিক পোনে পোনে বা বিদ্যুৎ

লৈ কাপান্তৰিত কৰি ব্যৱহাৰ কৰা হয়। কৃত্ৰিম উপগ্রহত প্ৰয়োজন হোৱা বিদ্যুৎ কিছুপৰিমাণে সৌৰ কোষৰ সহায়ত সূৰ্য্যৰ পৰা আহৰণ কৰে। কৃত্ৰিম উপগ্রহৰ সহায়ত সূৰ্য্যৰ তাপ আহৰণ কৰি তাৰে বিদ্যুৎ উৎপাদন কৰি পৃথিৱীলৈ প্ৰেৰণ কৰা যাব বুলি বিজ্ঞানী সকলে ভাবিছে। Solar cookers, Solar ovens and water heaters to solar cells, solar Pumps and Solar power generating আদি সৌৰশক্তিৰ উল্লেখযোগ্য পদক্ষেপ। সৌৰশক্তি প্ৰত্যক্ষভাৱে ব্যৱহাৰৰ উপৰিও উদ্ভিদৰ মাধ্যমেৰে পৰোক্ষভাৱে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। সৌৰশক্তিৰ সহায়ত উদ্ভিদেহত কাৰ্ব'হাইড্ৰেট প্ৰস্তুত হয়। এই কাৰ্ব'হাইড্ৰেটৰ পৰা প্ৰস্তুত কৰা এলক'হ'লেৰে বৰ্তমান ব্ৰাজিল আদি দেশত মটৰ গাড়ী চলাবলৈ যত্ন কৰা হৈছে আৰু আংশিক ভাৱে সফল হৈছে। তেওঁলোকে প্ৰমাণ কৰিছে ৪০% এলক'হ'ল আৰু ২০% পেট্ৰ'ল মিহলাই গাড়ী চলাব পাৰি।

আন একপ্ৰকাৰে আমি সৌৰশক্তিৰ পৰোক্ষ ব্যৱহাৰ পাওঁ সেয়া হৈছে “শক্তি—কৃষিৰ” ব্যৱহাৰ। সেয়েহে গোট্টেই বিশ্বতে ‘শক্তি—কৃষিৰ’ গুৰুত্ব বাঢ়িছে। সেউজীয়া উদ্ভিদৰ দেহৰ পৰা মানুহৰ প্ৰয়োজনীয় শক্তি তেল, কাঠ-কয়লা (এণ্ডাৰ), ইথানল আৰু মিথেন হিচাপে আহৰণ কৰিব পৰা যায়। তদুপৰি আন শস্যৰ খেতি কৰিব নোৱাৰা অসাকৰা মাটিতো কিছুমান গছ ৰুই সিৰোবৰ পৰা শক্তি আহৰণ কৰিব পৰা যায়। এইবোৰ শক্তিৰ মূলতে সৌৰশক্তি বুলি ক’ব পাৰি। ওপৰোক্ত আলোচনাৰ উপৰিও সৌৰশক্তিক বহুতো উন্নত ধৰণৰ যন্ত্ৰপাতিৰে সৌৰশক্তি সঞ্চিত কৰি কামত লগালে

নিশ্চয় শক্তি সংকটৰ পৰা মানুহ ৰেহাই পাব। বৰ্তমান মানৱে শক্তি সংকটৰ সমাধান বিচাৰি সুদূৰ এণ্টাৰ্কটিকালৈ চকু দিছে। ১৯০৭-১৯০৯ চনত এণ্টাৰ্কটিকাত কয়লা আৱিষ্কাৰ হয় আৰু তেতিয়াৰে পৰা এণ্টাৰ্কটিকাত চলা অভিযানে নিশ্চয় ভবিষ্যৎ শক্তিৰ সংকটৰ সমাধানত ভূমিকা ল’ব।

সামৰণি :— আজি বিশ্বৰ সকলো জাতি সংঘ-বদ্ধ হৈ শক্তি অনাটন দূৰ কৰিবলৈ আগবাঢ়ি আহিছে। আৰু তাৰ ফলস্বৰূপে জন্ম লৈছে ‘World Eenergy Conference’ আৰু ‘Solar Eenergy Congress’ আদি সন্থা সমূহ। এই সন্থা সমূহে নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ মূৰত লগ হৈ শক্তিৰ সংকট সমাধানৰ ওপৰত আলোচনা চলায়। “The WEC (world Energy Conference) is not just a conference but a world Organisation having head quarters in London and observer status with United Nations. Conceived as a permanent international body by the late Daniel Nicol Dunlop”. ১৯৮৩ চনৰ ২৩ চেপ্তেম্বৰত দিল্লীত WEC ৰ দ্বাদশ অধিবেশনৰ অন্ত পৰে আৰু ইয়াতো বৰ্তমান সমাজে মুখামুখি হোৱা শক্তি সংকটৰ বিপুল আলোচনা আৰু সমাধান বিষয় মতদান কৰে। এইদৰে দেখা যায় বিশ্বৰ মূৰব্বী সকলে যিদৰে শক্তি সংকটৰ কথা চিন্তা কৰিছে আমি সাধাৰণ মানুহেও শক্তিক জধে মধে অপচয় কৰিলে নহ’ব। আমিও যথেষ্ট পৰিমাণে এই ক্ষেত্ৰত ভূমিকা ল’ব লাগে যাতে অহাশতিকাত শক্তিৰ সান্তব্য ৰেচনিং ব্যৱহাৰ সন্মুখীন হ’ব নালাগে।

✻ সপ্ত ✻

“স্বীকাৰোক্তি”

বিনোদ কুমাৰ নাথ
স্নাতক মহলা, ২য় বাৰ্ষিক
বিজ্ঞান শাখা

মৃত্যুক সাৱতি সমাধি তলিত
অকলে আছোহি গুই
এতিয়া পুনৰ আহিছা কিয় জ্বলাব
কনিজাৰ জুই.....।

ওচৰৰ মানুহ ঘৰত থকা বেডিঅ'ত 'জয়ন্ত হাজৰিকাৰ কন্ঠৰ উক্ত গীতৰ কলিটো ভাৰি আহিছিল আৰু অপৰাজিতা বৰুৱা উচুপি উঠিছিল। কোঠাত সোমাই মই তাইক উচুপি থকা অৱস্থাত দেখা পালো। মোক দেখা পাই তাই এইবাৰ বেছিকৈ কান্দিব ধৰিলে। বহুতবাৰ কি হৈছে বুলি সোধা স্বত্বেও তাই উচুপি আছিল। তাৰ পিছত কবলৈ ধৰিলে—“তাক মইয়ে হত্যা কৰিলো বন্দিতা। সি আত্মহত্যা কৰা নাই। মইয়ে তাক হত্যা কৰিলো। মই তাক বুজিব নোৱাৰিলো। জগতত বোধহয় মোৰ দৰে দোষী দ্বিতীয় এজনী নহব।” কান্দি কান্দি অপৰাজিতাই কব ধৰিছিল মই তোমাক এদিন কৈছিলো বিজিত শইকীয়া নামৰ এজন লৰাৰ লগত চিনাকি থকাৰ কথা—কিন্তু অকল চিনাকিয়ে নহয় বন্দিতা আমি দুয়ো দুয়োকে ভাল পাইছিলো। কলেজত প্ৰথম বাৰ্ষিকত থাকোতে বিজিতৰ লগত মোৰ চিনাকি হৈছিল আৰু ক্ৰমে আমাৰ ঘনিষ্ঠতা বাঢ়িছিল।

বিজিত শইকীয়া। ওখ পাখ, মিঠা বৰণীয়া এহাল ধুনীয়া চকুৰে বিজিত ঘৰখনৰ প্ৰথম সন্তান আছিল। ঘৰৰ অৱস্থা সিমান টনকিয়াল নহয়। বাপেকে প্ৰাইমাৰী স্কুলত শিক্ষকতা কৰে।

মেট্ৰিকত প্ৰথম বিভাগত উত্তীৰ্ণ হোৱা স্নেধাবী বিজিতে পিঃ ইউ:ত খাৰ্ড ডিভিজন পাব বুলি কোনেও ভবা নাছিল। এনেকি বিজিতে নিজেও। বিজিতে ভাবিছিল সি মেডিকেল পঢ়িব আৰু মাক বাপেকেও তাকে আশা কৰিছিল। পিঃ ইউ: পঢ়ি থাকোতে বিজিতে ডাক্টৰ হোৱাৰ সপোন দেখিছিল। পিঃ ইউ: পাছ কৰালৈ বাপেকৰ দুই বছৰহে চাকৰি আছিল গতিকে পেঞ্চনৰ টকাৰে কিবা কৰি বিজিতক ডাক্টৰী পঢ়ুৱাৰ সিদ্ধান্ত কৰিছিল।

কিন্তু পিঃ ইউ:ত খাৰ্ড ডিভিজন পাই বিজিত শোকত ম্লিয়মান হৈছিল। মই ১ম বিভাগত পিঃ ইউ: পাচ কৰি বেলেগ কলেজলৈ গুচি আহো আৰু তাত শিক্ষাতত্ত্বত সন্মান সহকাৰে উত্তীৰ্ণ হৈ বিশ্ববিদ্যালয়লৈ যাও। তেতিয়াৰ পৰা আমাৰ চিঠি পত্ৰৰ আদান প্ৰদান নাছিল। কিছুদিন আগতে কিন্তু তাৰ পৰা এখন চিঠি পাইছিলো—

মৰমৰ অপৰাজিতা,

মৰমবোৰ লৰা। বহুদিন ধৰি তোমালৈ লিখিম লিখিম বুলি ভাবি থাকোতে টেষ্ট পৰীক্ষা আছিল। সেয়ে লিখিব পৰা নাছিলো। ইয়াৰ আগতে তোমাক এখন চিঠি দিয়া বুলি মনত পৰে যিখনৰ উত্তৰ দিয়াৰ প্ৰয়োজনবোধ হয়তো তুমি নকৰিলে। মই কিন্তু আকৌ লিখিলো। প্ৰথমকৈ হলেও নতুন বছৰৰ প্ৰীতি আৰু শুভেচ্ছা তোমালৈ যাচিছো। আচলতে চিঠি লিখাৰ ইচ্ছা

মোৰো নাছিল। কিন্তু বিবেকৰ দংশনত অতিষ্ঠ হৈ লিখিবলৈ বাধ্য হলো। অৱশ্যে অনিচ্ছাস্বত্বেও তুমি পঢ়ি চাবা কিজানি; আৰু পঢ়ি বুজিবা বেদনাৰ প্ৰচণ্ড আঘাতত ভাবান্ধাত চিত্তৰ বিজিত শইকীয়াৰ হৃদয়খন কেনেদৰে ক্ষত বিক্ষত হৈছে। জীৱন পৰিকল্পনাৰ মাইল প'ষ্টবোৰত বাবে বাবে উজুতি খাই কেনেদৰে খেপিয়াই খেপিয়াই দিকভ্ৰান্ত হৈছে নিশ্চয় বুজিব পাৰিবা। এতিয়া তুমি বুজিও নুবুজা হবা। সন্দেহৰ মকৰা জালত বন্দী হৈ তুমি মোক যিমান নীচ বুলি ভাবিছা মই সিমান নীচ নহয় তুমি নিজে এজনী educated ছোৱালী। জ্ঞানৰ পৰিধি তোমাৰ বহুত বেছি বুলি মই ভাবো। কিন্তু মুহূৰ্ত্ততে সকলো ওলট পালট লাগি যায়। মই এটা কথাত এতিয়া স্পষ্ট—তুমি ইমান দিনে মোক বিশ্বাস কৰিব নোৱাৰিলা। তোমাৰ মনোভাব দেখি এনে ভাব হৈছে পৃথিবীত এনে কিছুমান ছোৱালী আছে যি সকল বজাৰত পোৱা পানীয় জাতীয় এবিধ বস্তু। এইবিধ পানীয় যেনে পানত থোৱা হয় সেই পান্ধৰে বং লয় আৰু সুবিধা পালে পান্ধটোকো খাই পেলায়। তুমি জানা, তোমাৰ মোৰ সম্পৰ্ক ক্ষণেকীয়া নাছিল। তথাপি তুমি মোক নুবুজিলা। ইমান দিনৰ নিবিড় সম্পৰ্কৰ মাজতো তুমি কব পাৰিবানে তোমাৰ দেহত মই কলংকৰ কালিমা সানিছো বুলি?? কেতিয়াবা খুব জোৰকৈ কান্দিবৰ মন যায়। কান্দিব ও নোৱাৰো এক অপ্ৰকাশ্য দুঃসহ বেদনাত মাথো দহি থাকো।

গভীৰ দুখ পাইছো মই এটা কথাত বন্ধু হিচাবে নিশ্চয় তুমি সহাৰি দিব পাৰিলাহেতেন। সুখ্যাতিৰে স্নাতক মহলা পাছ কৰিছা ভাল পাইছো। কিন্তু তেতিয়া তুমি এটিবাবো যদি ভাবিলাহেতেন জীৱন বাটত উজুতি খাই খাই ভাগবি পৰা বিক্ষিপ্ত চিন্তাধাৰাৰ “বিজিত” নামৰ মানুহএজনে তোমাৰ এই সাফল্যত গৌৰৱবোধ কৰিছে! কৰবাত পঢ়িছিলো “Man can be destroyed but not

defeated” কিন্তু মোৰ ক্ষেত্ৰত দুয়োটাই হই গ'ল। সঁচাই তুমি বৰ নিষ্ঠুৰা। মই তোমাক কৈছিলো “তোমাৰ লগত মোৰ ভালপোৱা একক আৰু সৰ্ব্বপ্ৰথম। তোমাৰ নিশ্চয় মনত নাই। প্ৰেমৰ তিক্ত অভিজ্ঞতাই মোক জীৱনত এক ভাল শিক্ষা দিলে। মোৰ ভাষাবোৰ কিজানি তোমাৰ আজি আচহুৱা লাগিছে নহয়জানো?

প্ৰেম প্ৰণয়ৰ পূৰ্ণ অৰ্ঘ্য লৈ মই সবলচিত্তে তোমাৰ ওচৰত স্থাপন কৰিছিলো। কিন্তু তুমি তাক ভৰিৰে গছকি বহুদূৰলৈ তেলি দিছা। প্ৰেম বজাৰৰ সস্তীয়া পন্য দ্ৰব্য নহয়। প্ৰেম ঈশ্বৰৰ এক অনুপম দান। যি মৃত্যুৰ পৃথিবীত অমৃতৰ অংগিকাৰ— তেনে এক অপৰূপ সত্যক বজাৰৰ সস্তীয়া পণ্যত পৰিণত কৰাৰ দৰে অপৰাধৰ কোনো ক্ষমা নাই আৰু থকা উচিতো নহয়। কিন্তু মই তোমাক ক্ষমা কৰি দিছো। এতিয়া আৰু তোমাৰ ওচৰত মোৰ কোনো অধিকাৰ নাই। তোমাৰ আৰু মোৰ মাজত এতিয়া যেন এক বিশাল মহাসাগৰ। মহাসাগৰৰ এটি প্ৰান্তত তুমি আৰু আনটো প্ৰান্তত মই। মাজত কেৱল জলবাশি। সেইজলবাশি অতিক্ৰম কৰাৰ সাহস তুমি হেৰুৱাবলৈ মোক বাধ্য কৰাইছা। কিন্তু তোমাৰ কথা মোৰ মনত থাকিব “Till dooms' day.” তোমাক মোৰ জীৱনৰ প্ৰেৰণাৰ উৎস বুলি মই ভাবিছিলো। কিন্তু কাল সৰ্পৰূপে তুমি মোৰ কলিজাত খোট মাৰি ঢালি দিছা তীৱ্ৰ হলাহল। আৰু মই যত্ননাত অসহায় হৈ ছাটিফুটি কৰিছো। ধন্য তোমাৰ প্ৰেম। প্ৰেম গংগাৰ সন্ধানত ঘূৰি ফুৰোতে সুযোগ বুজি তুমি মোক গেলানন্দমাত পেলাই দি যি আত্মতপিত পাইছা সেয়া এদিন তোমাৰ বাবে ভয়ংকৰ হৈ উঠিব। সেইদিনা অশ্ৰু নদীৰ পিচল সাঁকোৰে খোজ কাঢ়ি আগবাঢ়ি গৈ মৰ্মে মৰ্মে উপলদ্ধি কৰিবা ছলনাৰ কেতিয়াও জয় নহয়।

তুমি নাভাবিবা তোমাক দুখ দিবলৈ এইখন লিখিলো। বেদনাৰে জৰ্জৰিত হোৱা দুৰ্বল মুহূৰ্ত্তত এইবোৰ ওলাই আহিল। বিশেষ আৰু কি

লিখো? ভাষাবোৰ গদ্যৰ দৰে কক্ষ হৈছে। মাথো নিষ্ফল আক্ৰোশত গুজৰি গুৰি আছে। মোৰ খবৰ বাক কি জনাম? জানি তোমাৰ লাভো নহব। বৰ্ত্তমান মই আছো আৰু মৃত আছে মাথো অস্থিৰ চিন্তাৰ কিনবিলনি। degree Test পৰীক্ষা বেয়া হ'ল। মগজুটোৰ সাম্য অৱস্থা নোহোৱা হৈছে। অলপতে বিচনা পত্ৰ বান্ধি ঘৰলৈ যাম। আৰু পৰীক্ষা দিলেও মই কিজানি পাছ কৰিব নোৱাৰিম। গতিকে মোৰ পঢ়া শুনা শেষ বুলিয়েই ধৰিব পাৰি।

পৰিশেষত তোমালৈ মোৰ হিয়াভৰা মৰম ভাল পোৱা আৰু শুভেচ্ছা থাকিল। তোমাৰ ভবিষ্যত উজ্জ্বল হোৱাৰ কামনাৰে—

তোমাৰ কাহিনীৰ পৰাজিত নায়ক
“বিজিত”

মই ভবা নাছিলো এইখনেই বিজিতৰ শেষ চিঠি বুলি। বিজিত মোকলৈ বহুত কিবা কিবি আশা কৰিছিল বন্দিতা। এদিন মোক কৈছিল—‘তেজৰ সম্বন্ধই প্ৰকৃত সম্বন্ধ নহয় অপৰা’—য'ত প্ৰাণৰ, হিয়াৰ আৰু মনৰ একাগ্ৰতা নাই। সেই সম্বন্ধ অতি আপোন হলেও স্বাৰ্থজড়িত আৰু ক্ষন্তেকীয়া। তোমাৰ মেৰ এই অমানবিক পবিত্ৰ বান্ধোন জগতৰ কোনো শক্তিয়ে বিচ্ছিন্ন কৰিব নোৱাৰে বুলি মই আশা কৰো।’ মই সন্দেহৰ বশবৰ্ত্তী হৈ বিজিতৰ অনাবিল ভাল পোৱাক নেওচা দি মহা পাপ কৰিলো। তুমি জানাই অহা মাহত মোৰ পিয়া হব! আমাৰ ঘৰৰ ওচৰতে বিজিতৰ মোমায়েকৰ ঘৰ। তাৰ পৰা হেনো বিজিতে মোৰ বিং ছেৰিমনি হোৱা খবৰটো পাইছিল। কিন্তু বিজিতে যে জীৱনৰ চৰম পথটোকে বাচি লব সেয়া মোৰ কল্পনাতে আছিল। বিজিতেই কৈছিল—‘মৃত্যুক মানুহে এতিয়ালৈ জয় কৰিব পৰা নাই অৰ্থ ৭ মানুহ মৰণশীল। কিন্তু মৃত্যুৰ অৰ্থ এইটো নহয় যে জীৱন পৰাজিত। দৰাচলতে মৃত্যুৰ বিৰুদ্ধে জীৱন এক প্ৰচণ্ড প্ৰত্যাহ্বান। ব্যক্তি বিশেষে মৰ

কিন্তু জীৱনে অক্লান্ত ভাবে গৈ থাকে। কিন্তু মানুহ পৰিস্থিতিৰ দাস। পৰিস্থিতিয়ে মানুহৰ জীৱন বোধ আৰু স্বকীয় সত্যক অন্যপথে পৰিচালনা কৰে।’

এক বোবা বিস্ময়ৰে বন্দিতাই অপৰাজিতাক সুধিছিল—‘তোমাৰ কথাবোৰ মই থিক বুজা নাই অপৰা।’ তুমি বিজিতৰ বিষয়ে ইমানবোৰ কথা আগতে কেতিয়াও কোৱা নাছিলো!’ অপৰাজিতাই নীৰৱে চকুপানী মচি কৰ্পা কৰ্পা হাতেৰে টেলিগ্ৰাম এখন মোলৈ আগ বঢ়াই দিছিল। তাত লিখা আছিল

“Bijit Committed Suicide”
Father.

অপৰাজিতাই পুনৰ কব ধৰিছিল—‘বিজিতৰ মৃত্যুৰ বাবে ময়েই দায়ী বন্দিতা। মই যেন সকলোৰে আগত চিঞৰি চিঞৰি কম বিজিতক মই হত্যা কৰিছো। মোক তোমালোকে শাস্তি দিয়া।’ তাইৰ অবস্থা দেখি মোবো চকুপানী ওলাই আহিছিল।

“মই এতিয়া কি কৰিম”—বন্দিতা—বিজিতৰ আত্মাই যেন মোক কৰুণ সুৰে কৈছে—‘অমানিশা অকলশৰে নীৰৱে উচুপু মই তোমাৰ বাবে।’ অসহায় ভাবে অপৰাজিতা কান্দি আছিল। অপৰাজিতাক কি বুলি শান্তনা দিম মই ভাবি পোৱা নছিলো। মাথো কৈছিলো—‘দুখ নকৰিবা অপৰা আমিতো ভাগ্যৰ হাতৰ ক্ৰীড়নক মাত্ৰ। নিয়তিৰ ওচৰত আমি সদায়েই অসহায়। তোমাৰ আগত আছে এক সুদীৰ্ঘ পথ। পৰিবেশৰ লগত নিজকে খাপ খুৱাবলৈ যত্ন কৰা।’ কিন্তু অপৰাজিতাই যেন একো নুবুজিলে আৰু মোৰ হাতত ধৰি ফেকুৰি উঠিল। এক অসহায় স্থবিৰতাই মোক আগুৰি ধৰিছিল আৰু সেই স্থবিৰতাত মোৰ এটাই ভাব হৈছিল—‘এয়া যেন বিজিতৰ জীৱনৰ স্বাভাৱিক সমাপ্তি নহয়—এয়া ব্যক্তিৰ এক শীৰ্ষতম ট্ৰেজিডি।’

“সেই মালাধাৰী”

ধাৰ্ম্মেশ্বৰ ৰায়

স্নাতক মহলা, ১ম বাৰ্ষিক (কলা)

অতি মৰমৰ স্মৃতিবোৰৰ ওপৰতো পাহৰণিৰ কুৰলী পৰি সময়ত ই ধূসৰ হৈ পৰাৰ উপক্ৰম কৰে। কিন্তু আকস্মিক ভাৱে ঘটি যোৱা কোনো ঘটনাত মান হৈ পৰিবলৈ ধৰা স্মৃতিবোৰ পুনৰ সজীৱ হৈ উঠে। স্মৃতিবোৰে আকৌ আগৰ ৰূপ লয়। অঞ্জুদেৱীৰ জীৱনতো সেয়ে ঘটিছিল। অঞ্জুদেৱীয়ে মাত সাঁচিৰখা অনন্ত বৰুৱাৰ আটাই-বোৰ স্মৃতিত ধূসৰতাৰ যি পাতল ঢাকনি পৰাৰ উপক্ৰম হৈছিল, প্ৰশান্ত হাজৰিকাক লগ পোৱাৰ পাচত সেই ঢাকনিখন নিচিহ্ন হৈ গ’ল। মনৰ পৰ্দাত স্মৃতিবোৰে জীৱন্ত ৰূপ লৈ প্ৰতিফলিত হ’ল।

সাহিত্য সংঘৰ সভাপতি প্ৰশান্ত হাজৰিকাই অঞ্জুদেৱীক কৈছিল—কবিৰ স্মৃতিত যিটো প্ৰতি-মূৰ্ত্তি নিৰ্মাণ কৰাৰ আচনি লৈছো, তাত দহ হাজৰ টকা খৰছ পৰিব। কিন্তু ইমান টকা

মোৰ এটি অনুৰোধ আছে; অঞ্জুদেৱীয়ে হাজৰিকাৰ কথাখিনি শেষ হোৱাৰ আগতেই কলে, যদি প্ৰতিমূৰ্ত্তিটো নিৰ্মাণৰ সমুদায় খৰছ মই বহন কৰো, তেন্তে বেয়া পাব নেকি?

বেয়া কলেই পাম? ই অতি আনন্দ আৰু সৌভাগ্যৰহে কথা। আমাৰ অতি কঠিন কামটো আপুনি অতি সহজ কৰি দিলে, আপোনাকনো কেনেকৈ কৃতজ্ঞতা জনাম? আনন্দতে হাজৰিকাৰ মুখখন উজ্জ্বল হৈ পৰিছিল।

নাই, নাই, মোক কৃতজ্ঞতা জনাব নালাগে। তেওঁ আছিল সৰলভাৱে প্ৰিয় কবি—তেওঁ আছিল মহান। তেওঁৰ পাৰত্ৰ স্মৃতিত সেইখিনি কৰিব পাৰিলেই মোৰ বাবে যথেষ্ট। অঞ্জুদেৱীয়ে বিনীত-ভাৱে কলে।

সত্তৰৰ দেওনা পাৰ হৈ যোৱা মুৰৰ আধাচুলি পকা, ওখ, শকত আৰু চকু-মুখত গোসাঁনীৰ গাভীৰ্য্য বিৰাজ কৰা মানুহজনীৰ কথাত তেওঁ-লোক মুগ্ধ হৈ গ’ল। হাজৰিকাই কলে—আপো-নাৰ এই দান আমাৰ কাৰণে মহাদান হৈ ৰব।

অঞ্জুদেৱীৰ পৰা সাহিত্য সংঘৰ কৰ্মমীসকলে দহ হাজৰ টকাৰ চেক এখন লৈ বিদায় মাগিলে।

যথা সময়ত কবি অনন্ত বৰুৱাৰ মাৰ্বলৰ প্ৰতিমূৰ্ত্তিটো কলিকতাত নিৰ্মাণ কৰাই নগৰৰ বেজবৰুৱাৰ উদ্যানত এখন ওখ বেদীৰ ওপৰত স্থাপন কৰা হ’ল। মূৰ্ত্তিটোৰ তলত এখন মাৰ্বলৰ ফলি। তাত লিখা থাকিল কবিৰ নাম, জন্ম-মৃত্যুৰ তাৰিখ আৰু কবিৰ স্বৰচিত কবিতা এফাঁকি, প্ৰতিমূৰ্ত্তিটো চাই এনে লাগে, যেন ডেকা কবি-জনাৰ জীৱন্ত মূৰ্ত্তিটো কোনোবা দুৰ্বাসাৰ শাপতহে মাৰ্বলৰ মূৰ্ত্তি হৈ বৈ আছে। উল্লেচন কৰা হোৱা নাই কাৰণে প্ৰতিমূৰ্ত্তিটো এখন তিবপালেৰে ঢাকি ৰখা হৈছে। কিন্তু তাৰ আগতে অঞ্জুদেৱীক এবাৰ চাবলৈ মতা হৈছিল। অঞ্জুদেৱী আহি-ছিল। তেওঁ বিস্ময়-বিমুগ্ধ হৈ কিমান সময় যে প্ৰতিমূৰ্ত্তিটো চাই আছিল কবই নোৱাৰিলে। কিন্তু তেওঁৰ অজ্ঞাতসাবে চকুলোৰে যে তেওঁৰ দুগাল তিয়াই পেনাইছিল, সেয়া ওচৰত থকা সাহিত্য সংঘৰ কৰ্মমীসকলৰ চকুত পৰিছিল। কিন্তু কোনেও একো বুজিব নোৱাৰিলে।

প্ৰতিমূৰ্ত্তিটো চাই উঠি অঞ্জুদেৱীয়ে দীঘলকৈ এটা হমনিয়াহ কাঢ়িলে আৰু চকুলোঁ মছি মছি ঘৰলৈ উভতিল। প্ৰতিমূৰ্ত্তিটো দেখাৰ পাছত অকস্মাতে এনেকৈ যে অতীতৰ ভালেমান কৰুণ স্মৃতিয়ে তেওঁৰ মনক জুমুৰি দি ধৰিব

অঞ্জুদেৱীয়ে কল্পনাই কৰিব পৰা নাছিল। তেওঁ অস্থিৰ হৈ বিছনাত পৰিল। লগে লগে তেওঁৰ মানস পাটত উদয় হ’ল—প্ৰায় পঞ্চাশ বছৰ আগৰ এটি ঘটনা। ::

তেতিয়া অঞ্জুদেৱী কটন কলেজৰ প্ৰথম বাৰ্ষিক শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰী। স্বভাৱতে গহীন যদিও তেওঁৰ ৰূপৰ জোৰাবে কলেজৰ ভালেমান ছাত্ৰৰে মন চঞ্চল কৰি তুলিছিল। ঘটনাক্ৰমে তৃতীয় বাৰ্ষিক শ্ৰেণীৰ সুদৰ্শন ছাত্ৰ আৰু নবীন কবি অনন্ত বৰুৱাৰ লগত তেওঁৰ চিনাকি হয়। অঞ্জুদেৱীয়ে অনন্তৰ কবিতা পঢ়ি আন্তৰিকতাৰে প্ৰশংসা কৰি-ছিল আৰু অনন্তই তেওঁৰ পৰা লাভ কৰিছিল অফুৰন্ত প্ৰেৰণা। ইয়াৰ পৰিণতি স্বৰূপে দুয়ো দুয়োকে অজ্ঞাতসাবে ভাল পাইছিল।

অঞ্জুদেৱীৰ দেউতাক ধনবৰ বৰুৱা আছিল এজন ধনী ব্যৱসায়ী। তেওঁৰ একান্ত ইচ্ছা আছিল—ধনীঘৰৰ উপযুক্ত লৰা পালে অঞ্জুদেৱীক বিয়া দিব। ককায়েক অঞ্জন বৰুৱায়ো দেউতাকৰ মতত হয়ভব দিছিল। কিন্তু এই কথাৰ গম পাই অনন্ত বৰুৱাই অঞ্জুদেৱীৰ ইচ্ছানুসৰি নীলাচলৰ বিশ্বনাথ মন্দিৰত গন্ধৰ্ব বিয়াৰ আয়োজন কৰিলে। যথা-বিহিত মন্ত্ৰাদি পাঠ কৰাৰ পিচত পূৰ্বোহিতে কলে, এতিয়া মালাদানৰ সময়। প্ৰথমে কন্যাই দৰাক মালাদান কৰিব আৰু তাৰ পিছত দৰাই কন্যাক মালাদান কৰিব। পূৰ্বোহিতৰ কথা শুনি অঞ্জুদেৱীয়ে হাঁহি হাঁহি পুষ্প পত্ৰৰ পৰা মালা এধাৰি তুলি ললে। কিন্তু তেওঁ অনন্তৰ মূৰত পিন্ধাৰ খোজাৰ লগে লগেই এটা চিঞৰ শুনি থমকি ৰল।

ভনীহে বংশৰ কলংক সানিব খুজিছ’ নহয়? তোক উচিত শিক্ষা দিম! এইবুলি ককায়েক অঞ্জে ভয়ংকৰ মূৰ্ত্তি ধৰি অঞ্জুদেৱীৰ হাতত পৰা মালাধাৰি কাঢ়ি আনিলে আৰু মালাধাৰি টুকুৰা টুকুৰ কৰি চিঙি পেলালে। লগে লগে অঞ্জুদেৱীক হাতত ধৰি টানি লৈ গ’ল। অঞ্জুদেৱীৰ কান্দোনে তেওঁৰ হৃদয় গলাব নোৱাৰিলে। অঞ্জনৰ লগত

দুটা দস্যু প্ৰকৃতিৰ লোক আহিছিল। সিহঁতে মন্দি-ৰৰ ভিতৰতে অনন্তক এনেকৈ মাৰিলে যে, তেওঁৰ মুখেদি হোলোকা-হোলোকে তেজ ওলাইছিল। দস্যুৰ ভয়ত পূৰ্বোহিত মন্দিৰৰ পৰা পলাই গৈছিল যদিও পিছত সিহঁত যোৱাত তেৱেই অনন্তক হাস্পাতাললৈ নিছিল।

এই ঘটনাৰ এমাহমানৰ পিছতেই বাপেকে অঞ্জুদেৱীক জোৰ কৰি বিয়া দিয়ে। দৰা যোৰ-হাটৰ। চাৰিখন চাহ বাগিছাৰ মালিক—দেৱজিৎ শৰ্ম্মাৰ লৰা বনজিৎ শৰ্ম্মালৈ। মনে নামানিলেও ভাগ্যক ধিয়াই অঞ্জুদেৱীয়ে বিয়াত বহিছিল আৰু অগ্নিক সাক্ষীকৰি স্বামীৰূপে গ্ৰহণ কৰা বনজিতক একমাত্ৰ জীৱন লগৰী বুলি মানি লৈছিল।

ডেৰ সপ্তাহৰ পিছত ভাল হৈ অনন্ত হাস্পা-তালৰ পৰা ঘূৰি আহে। কিন্তু ইতিমধ্যে অঞ্জুদেৱীৰ বিয়া হৈ যোৱা বুলি শুনি তেওঁ মৰ্ম্মান্তিক আঘাত পালে। অঞ্জুই যে তেওঁক ইমান সোনকালে পাহৰি যাব এই কথা অনন্তৰ কল্পনাতেই আছিল। এতিয়া অঞ্জুদেৱীৰ কাৰ্য্যই তেওঁক ভৰাই তুলিলে—নাৰী-জাতি সুবিধাবাদী নাৰীৰ সংসৰ্গ ত্যাগ কৰাই পুৰুষ-ৰ কাৰণে মংগল। অনন্তই প্ৰতিজ্ঞা কৰিলে নাৰীৰ সম্পৰ্ক ছিন্ন কৰি, চিৰকুমাৰ হৈ গোটেই জীৱন সাহিত্যচৰ্ছা কৰিয়েই কটাই দিব।

অৱস্থাবান ঘৰৰ লৰাবুলি অনন্তই আৰ্থিক দিশত চিন্তা কৰিব লগা নহৈছিল।

বিয়াৰ তিনিবছৰ পিছৰ কথাঃ এদিন অভাৱ-নীয় ভাৱে অঞ্জুদেৱীৰ পৰা এখন চিঠি পাই অন-ন্তই আচৰিত হৈ গৈছিল। তেন্তে অঞ্জুই তেওঁক পাহৰিব পৰা নাই। অঞ্জুদেৱীয়ে চিঠিৰ শেষৰ ফালে লিখিছিল—শৰীৰ মিলন প্ৰকৃত মিলন নহয়, আত্মাৰ মিলনহে প্ৰকৃত মিলন।

আমাৰ শাৰীৰিক মিলন নহলেও এদিন আত্মাৰ মিলন হবই। তথাপি কওঁ—জৈৱিক আৰু সামাজিক প্ৰয়োজনত তুমি বিয়া কৰোৱা।

চিঠিখন নিজৰ দুয়োগালত লগাই দি অন-ন্তই দীঘলীয়াকৈ এটা হমনিয়াহ কাঢ়িছিল। পিছত

উত্তৰত লিখিছিল “তেনেহলে মই আত্মাৰ মিলন-
লৈকে বাট চাম”।

বিয়াৰ পাচঁ বছৰ পিছত অঞ্জুৰ একমাত্ৰ পুতেক
ৰাহুল আৰু সাত বছৰ পাছত ৰঞ্জনাৰ জন্ম হয়।
দুয়োৰে জন্মৰ বাতৰি পাই অনন্তই প্ৰাণভৰি আশী-
বাদ দিছিল। বিয়াৰ কুৰিবছৰ পিছত বনজিতৰ
মৃত্যু হয়। অঞ্জুদেৱীৰ বৈধব্য জীৱনৰ বাতৰিটো
পাই অনন্তই ইমান আতুৰ হৈ পৰিছিল যে তেওঁ
সৰু লৰাৰ দৰেই হুক্ হকাই কান্দি পেলাইছিল।
পিছত তেওঁ ভাৰতীয় নাৰীৰ সতীত্বৰ মহিমাৰ
কথা কৈ অঞ্জুদেৱীক সান্তনা দিবলৈ যত্ন কৰিছিল।

কঠোৰ সাধনাৰ ফলত অনন্তই অজপ্ৰ গীত,
কবিতা, কাহিনী কাব্য আৰু নাটক লিখি অলপ
দিনৰ ভিতৰতে উচ্চাপৰ সাহিত্যিক বুলি পৰিচয়
দিব পাৰিছিল। কবিতা পুথি “শেষ মালা”ৰ বাবে
যেতিয়া তেওঁ ৰাষ্ট্ৰীয় পুৰস্কাৰ পাইছিল তেতিয়া
অঞ্জুদেৱীয়ে তেওঁক জনাইছিল হিয়াভবা অভিন-
ন্দন। উত্তৰত অনন্তই লিখিছিল—এই অভিনন্দনৰ
গৰাকী তুমিহে। কাৰণ অশৰীৰি ৰূপে তুমি
গাই যোৱা কবিতাবোৰকে মই মোৰ শেষমালাত
লিপিবদ্ধ কৰিছিনো।

বহুবছৰ পাছত পুতেক ৰাহুলে বশিষ্ঠাশ্ৰমৰ
ফালে নিজাকৈ এটা ঘৰ সজাইছিল। অঞ্জুদেৱীয়ে
প্ৰৌঢ় বয়সত স্কুল কলেজত পঢ়া নাট নাটিনী
দুটুক লগত লৈ তাতেই বাস কৰিছিল। অনন্তই
সেই কথা জানিছিল যদিও কোনো দিনেই অঞ্জু-
দেৱীক লগ ধৰাৰ কথা ভবা নাছিল। জীৱনৰ
শেষ বয়সত সন্মান-অভিনন্দনৰ প্ৰাচুৰ্যই অনন্তক
বুৰাই পেলাইছিল। বাতৰি কাকতত অনন্তৰ নাম
বা ফটা ওলালেই অঞ্জুদেৱীয়ে অভিনন্দন জনাই
লিখিছিল—সভা সমিতিত তুমি গৌৰৱৰ জয়মালা
পিন্ধা কথা ভাবিলে মোৰ আনন্দতে মৰিবৰ মন
যায়। কিন্তু অঞ্জুদেৱীৰ তেনে এখন চিঠিৰ উত্ত-
ৰত অনন্তই লিখিছিল—“জীৱনত পৰিধান কৰিলো
অজপ্ৰ অভিনন্দনৰ মালা, কিন্তু এধাৰি মালাৰ
কাৰণে মোৰ অবুঙ্গ মনটো এতিয়াও কেতিয়াবা

আকুল হৈ উঠে।

সেই চিঠিখনৰে শেষৰ ফালে লিখিছিল—
অঞ্জু, জীৱনৰ এই বিয়লি বেলা তোমাৰ প্ৰতি
মোৰ এটাই অনুৰোধ, মোৰ মৃত্যু হলে এবাৰ
যেন চাবলৈ আহা, আৰু যদি পাবা এধাৰি মালা
যেন মোৰ দেহৰ ওপৰত পেলাই দিয়া।

চিঠিখন বুকুৰমাজত সাৰটি লৈ সৰু ছোৱা-
লীৰ দৰে প্ৰৌঢ়া অঞ্জুদেৱীয়ে হুক্ হকাই কান্দি
পেলাইছিল। অনন্তৰ আত্মাই জানিছিল নেকি!
কাৰণ-এই চিঠিৰ পোন্ধৰ দিনৰ পিছতেই হৃদ-
ৰোগৰ আক্ৰান্তত তেওঁ মৃত্যুমুখত পৰিছিল। অকল
শৰীয়া কবিজনাক শেষ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জনাবৰ বাবে
হাজাৰ হাজাৰ লোক তেওঁৰ বাসভৱনত সমবেত
হৈছিল। কিন্তু অঞ্জুদেৱীৰ দুৰ্ভাগ্য যে সেই সময়ত
তেওঁ পুৰীত আছিল। তীৰ্থভ্ৰমণৰ পৰা উভতি
আহি যেতিয়া অনন্তৰ মৃত্যুৰ বাতৰিটো পালে
তেতিয়া তেওঁ কান্দি কান্দি অস্থিৰ হৈ পৰিছিল।
তেওঁ নিজকে ধিক্কাৰ দি কৈছিল—তীৰ্থলৈ যোৱাৰ
আগতে মোৰ মৃত্যু নহল কিয়?

এইদৰে অতীতৰ স্মৃতি বোম্বুত কৰি অঞ্জু-
দেৱীয়ে চকুলোৰে গাৰুটো তিয়াই দিছিল।
বিশেষকৈ-অনন্তৰ শেষ অনুৰোধটো ৰক্ষা কৰিব
নোৱাৰি তেওঁৰ নিজকে অপৰাধী যেন লাগিল।

শাওনৰ ঝুলন পুণীমাত কবিৰ আশীৰ্বহ
পূৰ্ণ হব। গতিকে প্ৰগতিশীল সাহিত্য সংঘই
সেই দিনা খনেই কবিৰ প্ৰতিমূৰ্তিটো উন্মোচন
কৰাৰ সিদ্ধান্ত ললে। কিন্তু উন্মোচক হিচাপে
কাক নিমন্ত্ৰণ কৰিব এইলৈ উদ্যোক্তা সকলৰ
মাজত তৰ্ক—বিতৰ্ক চলিল। সম্পাদকে কলে-
দেশত মন্ত্ৰী নাই যেতিয়া এজন প্ৰাক্তন মন্ত্ৰীকে
নিমন্ত্ৰণ কৰা যাওঁক। আন এজন সদস্যই কলে-
ৰাজ্যপালকেই নিমন্ত্ৰণ কৰা ভাল হব।

কিন্তু সমজুৰাই কাৰো পৰামৰ্শ গ্ৰহণ নক-
ৰাত শেষত সিদ্ধান্ত নোৱা হ’ল—অসম সাহিত্য
সভাৰ সভাপতিয়ে প্ৰতিমূৰ্তিটো উন্মোচন কৰিব
আৰু মুখ্য অতিথিকপে যোগ দিব অঞ্জুদেৱীয়ে।

এই সিদ্ধান্তৰ পিছ দিনা সংঘৰ দুজন সদস্যই
গৈ অঞ্জুদেৱীক নিমন্ত্ৰণ জনালে। অঞ্জুদেৱীয়ে
সুধিলে মুখ্য অতিথি হৈনো মই কি কৰিব
লাগিব?

“অন্য একো কবিৰ নালাগে আইতা : কেৱল
কবিৰ প্ৰতিমূৰ্তিত এধাৰি মালা দিব আৰু কবিৰ
বিষয়ে দুধাৰি কব”।

“কবিৰ প্ৰতিমূৰ্তিত মালা”?—অঞ্জুদেৱীয়ে
মনতে প্ৰশ্ন কৰিলে; কিন্তু একো ভাৱ প্ৰকাশ নকৰি
সদস্য দুজনক বিদায় দিলে।

তেন্তে অতদিনৰ অতৃপ্ত বাসনা এনেদৰেই পূৰ্ণ
হবনেকি? অঞ্জুদেৱীয়ে নিজকে প্ৰশ্ন কৰিলে। হঠাৎ
বিশ্বনাথ মন্দিৰৰ কথা অনন্তক পিন্ধাব খোজা
মালাৰ কথা মনত পৰাত তেওঁৰ প্ৰাণ কান্দি উঠিল।
গোপনে এদিন যাক মালা পিন্ধাব নোৱাৰিলে,
এতিয়া তেওঁক পিন্ধাব লাগিব সমজুৰা ভাবে।
অদৃষ্টৰ কি পৰিহাস! অঞ্জুদেৱীয়ে ভাবিলে।

বিৰাট আয়োজনৰ মাজেদি নিৰ্দিষ্ট সময়ত
উন্মোচনী সভা আৰম্ভ হ’ল। সভাত লোকে-
লোকাকৰণ্য। মঙ্গলাচৰণ আদৰণি ভাষণ আৰু
সম্পাদকীয় প্ৰতিবেদনৰ পিছতেই উন্মোচকে কবিৰ
গুনানুকীৰ্তন কৰি এটি ভাষণ দিলে। তাৰ পিছত
তেওঁ উকলি আৰু মঙ্গলাবাদ্যৰ লগে লগে আৰ
কাপোৰ খন গুচাই প্ৰতিমূৰ্তিটো উন্মোচন কৰিলে।

ফুলৰ মালা আৰু ধূপ চাকিৰ মাজত হাঁহো হাঁহো
কৰি থকা কবিৰ প্ৰতিমূৰ্তিটো জিলিকি উঠিল

এতিয়া মালাদানৰ পাল পৰিল। মুখ্য অতিথি
অঞ্জুদেৱীৰ সভাপতিয়ে নাম ঘোষণা কৰি তেওঁক
অনুৰোধ কৰিলে—কবিৰ বিষয়ে দুধাৰি কবলৈ
আৰু প্ৰতিমূৰ্তিত মালাদান কৰিবলৈ। অঞ্জুদেৱীৰ
নাম শুনাৰ লগে লগেই সমজুৰাই আনন্দ মনেৰে
হাত চাপৰি দিলে। কিন্তু অঞ্জুদেৱীয়ে কাৰোফালে
মন কৰা নাই।

আৰ কাপোৰ গুচাই দিয়াৰ পাচৰ পৰাই
তেওঁ একে ধ্যানে মূৰ্তিটোলৈ চাই আছে। চকুৰ
নিমিষ কাঢ়িবলৈকো যেন পাহৰি গৈছে। মঙ্গলা-
বাদ্য, মানুহৰ হাত চাপৰি একো যেন তেওঁৰ
কানত পৰা নাই। সভাপতিয়ে তেওঁৰ ফালে চাই
আকৌ এবাৰ অনুৰোধ কৰিলে।

অঞ্জুদেৱীয়ে নাহে নাহে প্ৰতিমূৰ্তিটোৰ ওচৰলৈ
গ’ল। সম্পাদকে বেদীৰ কাষতে সাজুকৰি থোৱা
বহুবৰ্ণী ফুলৰ ডাঙৰ মালাধাৰি তেওঁৰ হাতত
তুলি দিলে। অঞ্জুদেৱীয়ে কপা কপা হাতেৰে মালা-
ধাৰি ললে। তেওঁ প্ৰতিমূৰ্তিটোক প্ৰণাম জনাই
মালাধাৰি ডিঙিত পিন্ধাই দিলে। তাৰ পিছতে
প্ৰতিমূৰ্তিটোৰ ভৰিত সাৰট মাৰি ধৰি অঞ্জুদেৱী
চলি পৰিল।

মুহূৰ্ততে সভাত বিৰাট হলস্থল লাগিল।

“সাহিত্যক ধেমালিৰ বস্তু কৰি নলৈ সাধনাৰ বস্তু কৰি লব পাৰিব লাগিব। জাতীয়
জীৱন বা সমাজ জীৱনত দেখা দিয়া নানা সমস্যাৰ মাজতো সাহিত্য সেৱী সকলে মনৰ সুসূতা
ৰক্ষা কৰি, মানবীয় হৃদয়ানুভূতিৰ বেদীত সাহিত্য কৰ্ম প্ৰতিষ্ঠা কৰিব লাগিব।”

—নকুল ভূঞা—

ফাগুনতে গাতি দিম বিয়া !

বিবেদ কুম্ভাৰ নাথ
(বিজ্ঞান শাখা) স্নাতক মহলা

বিয়া ? হয় বিয়া । আপোনালোকে ছাগে আচ-
বিত ফাইনেল পৰীক্ষালৈ তিনিমাহো নাই, এনে
সময়ত বাক কোনোবা কলেজত পঢ়ি থকা লবাই
বিয়া কৰায়নে ? ছোৱালী হলে বেলেগ কথা ! এ:
বিয়াৰ পানী মূৰত উঠিছে ! এই জাতীয়ভাব
ছাগে আপোনালোকৰ মূৰত সোমাইছে । আচলতে
বিয়াখন মোৰ নহয় । মোৰ অন্তৰঙ্গ মানে একে-
বাৰে ইণ্ডিমেট বন্ধু শ্ৰীফেটেকেশ্বৰ বৃজৰ বন্ধুৰাৰ ।

মই বাক কেনেকৈ বিয়া শব্দটো মনত আনো
ভাবক । মই এতিয়া দেউতাৰ স্কলাবস্থিৰ
টকাৰে আইৰ হোটেলত খাই কোনো বকমে
কলেজত (?) (কলেজ নহয় বুজিছে আজিকালি
বেকাৰ মেনুফেক্চাৰিং ইন্স্টিটিউচন বোলাহে
ভাল) পঢ়ি থকা লবা । বিয়া বস্তুটো কৰাও বুলিও
কৰাব নোৱাৰি ! তাৰোপৰি বয়সৰো এটা কথা
আছে দিয়কচোন । অবশ্যে এটা কথা ভাবিছো,
কলেজত দীঘল এডাল লেজ লগাই লৈ ওলোৱাৰ
পিছতে যদি কোনোবা ভাবী মন্ত্ৰী শহুৰৰ পলিটি-
কেল নজৰত পৰি হঠাতে নাকেৰে সোমোৱা হগা-
পোক গৰ্ভলৈ যোৱাৰ নিচিনা তেওঁৰ চেনেহৰ
ছাঁৰে একদম বুকুত সোমাই বহিলব পাবো
তেন্তে “আউৰ কিয়া”?? ডাঙৰ চাকৰিয়ে বঙা-
ঘোঁৰাত উঠি আহি অমুকাৰ পদকমলতে পৰিব ।
তাৰ পিছত ডেকেৰী হওক, বা পৌঢ়াই হওক,
সন্মান বয়স বা মোতকৈ বয়সস্থই হওক, অপকাপা,
কুকুপা বা নাকফেটীয়ে হওক—ইতিপূৰ্ব কইনা
বাচনি পৰীক্ষাত নিৰ্বাচিত হব নোৱাৰি নিৰ্বা-

চিত হৈ থকা অথচ চাকৰি কৰি ধনঘটি, নাখায়ো
স চি বেংকৰ অংক শকত কৰা বিধৰ কোনোবা কই-
নাৰ আগ্ৰাহান্বিত চকুত যদি হঠাতে মিঠা আমৰ
বস চিটিকি পৰাদি কেনেকৈ পৰি যাও—তেন্তে
তোতক্ষণে—” ও মম কততে হৃদয়ং দধাতু” বুলি
পূৰা পূৰি পাঁচবটল অন্নপূৰ্ণা ঘূৰি বিয়া কৰাই
আনিম বাপেকে !

খেতেৰি ! বন্ধুৰ বিয়াখন পতাৰ কথা কবলৈ
গৈ মই অন্য কথাৰহে বকনা মেলিলো । বেয়া
নেপাব দেই ।

দৰাচলতে মোৰ বন্ধু শ্ৰীফেটেকেশ্বৰ বৃজৰ
বন্ধুৱা নিবীহ হলেও একাছেকা ও নোহোৱা নহয় ।
কিন্তু নিৰামিষ মানুহ, হাইকাজিয়া মুঠেই ভাল
নাপায় । ফেটেকেশ্বৰ এনেয়ে মেট্ৰিক পাছ আৰু
হিন্দীত বিশাৰদ । এখন এম্ ভি স্কুলত শিক্ষকতা
কৰে । ঘৰ ঘোলাপাণী গাওঁত, ডাকঘৰ ঠেলামৰা ।
সেই কাৰণে খং কৰিবও নোৱাৰি । আপোনা-
লোকে ভাবকচোন ঠেলামৰা ডাকঘৰৰ মানুহক
জোকাই লব পাৰিনে ?

মোঁলৈ বন্ধু ফেটেকেশ্বৰে ভালেকৈইখন চিঠি
দিলে । প্ৰত্যেকখন চিঠিতে তাৰ বিয়াখনৰ কথা
লিখে । বে.চবা ! মোৰ অবিহনে ছোৱালী নিৰ্বাচন
কৰাত অসমৰগ । অবশ্যে আগতে ছোৱালী চাই-
ছিল কিন্তু পচন্দ নহ’ল ।

প্ৰথমে এজনী ছোৱালী চাবলৈ গ’ল চাহদিওতে
লুচিট অকনমানহে চেনি দিলে । আন এজনী
চাবলৈ যোৱাত বেঙেনা ভাজিত নিমখ নাই,

দালিৰ লগত অকনমান আচাৰ নাই—এইদৰে
ভাত খুৱালে । এনে দায়িত্বহীন ছোৱালী-এজনীয়ে
ফেটেকেশ্বৰৰ গোটেই জীৱনৰ আপডাল কেনেকৈ
ধৰিব ? তৃতীয়জনী চাবলৈ যোৱাত ছোৱালীজনী
চাহ দিবলৈ আহি চাহৰ ট্ৰে’ খন লৈ যুগুৰ
যুগুৰ কাছিব ধৰিলে-লগে লগে কেন্ চেল । চতুৰ্থ-
জনীয়ে আকৌ বন্ধুৰ আগত টেক্‌টেকীয়া বঙা
শাৰী এখন পিন্ধি ওলাইছিল ; শাৰীৰ তলেৰে
পেটীকোটৰ লেতেৰা লেছডাল ওলাই আছিল
আৰু ফুটৰৈ ফটা ভৰিৰ গোবোহা দেখিছিল ।
তাৰোপৰি যিটো কোঠাত বহিব দিছিল, সেইটো
কোঠাৰ প্ৰত্যেকখন চকীমেজত লেপি খোঁৱা চুনৰ
দাগবোৰ দেখি মানুহ ঘৰৰ সৌন্দৰ্য্যবোধৰ দৈন্যতাৰ
বাবে ফেটেকেশ্বৰৰ মনত বিবাগভাব উপজিছিল ।
আকৌ এটা আমোদজনক ঘটনা শুনক ।
ফেটেকেশ্বৰে পঞ্চমজনী ছোৱালী চাবলৈ গৈছে ।
অৱশ্যে লগত এজন সম্বন্ধীয় খুৰাক গৈছে । সেই-
জনী ছোৱালীৰ ঘৰত ভাত খাব লগা হৈছিল ।
ছোৱালীজনী চাহ দিবলৈ আহি এবাৰ মাত্ৰ ফেমিলা
পটাইলৰ হাঁহি এটা মাৰি জিতবলৈ গ’ল আৰু দেখা
দেখি নাই । ভাত দিয়াৰ সময়ত ছোৱালীজনীৰ
মাকে কলে—“আইজনীয়ে ভাত তৰকাৰী বান্ধিলে।
পিছে ছোৱালীজনী বৰ লাজুকী বুলি মাকে ভাত
তৰকাৰী দিলে । ইপিনে বন্ধুৱে ছোৱালীজনীৰ মাতটো
শুনিলে ব্যাকুল । মাতটো শুনা নাপালে কেনে
কথা ! গতিকে ফেটেকেশ্বৰে খুৰাকক মনে মনে
কথাটো কলে । মানুহজন তেওঁৰ আছিল । গতিকে
তৰকাৰী বিলাকৰ প্ৰশংসা কৰিব ধৰিলে । আপো-
নালোকে নিশ্চয় জানে আমাৰ ভিতৰুৱা কিছু-
মান গাওঁত কথিত ভাষা কিছুমান প্ৰচলিত । যেনে
এলায়, উলায় আছিলুং, গেলুং, পাং নাপাং
ইত্যাদি । সেইখন গাওঁৰো কথিত ভাষা নোহোৱা
নহয় । তৰকাৰীৰ প্ৰশংসা কৰি মানুহজনে
কৈছিল—“মাংস আৰু দালি বৰ বঢ়িয়া হৈছে—
পিছে কলাখাৰ বান্ধিব জানেনে নেজানে ?
ছোৱালীজনী বেৰৰ ওচৰত থিয় হৈ আছিল ।

প্ৰশংসাত পঞ্চমুখ হৈ বুকু দুই হাত ফুলি গৈ কৈ
উঠিল—“অ’ খাৰটো বান্ধিবা পাং মই !” মাতটো
যেন ছোৱালীৰ মাত নহয় একেবাৰে এইচ,এম, ভি
ৰ ফটাৰেকডহে । ছোৱালীৰ মাত শুনি আমাৰ
ফেটেকেশ্বৰ হাত ভৰি পেটতে লুকাল । সেইজনীও
কেনচেল হ’ল । এইবাৰ ছোৱালী বিচাৰি লেংটি-
ছিঙালৈ ওলাল । তাত ষষ্ঠজনী ছোৱালী চালে ।
পিছে ছোৱালীজনীৰ মাকৰ পৰিচয় পাই মূৰে
কপালে হাত দি ঘূৰি আহিল । আমাৰ ফেটেকেশ্ব-
ৰৰ মতে “মাটি কিনিবা মাজ খাল-ছোৱালী
আনিবা মাক ভাল ।” যিজনী ছোৱালী চাবলৈ
লেংটিছিঙাত চাবলৈ গৈছিল সেইজনীৰ মাকৰ নাম
শ্ৰীমতী জিলাপী হাতী বন্ধুৱানী ।

গুৱাহাটী অনাতাঁৰ কেন্দ্ৰৰ আইদেউৰ বুলনিত
জিলাপী হাতীবন্ধুৱানীৰ এখন চিঠি ফেটেকেশ্বৰে
শুনিছিল ।

মহাশয়া,

আমাৰ তেখেতে সদায় বাতি শুবৰ সময়ত
টোপনিত নাকটো বৰ জোৰেৰে শব্দ কৰি থাকে ।
এইকথালৈ আমাৰ সদায় কাজিয়া হয় । কিবা
এটা উপায় দিব ।

ফেটেকেশ্বৰৰ ভাব গিৰিয়েকৰ টোপনিত নাকৰ
শব্দৰ কাৰণে কাজিয়া লগা তিবোতাৰ ছোৱালী
কিডাল ভাল হবহে ! তাৰোপৰি ফেটেকেশ্বৰে
শুনাত জিলাপী হাতীবন্ধুৱানী হেনো গাওঁখনৰ
গেজেট । যেনিবা অশ্বমেধ যজ্ঞৰ ঘোঁৰাহে “সুবৰ্ণৰ
পাত্ৰখনি আছে কপালত ঘাগৰ যুগুৰা বাজে সকল
গাওঁত ।” এইজনীৰ নাম শুনিলে ন-বোৱাৰীৰ
তালুৱে-জিভাহ লাগে । ঘাগৰ যুগুৰা কি বাজিব
লাগেহে মানুহ এটা গলেই প্ৰতিদিনে কিমান কেজি
লাগে, কেইটা নেমুটেঙা লাগে, প্ৰতি সাজত কেই-
কেজি আলু লাগে তাৰ হিচাব দিব । তাৰ পাছত
আজি কালিৰ মাষ্টৰ প্ৰফেচাৰৰ বদনাম । মাষ্টৰ
প্ৰফেচাৰ বিলাক কিম ন অঘাইটং তাৰ সুদীৰ্ঘ
তালিকা । তেওঁৰ লৰাছোৱালীবিলাকে ভালৈই
লিখে, পৰীক্ষকে হিংসাতে নম্বৰ নিদিয়ো লৰাটোক

হেনো নকল কৰাবাবে পৰীক্ষকে উলিয়াই দিলে। পিছে মাষ্টৰজনে বোলে তেওঁৰ ছোৱালী মঞ্জৰীক বিয়া কৰাব খুজিছিল সেই মাষ্টৰলৈ বাক ছোৱালী দিবনে হিংসাতে এই মৰ কামোৰটো মাৰিলে। এই জাতীয় কথাৰ শ্ৰীমতীজিলাপী হাতীকৰাৰানী অক্ষয় ভাণ্ডাৰ। একেবাবে বসে চৌ চৌ।

এই সকলোবোৰ জনাই মোক ফেটেকেশ্বৰে চিঠি দিছিল। কিন্তু মোৰ পৰা একো উত্তৰ নাপাই বইলাবৰ পানী পিটম হোৱাদি মনৰ গোটমৰা ভাৱটো খণ্ডতে ভাপ হোৱাত উপায় বিহীন হৈ ফেটেকেশ্বৰে মোলৈ অলপতে চিঠি এখন লিখিছে— “বিয়াখন পাতি দিম্ দিম্ বুলি ঘোঁৰাৰ দিম্ দিলি। মা-ই বৰকৈ ধৰিছে ফাণ্ডনতে বিয়াখন হব লাগে। মোক এজনী মাইকী ছোৱালী লাগে। তোৰ পৰীক্ষা গ’ল। জৰুৰ আহিবি।

আপোনালোকে চিঠিখনত মাইকী ছোৱালী শব্দটো দেখি বৰকৈ ভাবছে কিজানি আমাৰ একনম্বৰ মতাছোৱালী : যিবিলাক ছোৱালী বেলে-বুটাম বা ডিস্কো পিন্ধে, ভৰিত হাইছিল, চুলি বৰকাট, বেণ্টোৰাত লৰাবসৈতে চাহ চিঙৰাৰ শৰাধ পাতে আৰু কলেজৰ বাবান্দাৰ চিৰিত বহি থাকে পাচপ’ৰ্ট চাইজহৈ লগতে চাইলেন্সাৰ ফটা স্কুটাৰৰ শব্দকৰি হাঁহি থাকে।

দুই নম্বৰ মাইকী ছোৱালী : এইবিধ ছোৱালী মেখেলা চাদৰ পিন্ধে, ভৰিত সাধাৰণ চেঙেল। চুলি দীঘল আৰু ইচ্ছাকৰি এজনৰ গাত উচাট মাৰি ভেনিটী বেগ লগাই দি চ’ৰি বুলি কৈ নুঠে। ফেটেকেশ্বৰে এনেকুৱা এজনী ছোৱালী বিচাৰে যিজনী স্বাস্থ্যৱতী, যাক বিয়া কৰালে সপ্তাহত ছয়দিন ফাৰ্মাচীলৈ যাব নানাগে। এজনী সংযত ছোৱালী যিয়ে সৰু সৰুকৈ কথাকলে অন্তত: পাঁচ ঘৰৰ আতবৰ পৰা নুগুনি। এজনী ঘৰুৱা কামজনা ছোৱালী যিজনীয়ে অন্তত: দালিত কিমান হালধী দিম্ বুলি নোসোধে অথবা প্ৰতিপদত মিঠা-লাউ খায়নে নেখায় বুলি পঞ্জিকাৰ পাত লুটিয়াই হায়বাণ নহয়। নাইবা ছোৱালীজনীয়ে সীমান্ত-বক্ষী সৈন্যই কুচ্কাৰাচ কৰাদি খোজ নকাঢ়ে আৰু কথা কওঁতে মুখৰ থুৰে ফিচ্কাৰি নামাৰে।

ইমান দিনে অজুহাত দেখুৱাই কটালো। এইবাৰ নোৱাৰো বুজিছে। আগতে কথা দিছো যেতিয়া ফেটেকেশ্বৰক ছোৱালী পচন্দ কৰি দিবই লাগিব। আশীৰ্বাদ কৰিব যাতে ফেটেকেশ্বৰলৈ এজনী সুগৃহীণী পাওঁ। বিয়াত সময় পালে আপো-নালোকক নিশ্চয় মাতিম। আপোনালোকৰ আশীৰ্বাদ শিবত লৈ মই ফেটেকেশ্বৰলৈ ছোৱালী চাবলৈ ওলালো। নমস্কাৰ! ★

‘তুমি সুন্দৰ হোৱা, মহৎ হোৱা আৰু অসৎ মহৎ হোৱাৰ সুন্দৰ হোৱাৰ প্ৰেৰণা দিয়া।’

—ববীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰ—

সাধাৰণ সম্পাদকৰ বছৰেকীয়া প্ৰতিবেদন

গোৱালপাৰা মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা—১৯৮৩-৮৪ চন।

যি খন মহাবিদ্যালয়ত সোমাই মই মোৰ কলেজীয়া জীৱন সুভাৰম্ব কৰাৰ লগতে এজন সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে মনোনিত হব পাৰিছো, সেইখন মোৰ অতি মৰমৰ অতি চেনেহৰ বুকুৰ আপোন গোৱালপাৰা মহাবিদ্যালয়ৰ দীৰ্ঘায়ু কামনা কৰি এয়া মোৰ প্ৰতিবেদনৰ পাতনি মেলিছো।

প্ৰতিবেদনৰ বাটচ’ৰাটে মই সেই সকল ছাত্ৰ ছাত্ৰীক প্ৰীতিৰ শৰাই নিবেদিছো, যি সকল ছাত্ৰ ছাত্ৰীয়ে মোক বিপুল সমৰ্থনেৰে সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচন কৰি এই প্ৰতিবেদন লিখিবলৈ সোনালী সুযোগ দিছে। এই সুযোগতে মই মোৰ পূজ্যস্পদ অধ্যাপক-অধ্যাপিকা মণ্ডলীলৈ সশ্ৰদ্ধ প্ৰণাম নিবেদিছো।

এক দৃঢ় সংকল্পেৰে ১৯৮৩-৮৪ চনৰ সাধাৰণ সম্পাদক হৈ বহুতো আশা বান্ধিছিলোঁ কিবা এফেৰি উন্নতি কৰিব পাৰো নেকি আমাৰ এই অতি চেনেহৰ পবিত্ৰ অনুস্থান খনিৰ। এইদৰে ভাবি থাকো-তেই আহি পৰিল “কলেজ সপ্তাহ”। “কলেজ সপ্তাহ মহা উলহ মানহেৰে উদাঘাপিত হ’ল। “কলেজ সপ্তাহ চলি থাকোতে মাজতে দুদিন “কলেজ সপ্তাহ বন্ধ ৰাখিব লগীয়া হৈছিল, “সদৌ ‘অসম ছাত্ৰ সন্থা’ বন্ধৰ কাৰ্য্যসূচীৰ নিৰ্দেশ ক্ৰমে। পিচত ভালকৈয়ে “কলেজ সপ্তাহ’ৰ সাম-ৰনি পৰে। “কলেজ সপ্তাহ’ৰ বাবে মই শ্ৰদ্ধেয় ডঃ ভবেন্দ্ৰ নাথ শইকীয়া আৰু ডঃ নিৰ্মল প্ৰভা বৰদলৈক আমাৰ মাজলৈ আমন্ত্ৰণ জনাইছিলো। কিন্তু আমাৰেই দুৰ্ভাগ্য তেওঁলোকে বিশেষ অসু-বিধাৰ বাবে আহিব নোৱাৰিলে। শেষত গোৱাল-পাৰাৰ স্থানীয় মাননীয় ডাক্তৰ অনন্দা চৰণ দাস

ডাঙৰীয়াক আমাৰ মাজলৈ আমন্ত্ৰণ জনোৱা হয়। তেওঁৰেই আমাৰ আতিথ্য গ্ৰহণ কৰি বটী বিতৰণ কৰি তেওঁৰ মূল্যবান ভাষণেৰে আমাক মুগ্ধ কৰে।

‘কলেজ সপ্তাহ’ত যোগদান কৰি যি সকল ভাই-ভনী, ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু বান্ধবীয়ে কৃতকাৰ্য্যতা লাভ কৰিলে তেওঁলোকলৈ মোৰ শত শত শুভেচ্ছা থাকিল আৰু যি সকলে কৃতকাৰ্য্য হব পৰা নাই সেই সকলে ভবিষ্যতে যাতে ভাল ফল লাভ কৰি কলেজৰ সুনাম বঢ়াব পাৰে তাৰ বাবে মোৰ শুভেচ্ছা থাকিল। এই ‘কলেজ সপ্তাহ’ৰ এই-বছৰৰ শ্ৰেষ্ঠ গায়িকা শ্ৰীঅঞ্জলী শৰ্মা’ আৰু এই বছৰৰ শ্ৰেষ্ঠ নাটক “আয়না” ৰ এঘাৰজনীয়া দল এটিৰ সৈতে মইও যুৱ মহোৎসৱত যোগদান কৰো। সাংস্কৃতিক সম্পাদকৰ অনুপস্থিত মই তেওঁলোকৰ লগত যাব লগা হয়। দলটিৰ তত্বাব-ধান লয় মাননীয় অধ্যাপক আবেদুৰ বহমান শইকীয়া ডাঙৰীয়াই।

বন্ধুবৰ, গোৱালপাৰা মহাবিদ্যালয়ৰ অভাৱ অভিযোগৰ কথা কৈ ওৰ পেলাব নোৱাৰি। ওপৰে ওপৰে চালে বিশ্বাস কৰিব নোৱাৰি মোৰ মৰমী মহাবিদ্যালয় খনিৰ দুৰৱস্থা। নৈতি নামিলেহে আমি কব পাৰিম নৈত পানী কিমান আছে। যদি কিছু বছৰ আগৰ আলোচনীবোৰ খুলি চায় তেন্তে অনুমান কৰিব পাৰিব আমাৰ অগ্ৰজ সকলে কিমান চেপ্টা কৰিছিল কলেজৰ অভাৱ দুৰ কৰিবৰ বাবে। মনৰ মাজতে পৰিকল্পনাৰ মালা গাঠিছিলো, কিন্তু সীমিত সুবিধা আৰু নানা আহকালৰ প্ৰথৰ বদত মালাডাল অকালতে শুকাই লেবেলি গ’ল। সেইয়ে হয়তো মোৰ মৰমৰ পবিত্ৰ অনুস্থান খনিক উন্নতিৰ শিখৰলৈ আশা কৰা

কৰি চুড়ান্ত বিজয়ী সন্মান লাভ কৰে।

ভলীবল খেলৰ চুড়ান্ত খেলত Bsc 2nd year B.A. 2nd year ক ৩-২ গেমত পৰাজিত কৰি ট্ৰফি লাভ কৰে Bsc 2nd year ৰ মহাদেৱ বয়স্ক শ্ৰেষ্ঠ ভলীবল খেলুৱৈ হিচাবে নিৰ্বাচিত কৰে। ২৯।৯ ৮৪ ইংৰাজী তাৰিখৰ পৰা সবভোগৰ বৰনগৰ মহাবিদ্যালয়ৰ খেলপথাৰত Inter college Foot ball Tournament খেল অনুষ্ঠিত হয়। উক্ত খেলত আমাক মহাবিদ্যালয়ে গুৱাহাটী আইন মহাবিদ্যালয়ৰ লগত প্ৰথম বাউণ্ডৰ খেলখন খেলে। দুঃখৰ বিষয় আমাৰ মহাবিদ্যালয় দলে পৰাজয় বৰণ কৰিবলগীয়া হয়।

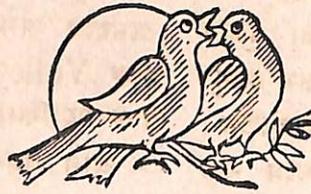
মোৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত শিক্ষক মাননীয় শ্ৰীযুত ভক্তি মেধীদেৱে মোৰ সকলো কামতে সহায় আৰু পৰামৰ্শ দি মোৰ কাম সমূহ নিয়াৰিকৈ চলাত সহায় কৰাৰ বাবে মই তেখেতৰ ওচৰত চিৰ কৃতজ্ঞ। ক্ৰিকেটচেণ্টাৰী ৰাতুল বয়, মহাদেৱ ৰায়, ৰাজেন দি বড়ো বাদল দাস দেৱজীত

চক্ৰবৰ্তী, চিন্ময় নাথ, কৰুনা কান্ত ৰায়, বঙ্গন দাস, ভূৱনী ব্ৰহ্ম, সনজীৱ শইকীয়া আৰু গিৰিন্দ্ৰ মেধীয়ে মোৰ কাম সমূহ সুচাৰু ৰূপে পৰিচালনা তথা সহায়ে কৰাৰ বাবে তেওঁলোকৰ ওচৰত কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ কৰিছো।

ইয়াৰ উপৰিও বহুত সময়ত মোক বিভিন্ন কামত সহায় সহযোগীতা কৰি উৎসাহিত কৰাৰ বাবে গোৱাল পাৰা মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ বাসৰ সমূহ ছাত্ৰসকলোলৈ মই আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো।

সদৌ শেষত মাননীয় অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত খগেন্দ্ৰ প্ৰসাদ ডেকা আৰু বিভাগীয় শিক্ষক শ্ৰীযুত ভক্তি মেধী চাৰলৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰি মই মোৰ প্ৰতিবেদন সামৰিলো।

“জয় আই অসম”
টপেশ্বৰ বড়ো
সম্পাদক, ফুটবল।

সমাজ সেৱাবিভাগৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ প্ৰাৰম্ভণিতে অসমৰ জাতীয় অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ আন্দোলনত প্ৰাণাহতি দিয়া বীৰ শ্বহীদ সকললৈ মোৰ শ্ৰদ্ধা অঞ্জলী জ্ঞাপন কৰিছো।

ইয়াৰ লগে লগে সেই সকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বন্ধু বান্ধবীলৈ মই ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো যিসকলে মোক উৎসাহ উদ্দীপনা আৰু সহায় সহযোগিতাবে যোগ্য বুলি বিবেচনা কৰি গোৱালপাৰা মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ সন্থাৰ সমাজ সেৱা বিভাগৰ সম্পাদক স্বৰূপে গুৰুভাৰ অৰ্পন কৰিছিল। লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ, উপাধ্যক্ষ, অধ্যাপক, অধ্যাপিকা সকললৈও মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিলো।

সম্পাদক হিচাবে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধৱীৰ কাৰণে কিমানখিনি কৰিব পাৰিছিলো, সেই মন্তব্য দিয়াৰ মোৰ অধিকাৰ নাই। এয়াৰ কথাই কব পাৰো যে চেণ্টাৰ ক্ৰটি কেতিয়াও কৰা নাই।

সমাজ মানৱ জীৱনৰ এক অপৰিহাৰ্য অংগ। গতিকে আমি অৰ্থাৎ সমাজৰ সকলোৱে সমাজৰ উন্নতি সাধন কৰাটোৱেই কৰ্তব্য। কামৰ ক্ষেত্ৰত সকল-ডাঙৰ বুলি একো ভেদাভেদ ৰাখিব নেলাগে, কাৰণ আমি এজন সৃষ্টি কৰ্তাৰ সৃষ্টি মানৱ। আমাৰ সমাজৰ তেতিয়াহে উন্নতি হ'ব যেতিয়া আমি সকলোৱে সকল-ডাঙৰ, উচ্চনীচ আদি পাহৰি যাম।

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ উপলক্ষে প্ৰত্যেক বছৰেই সমাজ সেৱাৰ আচনিৰ জৰিয়তে প্ৰতিযোগিতা মূলক সমাজ সেৱাৰ আয়োজন কৰা হয়; যাতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মনত উৎসাহ উদ্দীপনা দেখা দিয়ে আৰু সেয়ে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে যাতে সমাজৰ উন্নতিৰ কাৰণে চকু দিয়ে।

কিন্তু মই এটা কাৰণত দুঃখিত যে আমাৰ ওচৰ পাজৰৰ অঞ্চল বোৰত সমাজ সেৱা আগ-বঢ়াব নোৱাৰিলো।

সমাজ সেৱাৰ বিভিন্ন দিশৰ প্ৰতি লক্ষ্যৰ্থাৰ উপৰিও বৰ্তমান জাতীয় অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ আন্দোলনত আমি প্ৰতিজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে সহায় কৰা বা আঙুৰাই আহি আগ ভাগ লোৱাটো কৰ্তব্য হিচাবে বিবেচনা কৰা উচিত।

অন্তত মোৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপক শ্ৰীখানেশ্বৰ শৰ্মা আৰু বন্ধু গৌতম সোমলৈ মোৰ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো।

লগতে আলোচনীখন সকলো প্ৰকাৰে সুন্দৰ হওক আৰু ইয়াৰ সৌষ্ঠৱ বৃদ্ধি পোৱক এয়ে মোৰ কামনা।

জয় আই অসম
বুদ্ধদেৱ দে
সমাজ সেৱা সম্পাদক।

ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ প্ৰাৰম্ভনীতে আলোচনীৰ যোগেদি আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ মাননীয় শিক্ষাগুৰু সকললৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা ভক্তি জ্ঞাপন কৰিছোঁ। দ্বিতীয়তে যি সকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বন্ধু বান্ধৱীৰ সহায়ত মই ইংৰাজী ১৯৮৩-৮৪ চনৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ “ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ” সম্পাদিকা হিচাবে গুৰু ভাৰ গ্ৰহণ কৰিবলৈ সুবিধা পালোঁ সেই সকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বন্ধু-বান্ধৱীলৈ মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ, প্ৰীতি ও শুভেচ্ছা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

গুৰুভাৰ গ্ৰহণ কৰিয়েই অনুভৱ কৰিব পাৰিছিলোঁ এখন মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰী জিৰণি কোঠা হিচাবে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সুবিধাৰ নামত অসুবিধাহে যে বেছি। আৰু ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাত দেখিবলৈ পাইছিলো চাৰিখন ডেকাৰ সৈতে এখন টেবুল, এখন আয়না আৰু এটা দুৰ্গন্ধময় প্ৰস্ফা-ৰাগাৰ। আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত এটা গুদাম ঘৰৰ অভাবত ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাটোৱেই বৰ্ত্তমান গুদাম ঘৰ হৈ পৰিছে।

বহাৰ আসন ছাত্ৰী অনুপাতে নিত্যান্ত কম; সেয়ে ছাত্ৰী সকলে বহি বিশ্রাম লবলৈ সুবিধা কন নাপায়। সেয়ে উক্ত কথাৰ মই আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয়ক জনাওঁ। তেখেতে উক্ত অসুবিধা সমূহ দূৰ কৰিব বুলি আশ্বাস দিছিল। আৰু কৰিছেও কিন্তু চাহিদা অনুপাতে কম।

অধ্যক্ষ মহোদয়ে আৰু আশ্বাস দিছে যে ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাটো আন ঠাইলৈ লৈ গৈ তাত প্ৰয়োজনীয় প্ৰস্ফাৰাগাৰ, পায়খানা আৰু অন্যান্য অসুবিধা, সমূহ দূৰ কৰিব। তেখেতে অলপদিনৰ ভিতৰতেই মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নতিৰ হকে যিমানবোৰ কাম কৰা আমাৰ চকুত পৰিছে, তাৰপৰাই আমি আশা কৰিব পাবো, যে আগলৈ তেখেতে অকল মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাই নহয় অন্যান্য দিশতো উন্নতিৰ হকে যথেষ্ট সেৱা আগবঢ়াব।

অতি আনন্দেৰে প্ৰকাশ কৰোঁ যে ইমান দিনে ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাত আজিলৈ এটা আলমাৰীৰো ব্যৱস্থা নাছিল। কিন্তু আমাৰ মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ চেষ্টাত মই এখন আলমাৰীৰ ব্যৱস্থা কৰিবলৈ সুবিধা পাব। লগতে নতুন ডাঙৰ ফিল্টাৰ এটাৰ (আৰু কেইটানান পানী খোৱা গুচৰ) ব্যৱস্থা তেখেতে কৰি দিয়ে। আশা ৰাখিছোঁ এনেদৰে এপদ দুপদকৈ বস্তুবোৰৰ যোগানে পৰবৰ্তী সম্পাদিকাও ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ বহু অসুবিধা আঁতৰ কৰিব।

কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ পিছতেই আহি পৰিছিল “মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ।” আন আন বছৰৰ দৰে এই বাবো মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত মই এখন আকৰ্ষণীয় প্ৰতিযোগিতামূলক প্ৰদৰ্শনীৰ ব্যৱস্থা কৰিছিলো। ৬-২-৮৪ ইংৰাজী তাৰিখে প্ৰদৰ্শনীখন মুকলি কৰা হৈছিল। এই প্ৰদৰ্শনীখন মুকলি কৰা আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰধান অধ্যক্ষ দেৱ মাননীয়

শ্ৰীযুত খগেন্দ্ৰ প্ৰসাদ ডেকা ডাঙৰীয়াই। এই প্ৰদৰ্শনীৰ কাম সূচাৰূপে চলোৱাত সহায় আগ বঢ়োৱাৰ বাবে ভবেন দাস, ধ্ৰুৱলোচন দাস, ভৈৰৱ দাস, উদ্ভৱ সাউদ, উৎপল দাস, প্ৰতুল দাস, ধ্ৰুৱলোচন দাস কমলেশ্বৰ কলিতা, আনিছা বেগম, ফজিলাতুন নেছা, ফজলুল বাৰী আৰু গৌতম সোম আদিক মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ যাচিলোঁ।

শেষত অধ্যক্ষ মহোদয় শ্ৰীযুত খগেন্দ্ৰ প্ৰসাদ ডেকা দেৱ, বিভাগীয় অধ্যাপিকা শ্ৰীমতী মৃদুলা মেধী বাইদেউ লগতে নানা দিশত সহায় কৰা-

বাবে মাননীয় শিক্ষাগুৰু আবেদুৰ বহমান শই-কীয়া, ৰোহিত শৰ্মা আদিলৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰিলো।

সদৌ শেষত মহাবিদ্যালয়ৰ লগতে আলো-চনীখনৰ সৰ্ব্বাল সুন্দৰ ও ইয়াৰ সৌষ্ঠব বৃদ্ধি পাওক এই কামনাৰে মই মোৰ প্ৰতিবেদনৰ সাম-ৰণি মাৰিছোঁ।

ধন্যবাদেৰে

“জয় আই অসম”

কল্পনা মেধী

সম্পাদিকা, ছাত্ৰী জিৰণি কোঠা

সাংস্কৃতিক বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

সতীৰ্থ ছাত্ৰ ছাত্ৰী বৃন্দ ॥

গোৱালপাৰা মহাবিদ্যালয়ৰ ১৯৮৪ চনৰ সাংস্কৃতিক বিভাগৰ সম্পাদক বিনা প্ৰতিদন্দিতাবে নিৰ্বাচিত হোৱা বাবে মোৰ নিৰ্বাচক মণ্ডলিলৈ আন্তৰিক ধন্যবাদ থাকিল।

মোৰ কাৰ্যকালচোৱাত আমাৰ গোৱালপাৰা মহাবিদ্যালয়ৰ সেউজী সুন্দৰ পথাৰত থিয় হৈ আপোনালোকলৈ আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ বাবে মোৰ হাড় ভঙা শ্ৰমে কিমান খিনি প্ৰতিদান আগবঢ়ালে সেইখিনি আপোনালোকৰ সুদৃষ্টিৰ অন্তৰালত।

সাংস্কৃতিক বিভাগটো এটা অত্যাবশ্যকীয় বিভাগ। ইয়াক শিক্ষাৰ এক অঙ্গ বুলি কব পাৰি। শিক্ষাৰ লগে লগে সাংস্কৃতিক চৰ্চা কৰি ইয়াক আগবঢ়াই নিব লাগে।

মই সাংস্কৃতিক সম্পাদক হৈ এটা ফাল বৰকৈ লক্ষ্য কৰিছো যে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ নতুন পুৰুষ চামৰ অভিজ্ঞতা নিচেই চালুকীয়া। সেই কথা প্ৰমান পাওঁ আমাৰ 'মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ' উপলক্ষ্যে অনুষ্ঠিত মোৰ বিভাগীয় সংগীত, একাঙ্কীকা নাট প্ৰতিযোগিতাত। নিচেই কম সংখ্যক প্ৰতিযোগিয়ে আৰু যি সকল প্ৰতিযোগিয়ে প্ৰতিযোগিতাত অংশ গ্ৰহণ কৰিব আহে তেওঁলোকে এটা বা দুটা বিষয়ত প্ৰতিযোগী হয় আন বাকীবোৰত নাই। কাৰণ বাকীবোৰত সাধনাৰ অভাৱ। মই আৰু এটা কথা লক্ষ্য কৰিছো আমাৰ নতুন পুৰুষ চামৰ অকল পুৰস্কাৰ পোৱাটোহে লক্ষ্য হয় তেন্তে সেয়া হ'ব বিজুলীৰ চিকমিকনি। সেয়ে মোৰ সতীৰ্থ নতুন পুৰুষ সকললৈ এটা অনুৰোধ তেওঁলোক অকল পুৰস্কাৰ পোৱাত ব্যস্ত নাথাকি আমাৰ কলা কৃষ্টিত নতুন নতুন 'ৰূপদি আমাৰ মহাবিদ্যালয় তথা সমাজক, দেশখনক যৎসামান্য বৰঙনি দিবলৈ চেষ্টা কৰে। তেহে আমাৰ নতুন পুৰুষ' নামটো সাৰ্থক হ'ব। এই' মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ' অনুষ্ঠানটোত এক কম সংখ্যক ল'ৰা ছোৱালীয়ে ইয়াত মনোনিয়োগ কৰিব পাৰে আৰু

ইয়াৰ দ্বাৰা তেওঁলোকৰ সাংস্কৃতিক চৰ্চাৰ কিমান খিনি সফলতা অৰ্জন কৰিব পাৰিছে। সেইখিনি প্ৰদৰ্শন কৰিব পাৰে।

ইমান সময় আপোনাসকলে মোৰ মনৰ ক্ষোভ খিনিহে শুনিলে। এতিয়া বিভাগীয় অভাৱ অভিযোগৰ কথাই মই সাংস্কৃতিক সম্পাদক হিচাবে কাৰ্য্যভাৰ লৈ পাইছিলো এটা মুমূৰ্ষ হাৰমনিয়াম এজোৰ জৰাজীৰ্ণ তবলা আদি। কিন্তু যুগৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত এইখিনিৰে সংগীত বা সাংস্কৃতি সাধণৰ বাবে যথেষ্ট নহয়। তাৰ বাবে মই এইবছৰ এটা গিটাৰ (Guitar) আৰু এটা নাল আনিছো। কিন্তু এইখিনিৰেও যথেষ্ট নহয় সেয়ে হয়তো আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ইচ্ছুক সংগীত প্ৰেমীক সকলে উপযুক্ত সা-সজুলিৰ অভাৱত বহুত অসুবিধাৰ সন্মুখীন হ'ব লগা হৈছে। এই সুযোগতে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ কৰ্তৃপক্ষক টানি অনুৰোধ জনাও যে-অনতি পলমে কিছুমান বাদ্য যন্ত্ৰৰ সুবিধা কৰি দি সংগীত প্ৰেমী ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলক উৎসাহ অনুপ্ৰেৰণা দিয়ে যেন।

সদৌ শেষত মোৰ কাৰ্যকাল চোৱাত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ সকলো অনুষ্ঠানতে সু-দিহাপৰামৰ্শ আৰু হিতোপদেশ দিয়া বাবে মোৰ মাননীয় শিক্ষাগুৰু অধ্যক্ষ খগেন্দ্ৰ প্ৰসাদ ডেকাদেৱ, আৰু অধ্যাপক আবেদুৰ বহমান শইকীয়া তেওঁলোকলৈ মোৰ সেৱা আৰু বিভিন্ন সময়ত সহায় সহযোগিতা কৰা বন্ধুবৰ সৰ্বশ্ৰী জ্যোতিষ চন্দ্ৰ দাস, অদিল হুচেইন, বিশ্বজিৎ দত্ত, ধৰনী শৰ্মা, তেওঁলোকলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা আগবঢ়াইছো। শেষত মোৰ অনিচ্ছকৃত দোষ ক্ৰটিৰ বাবে আপোনা সকলৰ ওচৰত ওচৰত ক্ষমা বিচাৰি মোৰ বছৰেকীয়া প্ৰতিবেদনখন সামাৰণি মাৰিলো।

বৈপুলিক অভিনন্দনেৰে
আখতাবুল আলম
সাংস্কৃতিক সম্পাদক
গোৱালপাৰা মহাবিদ্যালয়।

তৰ্কসভা সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

১৯৮৩-৮৪ ইং

গোৱালপাৰা মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ তৰ্ক বিভাগৰ সম্পাদক হিচাবে প্ৰতিবেদন লিখাৰ আৰম্ভণিতে অসমৰ অস্তিত্ব বক্ষাৰ্থে প্ৰাণ আহতি দিয়া বীৰ বীৰাজনা সকললৈ আগবঢ়াইছোঁ মোৰ শ্ৰদ্ধাৰ অঞ্জলি।

মোক এই কলেজৰ তৰ্ক সভাৰ সম্পাদক হিচাবে কাৰ্য্যভাৰ চলোৱাৰ দায়িত্ব অৰ্পণ কৰা বাবে গোৱালপাৰা মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ ছাত্ৰীলৈ মই মোৰ তৰফৰ পৰা কৃতজ্ঞতাৰ শৰাই আগবঢ়াইছোঁ।

কুৰি শতিকাৰ যুগত যিয়ে তৰ্ক বিষয়টোৰ ওপৰত গুৰুত্ব নিদি সমাজৰ লগত পাল মাৰি যোৱাৰ দৰে দিনবোৰ অতিবাহিত কৰে, তেওঁৰ দ্বাৰা সমাজৰ কোনো উন্নতি আশা কৰিব নোৱাৰি। কাৰণ তৰ্কৰ জৰিয়তে মানুহে নিজৰ মতামত যুক্তিৰ সহায়ত আনৰ ওপৰত জাপি দিব পাৰে। গণতান্ত্ৰিক দেশত তৰ্ক এটি আৱশ্যকীয় অংগ।

কলেজত মহামূল্যবান শ্ৰেণীসমূহ বাচিল কৰি কলেজত তৰ্ক সভা অনুষ্ঠান বা অয়োজন কৰাৰ গুৰুত্ব নিশ্চয় যথেষ্ট।" ইয়াৰ মূলতেই লুকাই থাকে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সাহস, কথা কোৱাৰ কৌশল, ডাঙৰ ডাঙৰ মানুহৰ লগত পৰিচয় হোৱাৰ সুযোগ, দেশ-বিদেশৰ প্ৰতিযোগিতা সমূহত যোগদান কৰি বিভিন্ন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা মানুহৰ লগত চা-চিনাকি হৈ ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক আৰু সামাজিক জীৱনৰ আমূল পৰিবৰ্ত্তন কৰাৰ সুবিধা। "তৰ্কই প্ৰতিভা বিকাশৰ প্ৰধান সহায়ক।"

*গোৱালপাৰা মহাবিদ্যালয়ত সম্পাদক হিচাবে কাৰ্যকাল চলাই নিয়াত কিদৰে আগবাঢ়িছিলোঁ তাৰ কিছুমান এই প্ৰতিবেদনত সন্নিবিষ্ট কৰিলোঁ।

কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ পিছতেই অৰ্থাৎ কলেজ সপ্তাহ উদ্‌যাপন কৰাৰ আগতেই গুৱাহাটী আৰ্য্য-বিদ্যাপীঠ কলেজত আন্তঃ কলেজ তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাত যোগদান কৰাৰ্থে একেটা বিষয়বস্তুৰ ওপৰত আমাৰ কলেজতো তৰ্ক সভাৰ আয়োজন কৰিছিলোঁ। কিন্তু উপযুক্ত প্ৰতিযোগীৰ অভাৱত তাত যোগদান কৰিব পৰা নহল। ১৯৮৪ চনৰ ৩১ (একত্ৰিশ) জানুৱাৰীৰ পৰা কলেজ সপ্তাহ আৰম্ভ হৈছিল, কিন্তু দুদিন 'অসম বন্ধ' থকা হেতুকে ৮ ফেব্ৰুৱাৰীলৈ কলেজ সপ্তাহ চলিছিল এই সপ্তাহত তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা, আক্ৰমিক বক্তৃতা, কুইজ প্ৰতিযোগিতা, ইংৰাজী আৰু অসমীয়া কবিতা আবৃত্তি প্ৰতিযোগিতা আদি পাতিছিলোঁ। প্ৰতিযোগিতা সমূহত পূৰ্ণভাৱে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে যোগদান কৰি স্কলমে কাৰ্য্যসূচী সমূহ পৰিচালনা কৰাত সহায় কৰা বাবে নথি আনন্দিত হৈছিলোঁ। কলেজ সপ্তাহৰ পিছত গুৱাহাটী মেডিকেল কলেজত, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ "বিৰিঞ্চ কুমাৰ প্ৰেক্ষাগৃহত তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাৰ আয়োজন কৰি যোগদান কৰাৰ বাবে নিমন্ত্ৰণ পাইছিলো। তাত যোগদান কৰিবৰ বাবে আমাৰ কলেজতো তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাৰ দিহা কৰিছিলোঁ। মুঠতে মোৰ কাৰ্যকালত কলেজত সাত বাৰ তৰ্ক সভাৰ আয়োজন কৰা হৈছিল। মই আশা ৰাখিলোঁ মোৰ

পিছৰ সম্পাদকে আৰু বেছি তৰ্ক সভা পাতি ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ মনত উদ্যম আৰু আগ্ৰহ আনি দিবলৈ সক্ষম হব।

কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ : তৰ্ক সভাৰ তহ্বাৰধানত থকা অধ্যাপক কিৰণ চন্দ্ৰ চৌধুৰীলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ। তেখেতে মোক নানা ধৰণৰ পৰামৰ্শ আগবঢ়াই কাৰ্য্য সম্পাদন কৰাত যি সহায় সহযোগিতা কৰিছে তাক লিখি শেষ কৰিব নোৱাৰিম। প্ৰয়োজনবোধে ঘৰত মাতি নি বুদ্ধি পৰামৰ্শ আগবঢ়াইছিল। তেখেতৰ সহায় সহানুভূতিৰ কথা মোৰ চিৰস্মৰণীয় হৈ থাকিব। অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত খগেন্দ্ৰ প্ৰসাদ ডেকালৈও মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ। এখেতৰ পৰাও বহুত সু-পৰামৰ্শ পাইছিলোঁ। ইয়াৰ উপৰিও অধ্যাপক গোবিন্দ কলিতা, অধ্যাপক আবু-আলকাশেম, অধ্যাপক ফৰহাদ আলি, অধ্যাপক উত্তম কুমাৰ শৰ্মা অধ্যাপক দেৱান জয়নাল আবে-

দিন, অধ্যাপক আবেদুৰ বহমান শইকীয়া, অধ্যাপক এচ, ভি, আপায়া, অধ্যাপক এ, ভি, বামায়ালৈও মোৰ কৃতজ্ঞতা আগবঢ়োঁ। ইয়াৰ উপৰিও সুৰ-বিছোঁ। সৰ্বশ্ৰী এ, এচ, এম. জাহাঙ্গীৰ, এম, এ, উত্তম কুমাৰ নাথ, কম্বী চৌধুৰী কামাল হাচান, মান্নান ছুলেমান আলি লক্ষৰ, চুলতানা গিয়াছউদ্দিন আহমেদ, কল্পনা মেধী, ওৱালিউল ইছলাম, বাফিকুল ইছলাম শইকীয়া, নুৰবহমান, মফিদা বেগম, বিনিতা পাটগিৰি, কবিতা গোস্বামী, মিচ্ শিৰিণ আয়তাৰ, মিচ্ জুবী বেগম আৰু অতি মৰমৰ বন্ধু আৰু বহিমলৈ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন নকৰি নোৱাৰিলোঁ।

আব্দুল বাতেন

—সম্পাদক তৰ্ক বিভাগ—
গোৱালপাৰা মহাবিদ্যালয়।
৭১২১৮৪ ইং

সময় গতিশীল। এই গতিশীল সময়ৰ বুকুত হেৰাই গৈছে একোখন সমাজ, বহুটো মূল্যবান সাহিত্যিক জীৱন আৰু হয়টো সময়ৰ এই কোবাল গতিত আমিও হেৰাই যাম। কিন্তু সৃষ্টি জানো হেৰাই যাব পাৰে? পুৰণিৰ আৱৰণ ফালি নতুন ওলাই আহে প্ৰতিশ্ৰুতিপূৰ্ণ পুৰাণ দিনটোৰ দৰে। পৰিবৰ্তন হয় সমাজ পৰিবৰ্তন হয় সাহিত্য সময়ৰ তীব্ৰ'ধাৰৰ দৰে আজিৰ সাহিত্যও সুন্দৰৰ পম খেদি বৰ্তমানত উপস্থিত হৈছেহি। আমাৰ অসমীয়া সাহিত্যও ইয়াৰ ব্যতিক্ৰম নহয়। আমাৰ সাহিত্যও আজি অসুন্দৰৰ পৰা বুটলি আনিছে সুন্দৰৰ ৰূপৰ কোঁৱৰক। সুন্দৰৰ মুখমণ্ডলত আমাৰ সাহিত্যিক সকলৰ সৃষ্টিৰ নতুন বদ কাঁচলি পৰি আৰু সুন্দৰ হৈ পৰিছে। ই সচাকৈয়ে আমাৰ গৌৰৱ। কিন্তু প্ৰশ্ন হয়—, “আমাৰ সাহিত্যই আজি বিশ্বসাহিত্যৰ খোজৰ লগত খোজ মিলাব পাৰিছেনে?” বহুতেই হয়তো কব পৰা নাই। কিন্তু কিয়? ইয়াৰ কাৰণ কি? লিখকৰ তো অভাৱ নাই। নিতে নিতে জন্ম হৈছে নবীন লেখক লেখিকাৰ। তেনেহলে কিয় আমাৰ সাহিত্যৰ এই দুখলগা অবস্থা? বাস্তৱবাদৰ পৰা ফালৰ কাটি অবাস্তৱক সাহিত্যৰ বুকুত ঠাই দিয়াটোও ইয়াৰ এটা কাৰণ। অৱাস্তৱ সাহিত্যই জানো পঢ়ুৱৈৰ প্ৰকৃত মনৰ খোৰাক যোগাব পাৰে? ই পঢ়ুৱৈ সকলৰ বাবে অজীৰ্ন খাদ্যৰ দৰে নহয় নে?

এটা ভাষাক কেন্দ্ৰ কৰিয়ে একোটা জাতিৰ জাতীয় সাহিত্যৰ সৃষ্টি হয়। অসমৰ বহুল সমাজ-খনৰ বুকুত নানা জাতি উপজাতিৰ সংমিশ্ৰনত অসমীয়া ভাষা আৰু অসমীয়া জাতি গঠিত হৈছে।

কিন্তু বৰ্তমান পৰিস্থিতিত প্ৰশ্ন হয় অসমখন কাৰ?

কোন তহঁত গছকি খচকি দিছাহি—,
মোৰেই দেশৰ মোৰেই মাটিত,
বোৱাবলৈ শোণিত ধাৰ
আছেনিকি তহঁতৰ কিবা অধিকাৰ?
কেনেই আমি আজি সৰ্বহাৰা?
ক'ত আমাৰ কৃষ্টি? সংস্কৃতি?

হে মোৰ দেশৰ শ্বহীদ সকল—তোমালোকৰ কেঁচা তেজেৰে আইৰ চৰণত প্ৰণিপাত জনালো জীৱন আহতি দি। তোমালোকক শত নমস্কাৰ—।
আমাৰ সমাজ ব্যৱস্থা আজি এক বিপদ মুহূৰ্ত্তত উপস্থিত হৈছেহি। আমাৰ সমাজত শোষণ, দুৰ্নীতি দুৰ্ভিক্ষ, দৰিদ্ৰতা, নিবনুৱা সমস্যা, দলীয় ৰাজনীতি আদিয়ে সমাজত ক্ৰমে গ্ৰাস কৰিব ধৰিছে। সমাজখনক এনে সমস্যা মুক্ত কৰিবলৈ ছাত্ৰ সমাজ আজি আগবাঢ়ি আহিব লাগিব। জাতি-ধৰ্ম বৰ্ণ নিৰ্বিশেষে আমি আজি এক নতুন সমাজ গঢ়ি তুলিব লাগিব আৰু সমাজত থকা অমায়্য অবিচাৰবোৰৰ বিৰুদ্ধে সংসবদ্ধ সংগ্ৰাম কৰিব লাগিব তেহে সমাজ খন নিকা হব।

আমি অসমীয়া ৰাইজ অতীতৰ মহাপুৰুষ সকলৰ বাণী, তেওঁলোকৰ লিখনী, সাহিত্য আদিক লৈয়ে ইমান দিন গৌৰৱ অনুভৱ কৰি আহিছোঁ। সঁচাকৈয়ে তেওঁলোকৰ সাহিত্য আদি আমাৰ গৌৰৱৰ বস্তু কিন্তু এই গৌৰৱৰ বস্তুক লৈ সাৱটি থাকিলেই আমাৰ আজি আৰু নহব। কাৰণ সময়ৰ গতিৰ লগত আমি খোজ মিলাবই লাগিব। অতীত আৰু বৰ্তমানৰ সংমিশ্ৰনত হে ভৱিষ্যত গঢ়ি উঠে। সেয়ে পুৰণি সাহিত্যবোৰৰ সৈতে নৱ সৃষ্টি ভঙ্গীৰ

সংমিশ্রন কৰি আমি নতুন ভাৱৰ সাহিত্য সৃষ্টি কৰিব লাগিব। তেহে আমাৰ অসমীয়া সাহিত্যৰ ভৰাল চহকী হব।

বৰ্তমানত কৰ্ম সচেতন হৈ ভবিষ্যতৰ প্ৰতি সজাগ দৃষ্টি ৰাখিব পাৰিলেহে জাতীয় সাহিত্যৰ সৃষ্টি হব। ধ্বংসৰ বীজ কঢ়িয়াই অনা লেখনিৰ বিৰুদ্ধে পঢ়ুৱৈ সমাজেহে সংগ্ৰাম গঢ়ি তুলিব লাগিব অধিক দায়বদ্ধতাৰে। জাতীয় সাহিত্য জাতিৰ দাপোন স্বৰূপ। জাতীয় দাপোনত মুখ চাই প্ৰত্যেকেই নিজক দেখিব লাগিব। দাপোন খনো আকৌ মসূন হ'ব লাগিব, নহলে জাতীয় মানসিকতা প্ৰতিফলনত বাধা পৰিব। সেয়ে দাপোনৰ খনিকৰ শিল্পী সাহিত্যিক হব লাগিব নৈতিক চৰিত্ৰ সম্পন্ন।

অসমৰ বহল সমাজখনৰ বলিষ্ঠ অংশীদাৰ বড়ো, কাৰ্বি, ৰাভা, কছাৰী, লালুং, দেউৰী, মিচিং, ৰেংমা ডিমাচা আদিৰ স্বকীয় বৈশিষ্ট্যৰ সাংস্কৃতিক স্বীকাৰ কৰি আমাৰ সাহিত্যিক বলিষ্ঠতৰ কৰিব লাগিব। তেহে আমাৰ সমাজৰ গাথনি কটকটীয়া হব।

আমাৰ বৰ্তমান সমাজখনক উন্নতিৰ পথত আগুৱাই নিয়াৰ একমাত্ৰ প্ৰেৰণাদায়ক শক্তি হ'ল অসমীয়া আলোচনী। সাম্প্ৰতিক সময় ছোৱাত আলোচনীৰ জন্ম হোৱাটো নিত্যান্ত প্ৰয়োজন। আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ এয়া উনবিংশতম প্ৰকাশ।

এই আলোচনীৰ মুখ্য উদ্দেশ্য হ'ল আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অন্তৰত লুকাই থকা অবিকশিত সুপ্ত-জ্ঞানক আবেগ, অনুভূতি আৰু সৌকুমার্য জাপ খাই থকা ফুল কলিৰ দৰে প্ৰস্ফুটিত কৰা আমাৰ

মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীৰ সুদূৰ প্ৰসাৰী উদ্দেশ্যৰ সফলতাৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ কৰ্তৃপক্ষ, ভাৰ-প্ৰাপ্ত অধ্যাপক, পাঠক পাঠিকা আৰু লেখক লেখিকাৰ সহযোগিতা নিত্যান্ত প্ৰয়োজন। এইখন আলোচনীৰ বিকাশ আৰু প্ৰকাশন কাৰ্য্যত মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয়, ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপক আদিৰ সক্ৰিয় সহায় সহযোগিতা উল্লেখনীয়। তাৰ বাবে মই তেখেত সকলৰ ওচৰত চিৰকৃতজ্ঞ। লগতে যি সকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু বান্ধবীয়ে কবিতা গল্প, প্ৰবন্ধ আদি দি আলোচনী প্ৰকাশ কাৰ্য্যত সহায় কৰিছে তেওঁলোকলৈও মই আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো।

আশা ৰাখিছোঁ আগলৈও ন লেখক লেখিকা সকলে প্ৰবন্ধ পাতি দি আলোচনীৰ প্ৰকাশৰ বাবে সহায় সহযোগিতা আগবঢ়াই থাকিব আৰু আলোচনীখনৰ মানদণ্ড আৰু উন্নত হ'ব বুলি আশা ৰাখিলোঁ। অৱশেষত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীখন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা মহাবিদ্যালয় মহান উন্নতিৰ বাটত পথ প্ৰদৰ্শক হ'ব বুলি কামনা লৈ ইমানতেই সামৰিলো।

জয়তু গোৱালপাৰা মহাবিদ্যালয়
জয়তু সদৌ অসম ছাত্ৰসংস্থা
জয়তু ভাষা জননী
'জয় আই অসম'
গৌতম সোম
সম্পাদক
গোৱালপাৰা মহাবিদ্যালয়
গোৱালপাৰা।

C.H.M. Naba Kanta Baruah is A.B. Certificate holder N.C.C. cadet of Goalpara College. He attended the neighboring state camp held at Orissa and attended the Basic leadership course held at Nainital U.P. in 1982 & 1984.

SUO Sri Karendra Kumar Nath
'C' Certificate holder in 1983-84

D. K. Sarmah Medhi
'C' Certificate holder

MEMBERS OF GOALPARA COLLEGE UNION SOCIETY 1983-84.

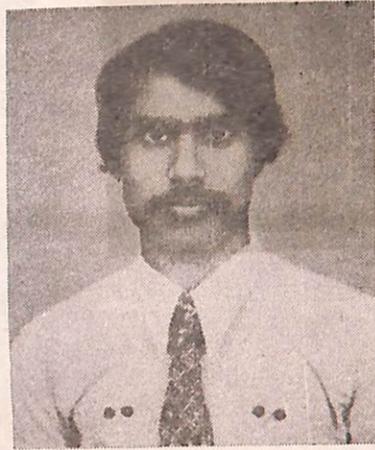

Sitting : (L. to R.) Dhruva Lochan Das, (G.S.). Prof. Thaneshar Sharma. Prof. A. R. Saikia. Principal Khagendra Pashad Deka, (President). Vice-Principal L. Rahman (Working President). Prof. K. C. Choudhury, (in-charge, Debate). Prof. Robindra Narayan Choudhury (in-charge, Magazine).
 Not in the Picture : Prof. Kamalshar Goswami. Prof. Bhokti Medhi. Prof. Mredula Medhi (in-charge Girls' common room). Prof. A.S.R. Ahmed. Prof. M. Ahmed.
 Standing : (L to R) Chowkider L. Rabha. Sultan Mahmud (Secy. Athletics). Ratul Roy (Secy. Cricket). Kalpana Medhi (Secy. Girls' common room). Abdul Baten (Secy. Debate, Tapeshar Boro (Secy. Foot Ball). Gautam Shome (Secy. Magazine).
 Note in the Picture : Ayub Khan (A.G.S.). Akhtarul Islam (Secy. Cultural). Tapan Kr. Medhi. (Secy. Indoor Games). Budha Deb Dey (Secy. Social Service).

She always wants to do developed our society
 Minakashmi Nath,
 (Best social worker)

“He is a person who debates in every words”
 Aizuddin Ahmed,
 (Best debetor)

“Oh ! She is really a best player”
 Ranju Bhuia,
 (Best player)

“Player boss”
 Madan Shatri
 (Best player)

He always works silently for our society
 Mahabeb Roy
 (Best social worker)

“He always prefers a packed auditorium”
 Pranab Borah
 (Best Actor)

Goutam Shome
Editor, Goalpara College Magazine

"She is a lover of Act."
Binita Patgiri, (Best Actress)

"She gives us pleasure when we are unhappy."
Anjuli Sharma, (Best Singer)

:: ENGLISH SECTION ::

DAISY !

NURUL ISLAM ANSARI

B.Sc. 2nd Yr.

Daisy so bright
Thus art so sweet,
I love one
Which is looking at me.

I look for Thee
In sky, earth and air
Do you spark in the heaven
As a twinckling star.

“Poetry is spontaneous overflow of
powerful feeling”—Shelley.

“MY LIFE”

Dharma Kanta Das

B.A. 1st Yr.

God made my life a little flower
That gives joy to all ;
Content to bloom in native bower
Although the place be small.

God made my life a little song
That comforts the sad !
That helpeth others to be strong,
And maketh the singer glad.

God made my life a little staff
Where on the weak may rest,
So that the health and strength
—that I have
My serve my neighbour best.

—x—

“There is a pleasure sure in being
mad, which but mad men know”

—Dryden.

"LAST VOYAGE"

Abul Fateh Md. Sofiq Uzzaman
B.Sc. 2nd Yr.

Blank the field, blank the path
Open the gate. We the grass
slowly silently blowing the air
As before the humorous past.
The open wide blue sky
The green earth knocking the heart.
Restless the old one
Recall the past golden time.
Weeping innocently the old star,
For those childhood friends.
The tears flowing
Restless, towards the friend-earth.
Try to calm the giant tide
With the great repentant sigh.
Once was a hundred numbers
Now, am the only one.
Time signaling the red flag.
To be ready to last voyage.
No time to wait alone, apart—
Good-bye to those enlightend days.

"PHENOMENON"

Binod Kr. Nath
B.Sc. 2nd Yr.

We see in old sceneries—
the symphony of—
Great artifices of beauty
and truth ;
And great creation
of brilliant culture.
But now,
It is the "jig saw puzzle"
of cowardness,
moral degradation
and brutality.

"Poetry is that art which selects and arranges the symbols of thoughts in such a manner as to excite the imagination etc. most powerfully and delightfully."

Utilization of Natural Resources in Assam Particular Reference to the Goalpara District

Apurba Kumar Sarma
A.S.E.B., Goalpara

ABSTRACT

This paper describes the potencial use of the natural resources particularly forest Mineral & Agriculture of Assam in particular reference to Goalpara District. The exploitation of the Natural Resource for State country as a whole is also high lighted in this paper.

Ever one interested in the economic growth in our country is aware of abundance of various forest resources liquid gold and food cultivation in Assam. Assam may be divided into two natural region.

plain area—63300 Sq. Km.
Hill area—15225 Sq. Km.

The Brahmaputra Valley is a extensive plain area next Surama Valley. The climate of the state is characterised by warm and extreme humidity. The rainfall is as high as 300mm in the District like Goalpara, North Lakhimpur. The general characteristic of Assam soil is acidic. The soil of the Surama Valley contain a large percentage of organic matter. The forest area of the state is 28698 sq Km. that cover 3654 percent of

the total area compare 22.5 percent in India as a whole. The forest of Assam may be divided in following categories :

Reserved—16879 Sq.Km.
Protected—8749 Sq.Km.
Unclassified—10070 Sq.Km.

A portion of the reserved forest is devoted to wild life sanctuary. Assam's forest can be divided into two classes—Deciduous and Evergreen. The Deciduous forest occur in the dry region of Lower Assam District, that include trees like Sal, Gamari, Baghipowa, Siries, & Sisoo. The evergreen forest as found rainfall areas of upper Assam. The hollong, Hollock, Amari, Bolla, Simollu, Chaplasha, Sam, Mekia, Nahar are the valuable trees grows

in the evergreen forest belt. At present 212379 cubic Mt. timbers valued about Rs. 4 crores are exploited annually for various purposes. Only 70 species out of more than 100 species of valuable trees have been utilised for various commercial purposes. A number of trees like Hollong Makie & Carjan were not utilised for long time for their nondurability. These trees are now utilised for plywood factory mostly in upper Assam for the manufacture of Tea chest plywood used for tea Industries.

Present Trend in the Utilization of Forest Resources in Assam.

There are many forest based industries in Assam. The following industries are functioning based on raw materials available in Assam forest.

Major Industries :

1. Saw Mills—200 Numbers.
2. Plywood Industries—23 Numbers.
3. Hard Board & Particular Industries 1 Number.
4. Match Industries—6 Numbers.
5. Paper Industries.—4 numbers

Cottage Industries :

1. Cane Industries.
2. Katha & Cutch Industries.
3. Lac Industries.
4. Agara Industries.

One of the most notable forest raw materials in the State is Bamboo. Bamboo is much used in the rural areas for various purposes. The following

variety of Bamboos are available in the State.

1. Bambusa Arundinacea.
2. Bambusa Tulda.
3. Bambusa Balcooa.
4. Bambusa Polymopha.
5. Bambusa Nutaus.
6. Bambusa Vulgaris.

At present the demand for Bamboo is as raw materials for Pulp and Paper Industries in Assam. The availability of Bamboo in the State is estimated to be about 0.8 million tonnes. The State has such Industries.

1. Kamrup Paper Mill, Guwahati,
2. Ashok Paper Mill (Jogighopa)

These two paper mills can produce about 35170 tonnes of paper annually. Other two paper mills at Jagiroad in Nowgong District, and Panchgram Cachar District are under construction. They will produce 100 thousand tonnes of paper annually.

No attention seems to have been given for management of Bamboo's forest in Assam, as it place a secondary roll in forest production. The machanised harvesting of Bamboo is not possible in the hilly terraine, moreover knowledge in Bamboo cultures is very limited. Assam is depending on natural re-generation of Bamboo for feeding to the industries. There is a scope for development of large Bamboo culture in the lands not fit for other purpose.

UTILIZATION OF MINERALS IN ASSAM

Limestone and Clay occur in abundance as minerals in Assam but they are not utilise in proper sense in the State.

(A) Limestone :-There are two main occurance of Limestone belts in Assam, one in the Garampani area in N.C. Hill District, and the second one in sheelvatakoilajan-Sainilangso area, Karbi-Anglong District. About 800 to 900 million tonnes of Limestone is available in N.C. Hills District Karbi Anglong is having 200 million tonnes.

The Limestone show the following general range of chemical composition.

CaO =30% to 52%

MaO =02% to 5%

Fe₂O₃ =0.75% to 15%

Al₂O₃ =0.15% to 8%

SiO₂ =2.5% to 20%

With the commissioning of Cement factory at Bokajan, a part of deposit of Limestone in Karbi Anglong District, finds use in manufacture of Cement.

The Garampani deposit is still untapped. The total consumption of Limestone in Assam is only 3 Lakh tonnes per annum. The main drawback of utilization of this mineral is (a) poor accessibility and absence of infrastructural facilities (b) inferior

quality in samepart. Laboratory research is required to determine proper use of low grade deposits.

(B) Clay in Assam—Clay in Assam occur in abundance in the alluvial tract of the Brahmaputra Valley. Clay found are highly plastic when wet, hard on drying, light grey to bluish and brown in colour having content of alumina. This Clay is most suitable for manufacture of brick, tiles, earthen wares etc. They may be used in Oil and tube well drilling. The other type of Clay called fire Clay and china Clay is also available in the District Of Nowgong. Karbi Anglong, Sibsagar and Dibrugah. China clay occur in the Barjuri area of Nowgong District.

Clay may be used as a raw materials for manufacture of refractories, Porcelain, China ware, insulators, Light weight aggregate, Structural product etc. It is also used as fillers and pigments in paper paint, Plastic, Rubber, pesticide, Fertilizer and Textile industries. This is also used as catalyst in Oil refinery, Regional Research Laboratory, Jorhat has already developed technology for the manufacture of aluminium Sulphate from low grade Clay available at Karbi Anglong District.

(C) Coal—The total deposit of Coal in North Eastern States is in the order of 4000 million tonnes.

This is about 3% of total deposit of the country. Some of coal deposits are having high percentage of Sulphur content specially the Coals of Assam. High sulphur content in the Coal have restricted their use in industry. Annual production in Assam is about 0.6 million tonnes and is less than 1% of total Indian Coal production, utilization of this Coal is to produce Car Carton black. The RRL, Jorhat carried out a study of potentialities for generating Electricity from low grade, high sulphur coal.

Oil From Assam Coal—Assam coal is very suitable for hydrogenation. Central Fuel Research Institute, Dhanbad carried out study for production of fuel Oil from Assam coal. They found there is a potential of 1000 million tonnes of Oil and other Chemical product if only 50% of coal deposit is utilised. This will help the country to provide strategic energy fuels and intermediate chemicals for a petrochemical industry, meeting the vital energy needs of the country as a whole. A techno-economic studies carried by CFRI indicate that the total investment for the Broj project of capacity 2.5 million tonnes Oil per annum will be about 300 crores. Such project is feasible in Assam. Assam State Electricity Board has started a project generating power in order of 100 MW by

utilizing low grade high sulphurous coal with the help of specially designed boiler. The project is however, temporarily suspended for financial reason.

Industrial use of Mineral resources

2. The Clay from the deposits can be utilized economically in the pottery and ceramic industry.

2. Mechanised brick industry can be expended for large scale production of brick simply by heating clay upto 950°C.

3. A mixture of a sand and slaked lime heated in steam under pressure produces Calcium silicate brick.

4. Refractory brick can be manufactured of crushed quartz, lime or clay and Oil broken fire brick.

5. The limestone deposite as contain dolomita, can be utilized for production of Calcium sulphate and magnesium sulphate as a small scale industry.

6. Manufacture of Limestone is another possibility of setting up small scale industry. Calcium carbide may be produced in an Electric furnace at 2000°C. Other product from lime 15 Bleaching powder.

Other minarals available in Assam

1. Sand :- Occurences of glass sand are reported from Borholla are in in Nowgong District.

2. Kaolin :- It is abundance in sheel-veta area in the District of Karbi-Anglong contains with 23% Al_2O_3 and 36 to 65% SiO_2 .
3. Fullers earth :- It Occurs in subarnakhata area of Kumrup District. It is suitable for use in petroleum, fertilizer industries.
4. Quartz and feldspr :- Available near Hahim of Meghalaya Assam boundary.
5. Sillimanite and Corundum :- Available with 25 Km South of Boko, Kamrp District.
6. Iron Ore :- Megnetite bearing rock occur as bands in the Chandardinga, Malai Hill, Kumri Hill areas of Goalpara District. The total deposit is about 15 Million tonnes. This is not yet tapped.
7. Petroleum and Natural gas :- In the Assam Valley, Occurrence of Oil seepages was noted in 1882 lead to discovery of the Digboi Oil field. The other Oil fields discovered letter are Naharkatia, Moran, Rudrasagar, Lakwa, Galeki, and Badarpur. ONGC is new carryout an extensite exploration af Oil & Gas in the Brahmaputra Valley and Surma Valley after independent of India. The the Oil Refineries are in function in Assam. The capacity of three Refineries is not enough to utilize the crude Oil that avai-

lable in Assam area. Natural Gas is now commercially utilized for power generation, fertilizer, heating purpose and as Cooking fuel.

Utilization of Ground Water resources

The total Ground water Potential in the region is estimated over 16000 Million Cubic metre.

At present Director or Geology and Mining and Central Ground Water Board are engaged in exploration of Ground Water in Assam. Successfull Utilization of Ground Water has been made by drilling deep and shallow tubewells in the Brahmaputra Valley for the drinking and agricultural Water. The total utilization is only about 2% of the Ground Water available in the State.

Tube wells 50 to 300 Metre deep are a simpler means by which supply of underground water of good quality can be tapped in alluvial districts for domestic, Industrial and Agricultural use. Tube well of a 6 to 8 inch diameter yield as much as 60'000 Gallon per hour. This is depended upon the water bearing capacity of the Sub-Stratur. Tube well waterbeing driven from depth, is baeteriologically purer and freer from organic impurities than ordinary well or surface water. It may however, contain greater proportion of Chemically dissolved salt.

Hot Water Spring—There are two

hot water spring known to be available in Assam is at Garampani N.C. Hills District and the other is near Nambar river falls near Golaghat in Jorhat District. Nambar spring has a district distinct. Sulphurous amalldue to hydrogen sulphide gas. There are 300 such spring known in India. Hot spring are considered to be the source of geo thermal energy that can be tapped for power generation.

Utilization of surface water resources

The water resources in the North Region has great potential for power generation in the state. It has been estimated that the entire North Eastern Region has the potenoial of generating about 15000 Mw of power from water sources within the region. Of this resources have so far been, wasted, causing flood every year, damaging cultivated land and other state's properties, not even 10% has been trapped so far.

In view of the somany rivers, the appropriate authority should make efforts to embark upon power generation programme in stage manner within the state. At present the following hydel schemes are in operation in the region.

Meghalaya

Umiam stage I & II = 54 Mw
Kyrdomkulai = 60 Mw

Assam

Bardikharu Mycro hydel project = 1.5 w
Kopili hydel project (Inter state) = 150 Mw
Lungpi Hydel project = 100 Mw
Manipur
Loktok Project = 70 Mw
Tripura
Gumti = 20 Mw

Arunachal Pradesh

Kameng phase III
Kameng phase III project = 100 Mw (under investigation)
Subansiri project = 100 Mw (do)

Mizoram

Tipoimukhi project = 100 Mw (do)
The following table indicate the the power potential and project under development in the five region of the country's.

Sl No	Region	Total Potential Mw continuous	Project under investi gation Mw cot	./ of total for region
1.	Northern	6348.9	1470	22.8
2.	Western	4301.3	964.9	13.12
3.	Southen	4858.2	1932.3	39.80
4.	Eastern	1616.2	344.4	21.30
5.	North-Eastern.	7478.6	22.5	17.60

Future hydro-electric development could be an important basis for helpful mutual co-operation between Assam and its neighbouring State. There is the vast energy potential concentrate on the boarder of Aruna-

chal pradesh where the mighty Brahmaputra takes a turn and enter India from Tibet. This may be trapped only if international co-operation is achieved. Development of such power potentials would necessutale high voltage Transmission Line (HVDC or HVAC). with the rapid progress of technology in the country in these fields, is is fairly certain that the future large hydro power developments would not have power transmission technology limiting factor.

Exploitation of Agricultural Resources in Assam

Assam is primarily an agricultural State. 57 percent of the working force is engaged as cultivator, 10% as agricultural labour. Total number of these force in Assam is 28 Lakhs. The average production of food-grains per agricultural worker on is Assam is only 700 Kg per annum. The cultivated area per worker about 0.78 hectres This is very inefficient use of working force. Proper planning is required to make the agricultural working force more efficient. Utilization of rainfall resources needs action from ihe state by way of inrigation scheme. About 50,000 million rupee will be needed to bring all the cultivated area under irrigation. The developement of irrigation facility to the cultivated land in planned manner will

lift the state economy. It may be suggested to develop water hervest Technology ta retain rain water and that to utilize for agricultural purpose. Such technology can easily be implied at Goalpara District where rainfall is high.

Utilization of Soil for Agricultural purpose

Soils of different District of Assam
Sibsagar:— The soil of Sibsagar District vary from sandy loam to sand. There are also some clayey soil. Nitrogen content of these soil are high. It is fecient in lime and mostly acidic. The availability of potassium and phosphorous is low.

Goalpara:—The soil vary from sands to loam the content of phosphorous is fairly high in majority of the Soil but potassium is just sufficient. Nitrogen content is quite high.

Kamrup:—The soil vary from sandy to clay loams. The available phosphorous and potassium are variable The Nitrogen contents are low as. compared with the soil of other District. Garden and orchard soil are found to contain fairly high percentage of Nitrogen.

Cachar:—Most of the soils are clayey. potassium content is low but phosphorons is fairly high. High acidic land is also available.

Lakhimpur:—The soil vary its composition some have a vary high

content of Nitrogen less acidic medium texture and have been grouped in to new allivium.

Potentiality

Potentiality of agriculture in the state a very vast. Besides most of the food crops potentiality exist rawing large number of other economic crops and plants. Rice Maize, Wheat sereal crop such as tapiaca, yam, sweet potato are the important crops. There are indigenous crops cont. aining medicinal and pesticidal properties.

The agro industrial poten tial of Tea, Jute, Sugarcane, Fruits, are already welgrown, Coffee and rubber have also proved success- ful in the state, There are large nu- mber of other crops with potencia- lities for agrobased industries such as jinger, turmeric, block, pepper, casdamon, and cinamon, citronella etc. The tuber crops like tapioca- yam, sweet potato may be used for starch powder. The Banana is for making banana powder used as food for baby and invalids. Such industry can be set up at Goalpara District where bannana is abundance.

Utilization of Agricultural By product

(A) paddy husk:—Paddy husk is one of the agro industrial waste. Approx- imately one third of paddy constitues husk. The main component of the husk are cellulose, lignin, pentosan

and ash. About 5% of the ash is silika. paddy husk can, therefore, be an idea raw material for silika based product, lignin, based chemicals and celruresie denisalives. and building materials.

Building Materials from paddy husk

- A) Paddy husk building board.
- B) Building bricks
- C) Insulating brick,
- D) Paddy cement

Chemical and Special product from paddy husk

- a) Molecular Sieve.
- b) Detergent Powder.
- c) Lignin
- d) Silican carbide.

B) Utilization of the agricultural waste

About 40 million tonne of agrcul- tural waste produced each year can be utilized to generate power This is possible by using external fired tur- bine in conection with an atmsp- heric fluidised bed combustion to burn the biomass, A 100 percent combustion efficiency can be achieved in this system. There is a scope for utilization of such agriultural wastes in Assam particularly paddy areas like Goalpara district.

Agricultural Resources at Goalpara District,

Average soil condition of Goal- para District is good for paddy, cereals, potato, onion, and cash crops. (The irrigation facility in

comparision to other district is not suficient, Many areas are of flood effected due to high flood level is above the normal group" Agricul- tural labour force is adequate. The production of paddy is depending on annual flood water and rainfall). There is much scope for increasing produc- tion of paddy by utilizing mod- ern agro machinery, fertilizer and pesticides in the district.

Conclusion

Inspite of utilization of many resources in Assam, we have discuss only a few. It is not possible to high light the resources in this paper. Attempt has been made for a certain

areas of forestry, minerals and Agricul- tural nut out in the state that could be efficiently managed with the help of people of Assam and Government for maximum utilization. This will help in growing capital as well as per capital income of the state, It is are of the responsible of each per- son of the state to knew its resources and efficiently utilised.

Thank you.

N.B. This paper was read in the symposium held at Bojali College Pathsala on the auspices of the Assam Science Societiy.

—Editor

First Indian In Space

Ali Munib Bin Mohd
B. Sc. Final year

April, 3 has become a red letter day in the history of India. This day Squadron leader Rakesh Sharma soared into space aboard Soyuz T-11 on a historic mission to join with the Orbiting Laboratory Salyut 7 which is already in the space since, 19 April 1982. Sqn Ldr Rakesh Sharma is India's first spaceman, world's 138th cosmonaut and the 11th non Soviet to fly with the Soviet cosmonauts in the inter cosmos programme.

Thirtyone year old sqn ldr Sharma along with his Soviet Crewmates—yurl Vasilevich Malyshev and Gennady Mikhailovich, Strekalov would be back to earth, after conducting seven day experiments on April 11.

India on April 19, 1975, became the 12th country in the world to put a Satellite in space. Indo-Soviet space co-operation literally got off the ground in September 1962 when Soviet meteorological rockets were launched from Thumba equatorial rocket launching station in Kerala for the study of upper atmosphere. The world's first man in

space Yuri Gagarin, came to India in 1961 immediately after his epoch making space flight on April 12, 1961, aboard a Vostok spaceship. He declared in Delhi. "I think some day it might be possible that Soviet and Indian comonauts together will explore the unknown realms of space."

That friendly wish has been realised now, almost 23 years after. India was the first country in Asia which was offered by the Soviet Union training and orbiting of Cosmonaut. That was in 1979. Meanwhile Indian communication satellite "Apple" was launched with European space Agency rocket Ariane. Its Insat I A fabricated by Hord Aerospace and launched with the help of NASA rocket died an unnatural death. Later Insat I B was launched which is working all right till now.

Simultaneously, India began efforts on making its own satellite launching rockets. One of this series S L V 3 put out. Rohini 2 Satellite in space on April 17 1983. According to the

performance budget report on the department of space for 1984-85 released recently. India is now able to design, develop and fabricate sounding rockets and satellites and would soon be able to place space craft in orbit with Indian made launch vehicles.

India selected two prospective cosmonauts Squadron leader Rakesh Sharma and wing commander Ravish Malhotra and sent them for training to the Soviet Union in late 1982. After training they were included in the current venture. There are two teams. The first team comprises Yuri Malyshev (Commander) Gennady Streklov (Flight Engineer) and Rakesh Sharma (Cosmonaut Researcher) while the stand by team consists of Anatoli Berezovoni (Commander) Georgy Greckho (Flight Engineer) and Ravish Malhotra (Cosmonaut Researcher).

This makes India, again, the 12th country to put a man in space (USSR-USA, Czechoslovakia, GDR, Poland, Bulgaria, Hungary, Vietnam, Cuba, Mongolia, as well as France and now India).

Salyut 6, was orbited on September 29, 1977. Two Soviet cosmonauts—Popov and Ryumin—made world's longest space endurance record 362 days in 1980 in this station. Salyut 7 is a further improved version which was put in space on April 19, 1982

Brezovoi and Lebedov worked for 211 days in this space station followed by Lyakhov and Alexandrov who remained there for 150 days. Another Soviet cosmonaut team consisting of Klzimir Solovyov and Atkov arrived at Salyut 7 on February 8 this year. They are still there. They will receive the current team. Atkov is a full fledged Doctor. After 10 years a doctor is in space for studying deeper and directly the effects of space on human body.

India is going to benefit considerably from the space flight. It is calculated that the cosmonaut team will pass over India 628 times. The Indian spaceman will use the GDR made MKF-6 multi-spectral Camera (which in effect is a combination of six cameras plus one cartographic camera) and take photographs of our country. Four MKE-6 cameras will function from the space station complex. The

Indian cosmonaut has been asked to photograph various parts of India, especially the northern areas. Incidentally, space photography is immensely helpful and economical. Five minutes space photography can yield as much result as would take some 80/90 years of geological prospecting or two years of aerial photography by using conventional methods.

Secondly, space photographs can detect deficiencies of natural occurrences much better. These can locate

hurricanes, watertables and flood areas, do forest mapping, make crop-yield, measurements and fertiliser utilisation (over or under from colour techniques) identify various trees etc. Space photography recently helped locate a disease in coconut plantation in kerela.

Such space studies can also locate mineral bearing areas, oil-bearing zones on land as well as off-shore. Indian organisations like Indian space Research Organisation (ISRO) Institute of Aviation Medicine (I A M) Defence Research and Development Organisation (D R D O) Aircraft

Systems Testing Establishment (A S T E) besides the department of meteorology P & T etc. will be the direct beneficiaries or Indian spacemen's experiments. The photographs will help Indian economy greatly.

Other experiments to be carried out in the space station complex include impact of weightlessness semi conductor techhology, superpure crystals, solar cells, biomedicines and several other scientific technological experiments.

Pity I Yuni Gogarin' is not alive to see his friendly wish realised.

"Violence inevitably attracts moral inferiors. Time has always proved that illustrious tyrauls are succeeded by scowndrels"

—Albert Einstein.

"If I were the Chief Minister of Assam"

GAUTAM SHOME

B.A. 2nd Year

I wish I were the Chief Minister of Assam for a pretty long time. I would then be able to make my state happy and prosperous.

Now-a-days, Chief Minister's command a good respect in the states. They are authority of the States next to the Chief Minister's. All the executive powers have been nested on the Chief Ministers and they have to carry those impositions with dexterity. I am confident enough to execute the powers and functions generally bestowed on the Chief Minister. Now-a-days we have noticed that confused mass disorder and irregularity have taken root deeply in execution of those functions. Had I been a Chief Minister I would cradicated all these mal practices and remove those irregularity.

My next task would be the removal of corruption and to minimised the gap between the rich and the poor. These are at the root of most of the evils that give pain to the state. People are losing faith in the

ability of the leaders to relieve their miseries. It is this feeling of desperation that causes so frequent out bursts and prevents the people from offering the desired co-operation to the Government.

I shall begin by abolishing extravagant offices, drastically cutting down higher salaries, and putting a curb on unnecessary extravagance pleasures. Quick (living) and exemplary (serving as a model) punishments shall be inflicted for corruption, including black-marketing, adulteration and profiteering, so that the evil may be rooted out from the state.

As no state can progress unless the people are educated I shall make education centres all over the land.

The Chief Minister can give assent keeping the symmetry with the demand of the public to introduce higher life and various demand which are absent in many of the states for further progress. Had I been a Chief Minister I would have intro-

duced better standards of living and I would have solved various demands which are highly essential for our benefit.

I shall establish a net-work of hospitals, dispensaries and clinics so that everybody may have proper medical help and advice. To meet the problem of unemployment. I shall encourage small scale and cottage industries to give unemployment to a greater number of people. Every effort shall also be made to solve the food problem.

As the practical authority of the state he could impose restrictions on public prohibiting some people from mis behaviour. A states dignity and progress mainly depends upon the Chief Minister who is incharge. Had I been the Chief Minister I would have rigorously clung to such principles (rules) and act of regulating (regulations) to eradicate such turmoil (tire some labour) and I would have endeavoured hard to impart moral and cultural's standard to a higher level.

In comparison to other states of western countries our states are lying behind. I shall cultivate friendly relations with the western states irrespective of its political creed. But I shall not allow any state to interfere in the internal affairs of my own land.

These measures, I am sure, will make the people realise in their every day life that the Governments is their own affairs. This will create faith and enthusiasm among them and inspire them to greater exertion and active co-operation, resulting in quick improvement of the state.

The Chief Minister is an ideal head of the state. I want to be leader in life and I would have led my students of a grade where no superior state had prevailed and existed.

On the whole I am confident that I would have created heaven upon earth had I been the Chief Minister in life. My aim in life to be a Chief Minister of a state will not remain a dream it will be translated into reality.

END